

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

WRZESIEŃ 2010

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka Tomasz Smoleński	25
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski Arkadiusz Zalewski	77

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

1. W sierpniu rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej poprawiły się. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) wzrósł w ciągu miesiąca o 0,7 pkt. proc. do poziomu najwyższego w ciągu ostatnich 6 miesięcy i wyniósł 101,7 punktu. Był on także o 0,2 pkt. proc. wyższy niż o tej porze przed rokiem. O poprawie rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej zdecydował zarówno wzrost wyrównanego wskaźnika nożyc cen, jak i wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu. Wyrównany wskaźnik nożyc cen podniósł się do 101,2 punktu, pod wpływem podwyżek cen prawie wszystkich monitorowanych produktów rolniczych, jakie miały miejsce w czerwcu i lipcu. Podwyżkom cen skupu towarzyszył stopniowy wzrost cen detalicznych środków produkcji, który w czerwcu był jednak znacznie mniejszy.

Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu wzrósł po raz kolejny i wyniósł 102,3 punktu, a więc o 0,8 pkt. proc. powyżej poziomu z sierpnia 2009 r. Wpłynęło na to przede wszystkim podwyższenie wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego, który wzrósł o 1,3 pkt. proc. i przekroczył do 104 punktu. Korzystny wpływ na zwiększenie wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu wywarło także zwiększenie obrotów handlowych z zagranicą oraz sezonowy spadek cen detalicznych żywności.

W rezultacie zmiany cen jakie dokonały się w ciągu pierwszych siedmiu miesięcy roku bieżącego były dla rolnictwa korzystne. Umiarkowanym podwyżkom cen detalicznych środków produkcji (o 1,3% od stycznia do lipca) towarzyszył bowiem znacznie szybszy wzrost cen skupu produktów rolniczych (średnio o 6,6%). W rezultacie skumulowany wskaźnik nożyc cen w lipcu wyniósł ponad 105 punktów. Dla porównania w lipcu 2009 r. wynosił on 109,7 pkt.

Sierpniowa kontynuacja podwyżek cen zapowiada, że w najbliższych miesiącach należy spodziewać się dalszej poprawy koniunktury, a dynamika cen skupu prawdopodobnie będzie wyprzedzać wzrost cen detalicznych środków produkcji.

2. Kolejne obniżki szacunków światowych zbiorów, zwłaszcza w Europie i w Azji, a także zakaz lub utrudnienia eksportu zbóż przez Rosję i Ukrainę sprawiają, że rynek znajduje się pod presją popytu, wobec spodziewanych znacznie niższych zbiorów krajowych. Ceny zbóż, zwłaszcza konsumpcyjnych istotnie wzrosły, tym bardziej, że producenci oczekując wyższych cen wstrzymują sprzedaż.

3. Szybki wzrost cen zbóż i pasz hamuje odbudowę pogłowia, znacząco obniżając opłacalność chowu trzody chlewnej. Zapowiada to spadek cen prosiąt oraz niskie pogłowia, zwłaszcza loch. Perspektywy odbudowy pogłowia i produkcji żywca wieprzowego oddalają się więc, a w drugiej połowie 2011 r. należy liczyć się z rozpoczęciem spadkowej fazy cyklu świńskiego.

4. Skutki wysokich cen zbóż i pasz na rynku drobiu będą widoczne znacznie szybciej, ze względu na znacznie krótszy cykl produkcji. Dynamicznie rosnący od początku roku eksport mięsa drobiowego sprawia jednak, że dotychczas ceny drobiu rosną znacznie szybciej niż innych rodzajów żywca.

5. Malejące od początku roku ceny skupu żywca wołowego mogą zahamować rosnące zainteresowanie produkcją wołowiny wysokiej jakości, na co wskazuje zwiększająca się liczebność młodego bydła, a zwłaszcza krów pozostałych, wśród których przeważają tzw. krowy mamki. Niepokoić powinno malejące spożycie wołowiny w Unii Europejskiej, ale konkurencyjność cenowa polskiej wołowiny, ciągle daje duże możliwości rozwoju eksportu, zwłaszcza, że w starych krajach członkowskich produkcja żywca wołowego maleje.

6. Dobra koniunktura na świecie i wysokie ceny sprzyjają eksportowi artykułów mlecznych, który jednak ilościowo nie rośnie ze względu na brak surowca. Mniejszy niż przed rokiem skup mleka, przy lekko rosnącym popycie krajowym sprawia, że rośnie konkurencja o surowiec, a ceny skupu mleka stopniowo rosną od maja, mimo sezonowego wzrostu podaży. W tej sytuacji należy spodziewać się dalszego wzrostu cen skupu do końca roku.

6. Dotychczas ceny detaliczne środków produkcji rosły bardzo wolno, głównie za sprawą obniżek cen nawozów mineralnych. Wzrost cen światowych oraz wyhamowanie dynamiki spadku zapowiada zmianę tendencji cenowych, zwłaszcza że rosnące ceny zbóż i innych surowców roślinnych poprawiły opłacalność nawożenia.

7. Sezonowy spadek cen detalicznych żywności w bieżącym roku jest mniejszy niż w roku poprzednim, mimo silnego wzrostu cen warzyw i owoców. Wskazuje to, że 2010 r. będzie kolejnym rokiem relatywnego wzrostu cen żywności.

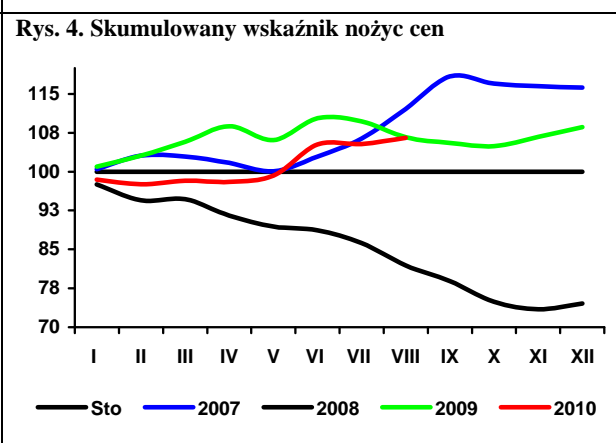
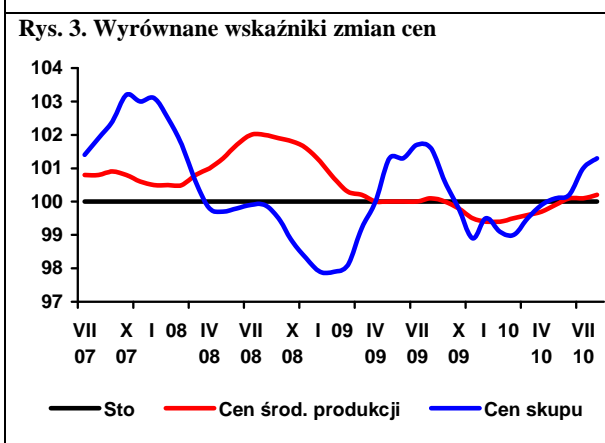
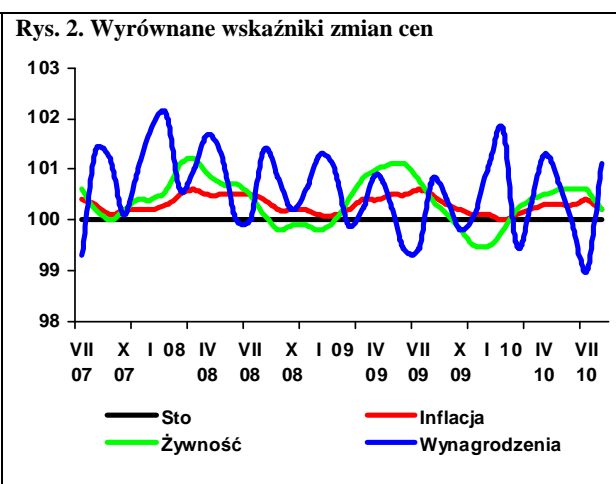
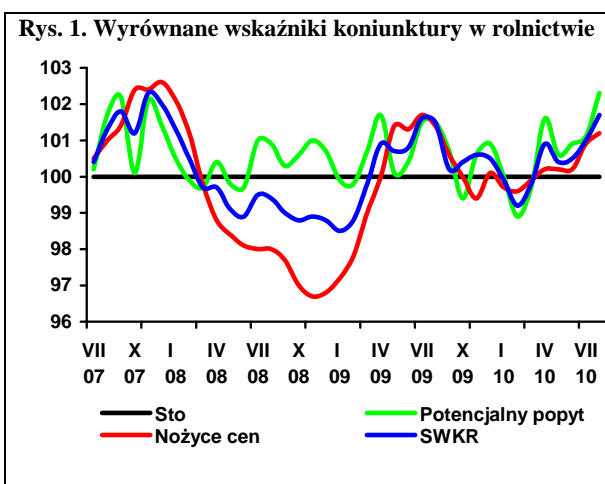
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	VIII 10	VII 10	VI 10	V 10	IV 10	III 09	VIII 09
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	101,7	101,0	100,5	100,4	100,9	99,8	101,5
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	102,3	101,1	100,9	100,6	101,6	99,7	101,5
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	101,2	100,9	100,2	100,2	100,2	99,9	101,4
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	101,3	101,0	100,2	100,1	99,9	99,5	101,6
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,2	100,1	100,1	99,9	99,7	99,6	100,1
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,0	99,8	99,7	99,7	99,8	99,8	100,1
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	100,8	98,4	99,4	100,1	100,7	99,9	100,4
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	104,3	102,6	102,7	101,8	102,3	98,4	103,0

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

Warunki pogodowe w Polsce i Europie w lipcu i sierpniu 2010 r. wpłynęły na zmniejszenie szacunków zbiorów. Wywołało to podwyżki cen zbóż i mąki do poziomu najwyższego od ponad dwóch lat. Największe procentowe straty produkcji w porównaniu z poprzednim sezonem miały miejsce w Kazachstanie i Rosji. W sezonie 2010/2011 podaż ziarna o parametrach konsumpcyjnych będzie znacznie mniejsza.

Według prognoz USDA z sierpnia 2010 r. światowa produkcja pszenicy w sezonie 2010/11 wyniesie 646 mln ton (680 mln ton w sezonie poprzednim), a zbóż paszowych 1108 mln ton (1104 mln ton). Wyższe będą zbiory kukurydzy, zmaleją zbiory jęczmienia, owsa i żyta. W krajach UE zostanie zebranych 138 mln ton pszenicy (podobnie jak w sezonie poprzednim) oraz 143 mln ton zbóż paszowych (152 mln ton), w tym 56 mln ton kukurydzy, 55 mln ton jęczmienia, 8,2 mln ton owsa i 8,5 mln ton żyta. Dla Polski prognozy te przewidują zbiory pszenicy w wysokości 8,80 mln ton, a zbóż paszowych – 17,62 mln ton, czyli o ok. 10% mniej niż w 2009 r.

Według wstępnego szacunku zbiorów opublikowanego przez GUS pod koniec lipca, zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oceniano na 25,1-26,1 mln ton. Mniejsza niż w poprzednim roku jest powierzchnia uprawy jęczmienia i pszenżyta, a zwiększyła się pszenicy, owsa i mieszanek zbożowych. W strukturze zasiewów zwiększył się udział powierzchni zbóż jarych, a zmalał zbóż ozimych. Plony wszystkich zbóż obniżyły się w porównaniu z 2009 r., pod wpływem niesprzyjających warunków pogodowych, tzn. nadmiernych opadów w maju i czerwcu oraz upałów w lipcu. Warunki pogodowe w sierpniu nie sprzyjały poprawie sytuacji, zatem zbiory zbóż mogą być o 1,0-1,5 mln ton niższe i wynieść 24,5-25,0 mln ton.

Sytuacja na światowym rynku zbóż sprzyja podwyżkom cen. Złożyły się na to niskie zbiory w krajach WNP i wstrzymanie przez Rosję eksportu ziarna. Ceny zbóż na świecie przełożyły się na ceny zbóż w Polsce. Pod koniec sierpnia były one o ok. jedną czwartą wyższe niż w czerwcu. W przypadku pszenicy powiększa się różnica między ceną zboża konsumpcyjnego i paszowego.

W najbliższych tygodniach ceny zbóż ustabilizują się na poziomie zbliżonym do obecnego. Zatem interwencyjny skup zbóż nie będzie cieszył się powodzeniem.

W ostatnich miesiącach sezonu 2009/10, po kilkumiesięcznej stabilizacji, ceny pasz rosły. Tendencje te będą kontynuowane w bieżącym sezonie, na co obok drogich zbóż wpłyną rosnące ceny surowców wysokobiałkowych.

Wzrost cen zbóż wpłynął na szybkie zwiększenie cen mąki piekarniczej. Spowoduje to w najbliższym czasie wzrost cen pieczywa oraz innych produktów zbożowych. Wyższy będzie również udział ceny zboża w cenie pieczywa.

W pierwszym półroczu 2010 r. wyższa niż przed rokiem była produkcja mąki żytniej (o 4%) i makaronu (o 11%), zmalała natomiast (o 13%) produkcja mąki pszennej. O 16% zwiększono produkcję mieszanek dla zwierząt, wyższe były również przemiaty ziarna i produkcja pieczywa (odpowiedni o 10 i 1%). W całym sezonie 2009/10, w porównaniu z sezonem poprzednim, produkcja mieszanek paszowych wzrosła o 9%, makaronów o 12%, pieczywa o 9%, wyższe były również przemiaty ziarna i produkcja mąki pszennej i żytniej.

Skup ziarna zbóż w sezonie 2009/10 wyniósł 6,21 mln ton (o 12% więcej niż przed rokiem). Skupiono więcej pszenżyta o 66%, jęczmienia o 39%, żyta o 21%, pszenicy o 2%, a kukurydzy (od października do czerwca) o 17% więcej.

W sezonie 2009/10 eksport ziarna zbóż wyniósł 1,94 mln ton i był nieznacznie niższy niż w poprzednim sezonie. Zboże sprzedajemy głównie do Niemiec i innych krajów UE. Ważnymi odbiorcami polskiej pszenicy są kraje północnej Afryki. Import ziarna zbóż wyniósł ok. 1,1 mln ton i był o jedną trzecią niższy niż przed rokiem. Znacznie zwiększył się natomiast eksport produktów pierwotnego i wtórnego przetwórstwa zbóż (zwłaszcza mąki pszennej). W nowym sezonie należy oczekiwać zwiększenia importu ziarna o parametrach konsumpcyjnych. Z kraju będą natomiast w drugiej części sezonu wywożone nadmiarowe ilości ziarna paszowego.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP	
		skup				targowiska					
2008	I-XII	642,4	516,5	527,9	643,7	828,2	694,1	774,2	702,9	X	
2009	I-XII	482,6	327,4	442,8	408,0	573,0	455,3	527,8	483,0	X	
2009	I-VI	505,5	366,9	481,6	457,2	603,6	496,2	565,7	522,0	X	
2010	I-VI	480,3	334,0	.	.	556,2	410,2	501,8	429,1	X	
2009	IV	500,5	360,6	487,0	465,9	608,6	513,4	568,3	527,6	459,92	
	V	508,3	367,0	537,6	458,7	581,6	475,1	546,4	495,7	461,03	
	VI	538,3	385,6	613,0	455,0	569,6	457,7	528,1	489,2	X	
	VII	522,8	352,7	627,7	396,9	571,1	451,1	516,2	481,9	X	
	VIII	451,4	291,5	547,2	390,2	547,3	411,4	494,1	454,3	X	
	IX	462,4	283,8	481,5	396,9	537,5	420,6	487,8	446,8	X	
	X	456,3	284,6	410,4	384,9	532,8	404,5	478,2	434,5	X	
	XI	460,4	297,3	376,7	393,9	531,2	396,7	482,6	423,4	424,73	
	XII	471,5	301,5	438,6	390,4	533,9	401,8	480,7	423,3	423,51	
	2010	I	495,0	323,9	487,1	428,7	552,1	419,3	497,0	435,8	418,15
		II	478,5	331,0	495,5	418,1	557,2	412,1	500,2	423,0	414,20
		III	454,3	322,4	496,2	414,5	548,5	408,5	499,6	424,9	403,24
IV		448,2	332,9	480,9	397,8	549,5	399,1	499,8	423,6	402,79	
V		472,1	341,1	516,6	403,3	537,5	398,9	488,4	417,5	423,57	
VI		530,0	360,3	559,5	423,3	592,4	423,3	525,5	449,9	X	
VII		549,9	366,9	587,9	445,0	598,6	426,2	534,8	451,1	X	
VIII ^a		619,1	475,5	718,0	541,6	702,3	468,9	609,9	498,4	X	

^a dane MRiRW za trzeci tydzień miesiąca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a		Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza	
2008	I-XII	3081,3	855,1	459,2	470,6	165,6	234,6	4281,1	1349,1	673,7	
2009	I-XII	4356,5	1239,1	749,5	632,8	279,1	496,4	6304,9	2229,4	700,0	
2009	I-VI	1937,8	531,0	296,9	158,9	91,5	163,0	2581,5	902,5	254,7	
2010	I-VI	1649,9	614,5	314,7	263,2	107,4	233,8	2489,7	1115,9	287,2	
2008/09		3977,2	1090,3	634,3	530,6	196,2	341,8	5534,1	1804,6	656,7 ^b	
2009/10		4068,7	1322,6	767,3	737,1	295,0	567,3	6213,0	2442,8	732,5	
2009	IV	319,3	91,5	39,3	30,8	16,3	27,5	418,5	144,5	30,8	
	V	285,0	90,2	70,5	31,8	19,4	26,7	415,3	174,7	32,0	
	VI	285,6	90,6	48,2	26,6	20,0	33,0	395,4	164,5	22,1	
	VII	240,3	66,8	37,9	133,4	53,4	22,1	434,2	152,2	16,1	
	VIII	717,6	231,1	152,6	133,1	44,9	123,5	1149,8	421,6	18,0	
	IX	474,7	120,7	79,1	75,9	25,7	56,3	693,9	229,0	28,5	
	X	387,0	105,7	59,8	47,0	22,4	48,1	546,0	186,3	115,7	
	XI	328,5	97,9	69,1	45,4	17,4	45,5	492,8	180,4	168,1	
	XII	270,7	85,8	54,1	39,1	23,8	37,9	406,5	157,5	98,8	
	2010	I	241,8	78,2	48,6	29,7	13,4	34,2	357,6	151,9	38,5
		II	290,8	115,3	54,6	37,6	16,2	45,2	433,9	200,1	57,0
		III	290,3	110,4	60,6	35,1	15,7	45,5	437,7	201,6	67,8
IV		237,9	97,7	61,9	60,1	23,0	40,2	404,7	194,0	38,3	
V		295,4	97,0	47,1	68,0	14,3	33,2	448,1	169,1	47,8	
VI		293,7	116,0	41,9	32,6	24,8	35,5	407,9	199,2	37,8	
VII		168,1	65,2	43,6	107,2	51,5	30,2	352,5	168,5	45,9	

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2008	I-XII	1597,7	1317,9	106,9	778,3	118,3	6133,4
2009	I-XII	1837,8	1718,7	137,0	889,0	134,7	5790,8
2007 ^b	I-XII	2746,2	2400,1	233,6	1523,0	155,3	6993,3
2008 ^b	I-XII	.	2065,4	218,0	1692,2	153,1	7128,8
2009	I-VI	899,5	836,1	69,8	437,3	66,4	2802,8
2010	I-VI	990,4	726,7	72,8	443,2	73,4	3246,9
2009	IV	148,7	137,4	11,26	75,3	10,40	500,8
	V	141,4	134,3	12,34	74,4	11,88	494,0
	VI	147,8	136,9	11,70	75,9	12,11	506,5
	VII	152,4	146,0	11,60	76,2	11,44	498,5
	VIII	147,9	137,1	9,94	74,1	9,61	465,3
	IX	163,3	151,6	11,62	74,3	11,59	494,0
	X	168,0	158,0	11,43	78,0	12,83	514,0
	XI	160,0	151,3	11,56	72,5	11,70	497,5
	XII	146,7	138,5	11,07	76,6	11,11	518,7
2010	I	164,6	117,8	12,29	71,3	11,61	528,0
	II	157,4	116,8	11,36	69,9	11,82	484,0
	III	182,6	135,3	12,65	76,6	13,09	558,8
	IV	150,4	111,1	11,69	75,5	10,52	556,1
	V	164,6	122,7	12,39	74,6	13,01	552,8
	VI	170,7	122,9	12,42	75,3	13,31	567,3
	VII	.	117	11,6	.	11,8	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2008	I-XII	375,4	81,6	26,9	87,0	612,7	1154,9	54,8	286,6	837,7	2388,5
2009	I-XII	2007,8	589,4	69,5	225,1	2913,7	597,3	5,8	147,2	356,2	1125,5
2009	I-VI	1143,4	274,8	9,6	107,2	1542,1	229,0	3,1	77,2	187,2	505,3
2010	I-VI	278,1	184,1	9,8	76,5	572,2	347,4	1,6	47,9	110,6	514,5
2008/09		1422,0	346,9	30,7	181,1	1993,3	813,5	19,3	195,4	529,4	1585,3
2009/10		1142,5	498,6	69,7	194,4	1943,8	715,7	4,3	118,0	279,5	1134,7
2009	IV	153,28	43,58	1,35	15,31	213,8	29,17	1,05	11,10	16,87	59,6
	V	152,03	62,48	1,92	3,35	220,7	35,43	0,13	19,47	19,20	75,1
	VI	220,17	78,19	4,25	3,00	310,9	32,60	0,31	7,87	26,74	68,5
	VII	109,21	25,79	28,73	1,45	165,6	44,85	0,47	17,41	20,17	84,5
	VIII	189,63	52,11	15,57	10,66	269,8	63,05	0,27	12,19	24,28	100,7
	IX	245,46	52,45	11,70	19,16	331,7	77,86	0,93	10,08	22,91	114,2
	X	117,32	75,11	2,35	27,81	229,1	65,28	0,10	9,33	36,85	112,7
	XI	110,50	60,44	0,73	35,90	208,0	56,70	0,34	11,86	37,92	109,0
	XII	92,25	48,65	0,85	22,95	167,4	60,58	0,65	9,18	26,78	99,1
2010	I	80,00	39,05	0,08	10,11	141,3	66,34	0,13	5,42	22,61	95,7
	II	35,64	33,66	0,37	11,96	85,2	63,04	0,00	9,15	21,21	94,4
	III	21,34	44,99	0,54	7,47	75,0	64,58	0,31	6,94	19,76	92,8
	IV	20,84	26,66	4,78	10,36	66,5	44,60	0,15	8,03	13,30	66,9
	V	31,42	19,16	1,01	22,52	77,4	47,12	0,18	9,17	19,25	77,0
	VI	88,89	20,59	2,98	14,07	126,9	61,68	0,80	9,20	14,50	87,7

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2010 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import					
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze gryssiki granulki	ziarno obrobione inaczej	slód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze gryssiki granulki	ziarno obrobione inaczej	slód	
2008	I-XII	29,2	6,1	9,9	7,5	28,2	34,8	14,8	26,6	34,6	252,2	
2009	I-XII	91,7	6,7	12,4	10,2	44,2	30,9	14,4	27,3	38,3	214,3	
2009	I-VI	36,5	3,2	6,4	5,9	25,0	15,6	7,2	13,7	18,7	114,8	
2010	I-VI	32,4	4,2	5,6	2,6	24,0	14,2	4,8	11,9	20,7	113,8	
	2008/09	52,2	6,2	11,1	9,1	37,8	32,4	13,0	26,7	35,4	230,6	
	2009/10	87,6	7,8	11,6	6,9	43,1	29,5	11,9	25,5	40,3	213,3	
2009	IV	7,08	0,59	0,91	0,67	4,96	1,82	1,10	2,01	3,71	19,09	
	V	7,26	0,53	1,01	0,47	4,47	2,42	1,32	2,94	2,89	24,94	
	VI	8,18	0,66	0,71	0,82	4,70	3,99	1,04	2,38	2,48	21,93	
	VII	8,30	0,64	1,19	0,91	3,89	2,19	1,35	2,26	4,12	24,51	
	VIII	7,47	0,49	0,90	0,62	2,89	2,43	0,47	2,06	3,07	18,56	
	IX	7,52	0,40	1,01	0,52	3,56	2,45	1,46	2,55	3,49	15,04	
	X	16,79	0,87	1,02	0,90	4,42	2,81	1,50	2,42	3,55	14,85	
	XI	7,93	0,48	0,95	0,74	3,06	2,88	1,23	2,24	3,20	11,27	
	XII	7,15	0,67	0,96	0,57	1,34	2,56	1,17	2,08	2,20	15,26	
	2010	I	6,27	0,60	1,21	0,57	1,98	2,59	1,18	1,96	3,10	13,99
		II	5,82	0,68	0,91	0,48	2,15	2,31	1,16	2,04	3,96	13,65
		III	5,77	1,26	1,04	0,60	5,43	2,16	0,50	2,05	3,39	19,23
IV		4,85	0,81	0,91	0,47	3,99	2,67	0,64	1,82	3,73	23,79	
V		5,34	0,57	0,85	0,29	6,20	1,64	0,62	2,21	3,44	21,88	
VI		4,35	0,26	0,69	0,18	4,22	2,83	0,67	1,83	3,10	21,26	

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2010 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import					
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	
2008	I-XII	10,5	65,0	217,4	103,6	86,0	67,8	13,6	92,9	250,0	107,1	
2009	I-XII	23,6	71,2	217,6	132,9	68,9	66,2	16,8	89,3	249,5	108,4	
2009	I-VI	10,0	35,7	106,2	66,0	36,0	35,1	8,4	44,4	110,8	54,4	
2010	I-VI	13,0	39,8	106,5	61,2	37,3	23,7	7,9	37,6	145,7	48,4	
	2008/09	15,9	68,1	216,7	119,5	74,7	76,9	15,0	93,9	233,2	110,6	
	2009/10	26,6	75,3	217,8	128,1	70,2	54,8	16,4	82,5	284,4	102,4	
2009	IV	1,45	5,99	18,03	9,66	4,91	5,18	1,98	7,29	16,89	9,11	
	V	1,94	5,29	17,52	9,68	5,02	4,16	1,43	6,60	18,06	8,34	
	VI	2,05	6,24	18,54	10,90	4,50	11,76	1,49	7,31	19,98	8,63	
	VII	2,09	6,96	18,06	10,72	4,76	4,18	2,06	7,67	23,81	8,66	
	VIII	1,56	5,04	18,09	10,82	4,41	4,23	1,33	7,74	20,84	9,51	
	IX	2,04	6,18	19,17	11,90	6,08	3,71	1,10	7,46	23,56	9,33	
	X	2,57	6,59	20,70	10,72	5,94	4,12	1,25	8,47	25,43	8,74	
	XI	2,60	5,50	19,12	10,64	5,77	4,73	1,40	7,21	21,86	10,00	
	XII	2,72	5,20	16,21	12,11	5,92	10,11	1,27	6,34	23,22	7,80	
	2010	I	1,96	6,42	14,90	7,30	5,41	3,66	1,10	6,04	23,23	10,36
		II	2,74	5,49	17,52	9,42	6,90	3,41	1,38	6,41	22,48	8,47
		III	2,67	7,69	21,52	11,19	7,10	3,88	1,74	7,78	27,23	7,92
IV		2,01	5,41	18,19	11,28	5,88	4,52	1,36	6,73	22,98	6,11	
V		1,93	7,49	17,25	10,16	6,44	4,13	1,45	6,46	24,78	10,06	
VI		1,70	7,34	17,11	11,83	5,56	4,08	0,90	4,17	24,99	5,45	

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2010 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy	Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy		
	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	
2008	I-XII	1,14	2,05	1,55	3,48	3,12	3,62	4,02	4,67
2009	I-XII	0,84	1,94	1,37	3,64	3,16	3,76	4,10	4,80
2009	I-VI	0,84	1,97	1,45	3,64	3,16	3,74	4,09	4,83
2010	I-VI	0,81	1,86	1,24	3,62	3,15	3,74	4,10	4,81
2009	IV	0,84	1,95	1,43	3,64	3,17	3,74	4,10	4,83
	V	0,82	1,95	1,40	3,64	3,16	3,76	4,10	4,84
	VI	0,83	1,93	1,42	3,64	3,16	3,76	4,12	4,82
	VII	0,85	1,94	1,40	3,68	3,17	3,76	4,11	4,83
	VIII	0,85	1,92	1,33	3,66	3,16	3,78	4,13	4,78
	IX	0,84	1,92	1,30	3,64	3,16	3,76	4,11	4,77
	X	0,84	1,90	1,27	3,60	3,15	3,78	4,10	4,78
	XI	0,82	1,89	1,24	3,60	3,15	3,76	4,10	4,77
	XII	0,83	1,88	1,23	3,62	3,15	3,76	4,10	4,76
2010	I	0,82	1,88	1,22	3,62	3,16	3,74	4,10	4,78
	II	0,82	1,88	1,24	3,60	3,17	3,74	4,11	4,78
	III	0,81	1,86	1,24	3,62	3,14	3,76	4,09	4,81
	IV	0,79	1,85	1,25	3,64	3,15	3,74	4,09	4,81
	V	0,79	1,86	1,24	3,64	3,15	3,74	4,09	4,84
	VI	0,85	1,85	1,25	3,64	3,14	3,74	4,11	4,84
	VII	.	1,83	.	3,64	.	3,74	.	4,84

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tone)

Okresy	Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników	
2008	I-XII	1190,0	1313,7	1900,4	1119,6	1521,4	1478,3	1812,3
2009	I-XII	1131,8	1241,2	1820,0	993,0	1447,8	1262,8	1944,0
2009	I-VI	1118,5	1234,6	1820,1	1015,5	1452,5	1270,3	1903,5
2010	I-VI	1134,9	1224,0	1813,7	938,5	1424,6	1236,6	1977,6
2009	IV	1150,2	1245,6	1825,7	1025,2	1444,4	1269,7	1930,6
	V	1145,1	1268,8	1829,6	1005,1	1440,1	1263,0	1952,1
	VI	1153,5	1268,9	1836,1	1005,7	1451,7	1271,6	1986,8
	VII	1160,7	1271,0	1837,6	1005,4	1457,9	1276,3	2004,2
	VIII	1151,0	1279,4	1835,0	996,9	1458,4	1275,8	2002,9
	IX	1157,1	1251,0	1814,7	980,5	1449,3	1262,4	1985,0
	X	1147,7	1235,5	1800,6	958,3	1434,2	1245,2	1973,4
	XI	1127,4	1225,1	1818,3	943,2	1430,3	1236,9	1972,1
	XII	1126,9	1224,6	1813,5	939,0	1428,6	1235,5	1969,6
2010	I	1127,0	1228,9	1811,7	945,3	1432,4	1238,7	1971,5
	II	1125,6	1224,9	1814,6	942,2	1437,5	1242,1	1978,0
	III	1131,0	1226,3	1822,4	939,0	1429,2	1238,6	1979,6
	IV	1136,9	1219,8	1821,8	932,0	1416,6	1233,6	1975,0
	V	1135,0	1219,9	1802,3	934,1	1414,8	1231,3	1977,9
	VI	1154,1	1223,9	1809,3	938,2	1417,1	1235,4	1983,8
	VII	1178,1	1235,2	1825,2	951,9	1426,2	1244,3	1994,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2009	I	1,979	2,333	3,469	0,822	2,473	4,335	2,232
	II	2,041	2,350	3,723	0,794	2,388	4,355	2,393
	III	1,972	2,372	3,691	0,792	2,520	4,717	2,537
	IV	1,997	2,373	3,760	0,763	2,528	4,760	2,804
	V	2,116	2,476	4,109	0,758	2,464	4,786	2,583
	VI	2,197	2,549	4,341	0,749	2,547	5,031	2,755
	VII	2,229	2,553	4,443	0,739	2,536	5,055	2,738
	VIII	2,423	2,665	4,868	0,744	2,456	4,935	2,660
	IX	2,331	2,696	4,719	0,757	2,351	4,760	2,560
	X	2,369	2,692	4,879	0,801	2,138	4,404	2,475
	XI	2,378	2,693	4,971	0,881	2,105	4,402	2,278
	XII	2,337	2,676	4,902	0,931	1,970	4,132	2,289
2010	I	2,254	2,594	4,702	0,907	1,887	3,935	2,262
	II	2,286	2,580	4,800	0,908	1,830	3,842	2,247
	III	2,299	2,606	4,846	0,903	1,879	3,962	2,344
	IV	2,335	2,578	4,949	0,889	1,808	3,830	2,308
	V	2,342	2,632	4,958	0,890	1,906	4,036	2,361
	VI	2,216	2,392	4,687	0,884	2,208	4,669	2,519
	VII	2,233	2,383	4,680	0,871	2,166	4,538	2,531

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

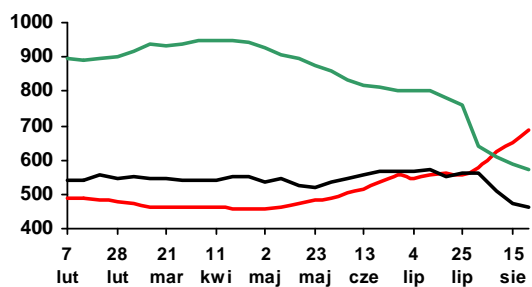
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące		Pszenica konsumpcyjna		Żyto kons.	Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
		Niemcy	Czechy	Niemcy	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
2009	I	136	110	120	120	115	90	93	93	94
	II	141	109	.	110	114	88	90	95	93
	III	125	138	.	107	105	98	100	97	132
	IV	123	115	.	107	103	94	98	103	114
	V	142	114	.	125	112	96	101	110	117
	VI	140	122	.	107	111	97	135	135	123
	VII	117	120	.	102	91	86	93	116	124
	VIII	113	.	.	96	96	84	112	103	.
	IX	115	103	.	92	97	80	98	89	105
	X	112	105	.	98	96	86	88	95	96
	XI	118	107	.	100	99	80	90	101	98
	XII	118	111	.	100	99	84	98	102	96
2010	I	121	109	.	98	101	86	95	112	108
	II	118	112	.	95	100	87	115	112	117
	III	115	117	.	98	97	93	119	112	124
	IV	117	112	.	99	98	89	117	116	124
	V	124	115	.	103	101	87	122	117	117
	VI	132	118	.	103	107	98	125	128	108
	VII	175	143	.	186	136	95	129	161	158
	VIII	189	132	.	188	158	96	.	165	151

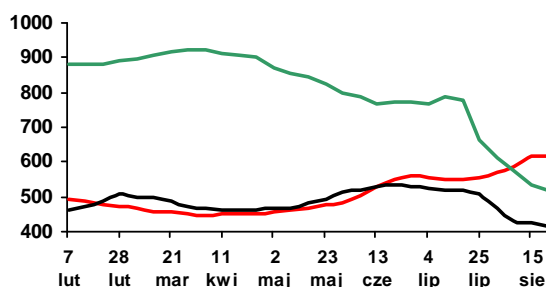
Źródło: ZMP, biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

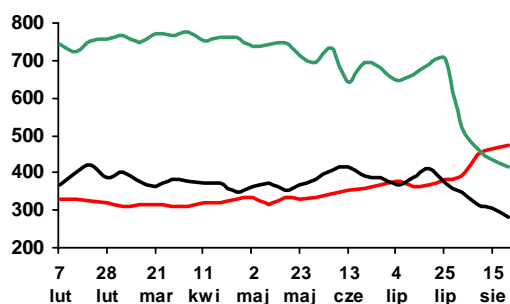
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

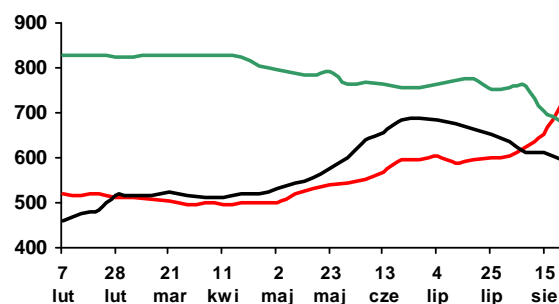
Rys. 2. Pszenica paszowa

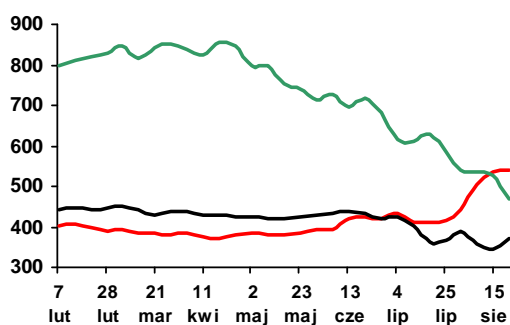
Rys. 3. Żyto paszowe

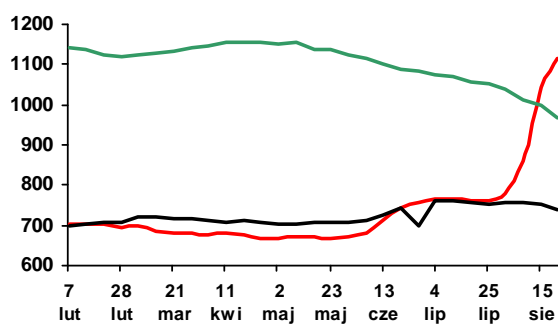
Rys. 4. Kukurydza paszowa

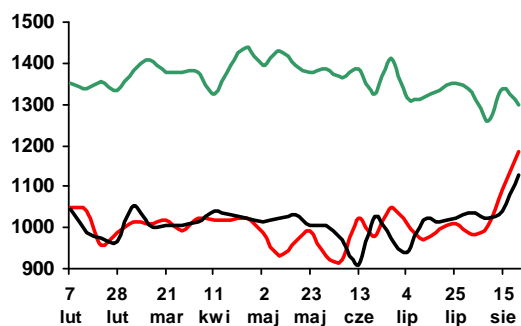
Rys. 5. Jęczmień paszowy

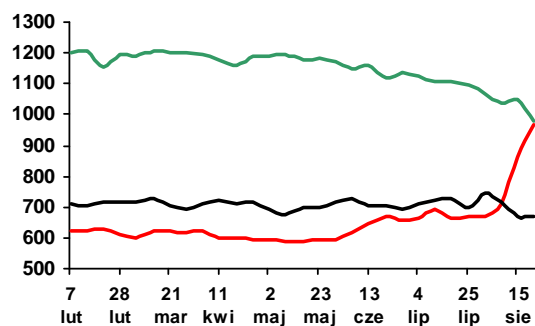
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 500/580)

Legenda:

2010 — 2009 — 2008 —

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2008-10; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

W sezonie 2010/2011 kwota produkcji cukru nie zmieni się (1405,6 tys. t). Przemysł cukrowniczy zakontraktował buraki cukrowe na powierzchni 190 tys. ha, tj. zbliżonej do arealu uprawy w sezonie poprzednim (191 tys. ha). W wyniku dużej ilości opadów w południowych regionach kraju część plantacji zniszczyła powódź, a duża wilgotność negatywnie wpłynie na plonowanie. Przewiduje się, że plony buraków cukrowych wyniosą ok. 50 ton/ha. Zbiory osiągną ok. 9,5 mln ton i będą o 10% mniejsze niż przed rokiem. W tych warunkach produkcja cukru może wynieść ok. 1450 tys. ton i będzie o 100 tys. ton mniejsza niż w sezonie poprzednim. Produkcja będzie więc także mniejsza od popytu krajowego, który szacowany jest na ok. 1600 tys. ton.

Minimalna cena skupu buraków wynosi w bieżącym sezonie 26,29 EUR/tonę. Wzrost wartości złotego względem waluty unijnej, przyczyni się do spadku opłacalności uprawy. Kurs euro na poziomie 3,9-4,1 zł spowoduje, że ceny skupu mogą kształtować się na poziomie 103-108 zł/tonę i będą niższe niż przed rokiem (115,6 zł/tonę). Umocnienie się waluty krajowej spowoduje także, że niższe będą dopłaty cukrowe, które rekompensują plantatorom część utraconych dochodów z powodu obniżki minimalnej ceny skupu.

Krajowe zużycie cukru w 2009 r. zmniejszyło się o ok. 2% do 1585 tys. ton. Konsumpcja cukru na osobę w gospodarstwach domowych zmniejszyła się o 2,1% do 16,96 kg. Pod wpływem relatywnie wysokich cen detalicznych i pogarszającej się sytuacji dochodowej gospodarstw domowych. W pierwszym kwartale 2010 r. spożycie cukru na mieszkańca wyniosło 3,5 kg i było o 3% mniejsze niż przed rokiem. Ocenia się, że w przemyśle spożywczym zużycie cukru w 2009 r. spadło do 845 tys. ton. Reforma

WPR w sektorze cukrowniczym spowodowała, że powoli wzrasta zużycie cukru w pozostałych działach gospodarki (ok. 55 tys. ton).

Ceny cukru na rynku krajowym utrzymują się na niskim poziomie. W lipcu br. ceny zbytu wynosiły 2,09 zł/kg i były nieznacznie wyższe jak przed miesiącem, ale o 20% niższe niż przed rokiem. Czynnikiem decydującym o niskich cenach była duża produkcja cukru z kampanii 2009/2010 (1646 tys. ton). W handlu detalicznym ceny także są niskie. W lipcu średnia cena cukru wyniosła 2,49 zł/kg i była o 1,2% niższa niż przed miesiącem oraz o 24% niższa niż przed rokiem. W drugim półroczu 2010 r. możliwy jest wzrost cen cukru w wyniku mniejszej produkcji oraz relatywnie wysokich cen płaconych w imporcie.

W pierwszym półroczu 2010 r. eksport cukru wzrósł do 212 tys. ton. Przedmiotem eksportu były przede wszystkim nadwyżki produkcyjne z kampanii 2009/2010. Większość cukru wyeksportowano poza granice UE, a na rynek Wspólnoty sprzedano prawie 112 tys. ton. Ceny eksportowe na rynek unijny wynosiły 490-520 EUR/tonę. W eksporcie do krajów trzecich uzyskiwano 430-450 EUR/tonę. Duża podaż cukru w kraju powoduje, że import w analizowanym okresie wyniósł zaledwie 60 tys. ton. W drugiej połowie roku, gdy zmniejszy się podaż na rynku krajowym w wyniku eksportu nadwyżek produkcyjnych, przewidywany jest wzrost importu, a ceny importowe 480-545 EUR/tonę. Potwierdza to duży wzrost importu w czerwcu do 25 tys. ton.

W sierpniu 2010 r. ceny cukru białego na giełdzie w Londynie ponownie wzrosły do 550 USD/tonę. W transakcjach gotówkowych cukier surowy na giełdzie w Nowym Jorku podrożał do ok. 450 USD/tonę.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2008	VI	372,76	512,02	232,52	501,53	662,30	484,29
	VII	385,15	488,32	235,55	539,56	561,62	374,50
	VIII	429,33	502,13	252,70	495,25	559,33	442,91
	IX	456,00	498,92	269,29	544,90	557,58	379,91
	X	465,65	482,67	344,80	607,30	622,78	443,49
	XI	431,94	447,43	348,98	571,20	575,80	448,92
	XII	519,12	653,19	326,93	565,44	602,86	412,49
2009	I	514,96	581,51	316,60	541,47	558,49	430,68
	II	598,22	617,24	337,67	527,91	530,83	447,76
	III	585,16	584,77	-	481,34	478,98	544,52
	IV	562,97	562,20	-	509,52	507,99	552,38
	V	572,12	571,74	-	504,15	547,41	448,87
	VI	597,07	596,85	-	541,71	548,84	402,86
	VII	541,39	540,94	-	524,92	524,47	594,37
	VIII	550,23	549,90	-	532,47	536,09	413,50
	IX	556,21	556,84	-	544,02	546,10	449,06
	X	515,28	515,87	-	544,38	545,06	528,03
	XI	497,13	538,54	386,76	516,57	515,31	557,93
	XII	464,89	557,13	383,25	559,88	556,48	811,27
2010	I	444,88	487,24	386,65	485,02	489,60	-
	II	459,20	496,94	436,34	544,50	546,24	-
	III	463,68	493,92	428,61	458,44	453,92	-
	IV	478,46	502,82	452,03	482,42	476,41	-
	V	482,23	521,21	415,72	535,16	528,71	-
	VI	484,77	501,12	453,81	415,24	413,06	-

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

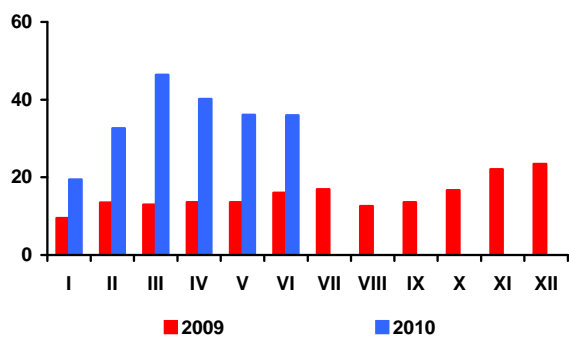
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2008	VI	2,09	2,13	2,13	2,62
	VII	2,03	2,05	2,06	2,57
	VIII	2,06	2,12	2,06	2,54
	IX	2,14	2,28	2,13	2,55
	X	2,28	2,41	1,94	2,67
	XI	2,39	2,49	2,01	2,75
	XII	2,38	2,46	2,28	2,74
2009	I	2,44	2,51	2,28	2,80
	II	2,69	2,81	2,51	2,91
	III	2,85	3,15	2,50	3,31
	IV	2,78	3,05	2,39	3,46
	V	2,68	2,83	2,39	3,44
	VI	2,65	2,75	2,44	3,36
	VII	2,63	2,64	2,33	3,25
	VIII	2,49	2,49	2,24	3,17
	IX	2,42	2,39	2,25	3,06
	X	2,31	2,34	1,85	3,01
	XI	2,22	2,25	1,84	2,89
	XII	2,14	2,21	1,82	2,82
2010	I	2,12	-	1,65	2,76
	II	2,09	-	1,62	2,71
	III	2,00	-	1,57	2,64
	IV	2,01	-	1,57	2,58
	V	2,03	2,08	1,64	2,55
	VI	2,05	2,05	1,66	2,52
	VII	2,09	2,17	1,65	2,49

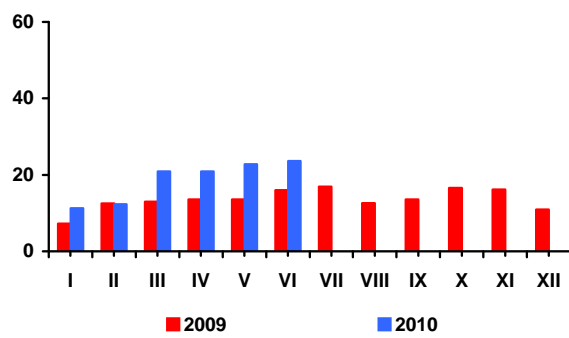
^a cenę referencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

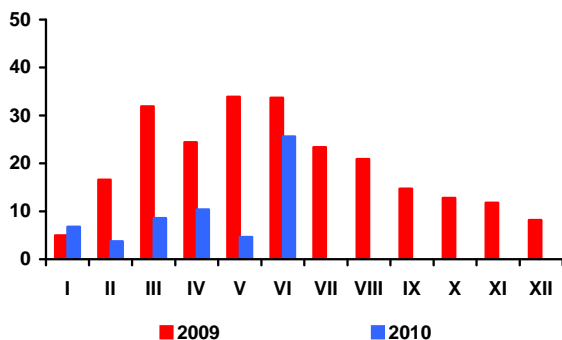
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

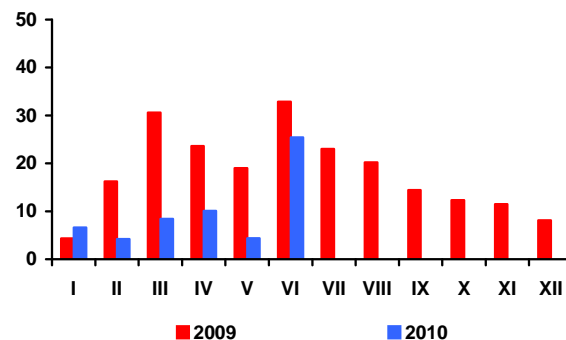
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

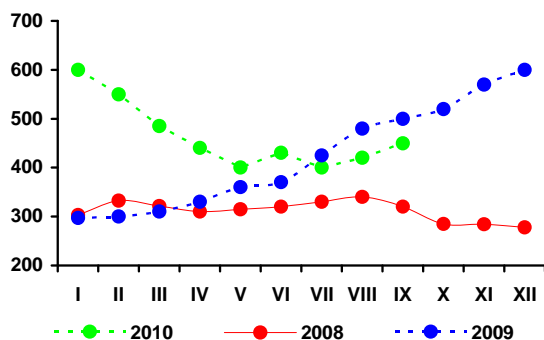
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

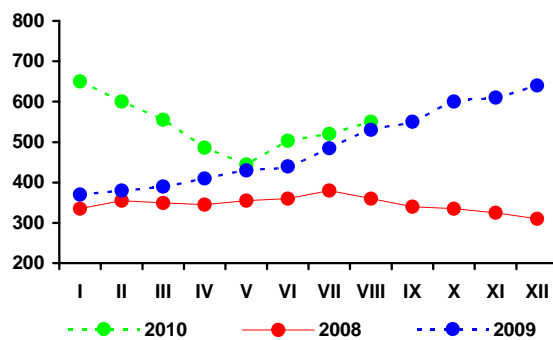
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

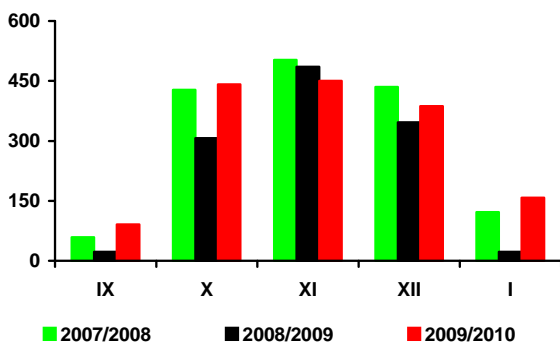
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

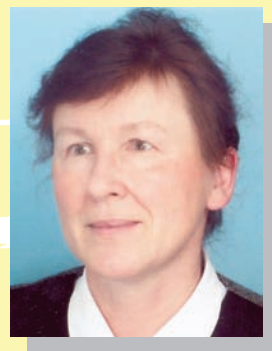
Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

Światowe zbiory nasion oleistych w sezonie 2010/11 będą równie wysokie jak w sezonie poprzednim. Nie przewiduje się ich dalszego wzrostu, bowiem mimo zwiększonego arealu uprawy, plony oleistych będą mniejsze, z powodu niekorzystnych warunków pogodowych w wielu rejonach świata. Spodziewany jest spadek produkcji soi, rzepaku, kopry, sezamu i lnu, natomiast większe mogą być zbiory słonecznika, bawełny, orzeszków ziemnych, ziaren palmowych oraz rącznika.

Spadek zbiorów rzepaku w skali globalnej będzie prawdopodobnie większy niż spadek zbiorów konkurencyjnej soi i większy niż dotychczas przewidywano (o 6,3% do 56,1 mln ton). Mniejsze zbiory spodziewane są u kluczowych producentów, tj. w UE-27, Chinach, Kanadzie i na Ukrainie. Większe mogą być tylko w Australii, Indiach, Rosji i USA.

Zbiory rzepaku w UE-27 ocenia się aktualnie na 20,0 mln ton, tj. 1,7 mln ton (o 7,8%) mniej niż przed rokiem. Niższe plony i w ślad za tym zbiory odnotowano w większości państw członkowskich, w tym największy spadek zbiorów miał miejsce we Francji (o 15,0% do 4,8 mln ton), w Niemczech (o 8,9% do 5,6 mln ton) i w Polsce (o 11,9% do 2,2 mln ton). Wzrost zbiorów nastąpił tylko w Wielkiej Brytanii (o 8,2% do 2,1 mln ton), po ich spadku w tym kraju przed rokiem. Mimo spadku tegoroczne zbiory rzepaku w UE-27 nadal są znacznie wyższe w porównaniu ze średnimi zbiorami uzyskanymi w ostatnim pięcioleciu (18,2 mln ton).

Utrzymujący się wysoki popyt na rzepak, kreowany głównie przez producentów biodiesla w Europie oraz niższe jego zbiory u kluczowych producentów i eksporterów, są istotnymi czynnikami wsparcia cen rzepaku w sezonie 2010/11.

W lipcu przeciętna cena rzepaku w portach europejskich (443 USD/tonę – cif Hamburg) była o 14% większa niż przed miesiącem i o 15% niż przed rokiem. W pierwszych trzech tygodniach sierpnia odnotowano dalszy jej wzrost.

Duży wzrost cen rzepaku nastąpił też na rynku krajowym. W lipcu, w którym wg notowań GUS skupiono 629 tys. ton rzepaku, przeciętna cena skupu (1263 zł/ton) była o 25% wyższa niż przed rokiem. W sierpniu wg notowań MRiRW, przy skupie 512

tys. ton, przeciętna cena skupu (1290 zł/tonę) była o 17% wyższa niż w sierpniu roku poprzedniego. Znacząco wzrosły też ceny zbytu produktów przetwórstwa rzepaku. W sierpniu ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego niekonfekcjonowanego (3349 zł/t) i śruty rzepakowej (593 zł/t) były odpowiednio o 1,3% i 4,2% wyższe niż przed miesiącem. W porównaniu z sierpniem roku poprzedniego olej był o 34% droższy, zaś za śrutę płacono o 27% więcej.

W I półroczu 2010 r. duże zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały łącznie 285 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 11% mniej niż w I półroczu poprzedniego roku. Większa niż przed rokiem była natomiast produkcja oleju rzepakowego rafinowanego (wzrost o 4,5% do 200 tys. ton) i margaryn (wzrost o 4,7% do 173 tys. ton).

W I półroczu 2010 r. eksport surowców i produktów oleistych był większy niż w I półroczu roku poprzedniego. Zwiększył się też import śrut oleistych i margaryn, natomiast zmniejszył się przywóz nasion oleistych i olejów roślinnych. W I półroczu 2010 r. wywieziono: 52 tys. ton rzepaku (ponad dwukrotnie więcej niż w I półroczu 2009 r.), 120 tys. ton oleju rzepakowego (o 44% więcej), 281 tys. ton śruty rzepakowej (niewiele więcej) i 43 tys. ton margaryn (o 6% więcej). Przywieziono: 1279 tys. ton śrut oleistych (o 19% więcej niż w I półroczu 2009 r.), 158 tys. ton olejów roślinnych (o 9% mniej), 103 tys. ton nasion oleistych (o 31% mniej), w tym 48 tys. ton rzepaku (o połowę mniej) oraz 27 tys. ton margaryn (o 28% mniej).

Od lutego br. ceny detaliczne tłuszczów roślinnych maleją. Bardziej tanieją oleje roślinne niż margaryny. W pierwszych siedmiu miesiącach br. ceny detaliczne tłuszczów roślinnych zmalały średnio o 1,1% (w relacji lipiec do grudnia), natomiast ceny tłuszczów zwierzęcych wzrosły w tym czasie o 0,5%, a całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi o 2,2%. W lipcu konsumenci płacili średnio o 3,7% mniej za oleje roślinne niż w lipcu poprzedniego roku, lecz o 3,3% więcej za margaryny. Tłuszcze zwierzęce surowe i topione były średnio o 6,7% tańsze niż przed rokiem, a masło było o 21,0% droższe.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2008 I-XII	713 044	419 457	186 561	945 940	24,81	26,2	75,4
2009 I-XII	880 000 ^c	359 471	209 329	1 030 142	27,02	23,8	85,4
2009 VI	44 528	23 781	17 131	51 178	1,34	38,5	87,0
VII	43 621	29 987	11 195	62 413	1,64	25,7	69,9
VIII	66 572	29 955	22 978	73 549	1,93	34,5	90,5
IX	62 614	29 805	23 621	68 798	1,80	37,7	91,0
X	69 818	34 653	21 386	83 085	2,18	30,6	84,0
XI	65 089	36 593	18 956	82 726	2,17	29,1	78,7
XII	60 296	24 898	13 838	71 356	1,87	23,0	84,5
2010 I	57 231	22 227	22 965	56 493	1,48	40,1	101,3
II	52 963	26 258	24 951	54 270	1,42	47,1	97,6
III	58 594	34 588	28 867	64 315	1,69	49,3	91,1
IV	38 756	24 909	20 050	43 615	1,14	51,7	88,9
V	35 358	24 162	15 641	43 879	1,15	44,2	80,6
VI	41 934	26 176	14 317	53 793	1,41	34,1	78,0
Zmiany w %							
<u>VI 2010</u> V 2010	18,6	8,3	-8,5	22,6	22,6	x	x
<u>VI 2010</u> VI 2009	-5,8	10,1	-16,4	5,1	5,1	x	x
<u>VI 2010</u> XII 2009	-30,5	5,1	3,5	-24,6	-24,6	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe, ^c szacunek własny

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2008 I-XII	713 044	54 070	164 226	602 888	15,80	23,0	118,3
2009 I-XII	880 000 ^c	30 005	182 430	727 575	19,07	20,7	120,9
2009 VI	44 528	2187	15 244	31 471	0,83	34,2	141,5
VII	43 621	2742	9 474	36889	1,0	21,7	118,2
VIII	66 572	1069	20 557	47084	1,2	30,9	141,4
IX	62 614	1333	21 360	42587	1,1	34,1	147,0
X	69 818	4757	18 159	56416	1,5	26,0	123,8
XI	65 089	2404	16 809	50684	1,3	25,8	128,4
XII	60 296	2220	12 975	49541	1,3	21,5	121,7
2010 I	57 231	1080	21 674	36637	1,0	37,9	156,2
II	52 963	1878	23 084	31757	0,8	43,6	166,8
III	58 594	3757	26 458	35893	0,9	45,2	163,2
IV	38 756	1583	19 470	20869	0,5	50,2	185,7
V	35 358	942	15 344	20956	0,5	43,4	168,7
VI	41 934	2959	13 939	30954	0,8	33,2	135,5
Zmiany w %							
<u>VI 2010</u> V 2010	18,6	214,1	-9,2	47,7	47,7	x	x
<u>VI 2010</u> VI 2009	-5,8	35,3	-8,6	-1,6	-1,6	x	x
<u>VI 2010</u> XII 2009	-30,5	33,3	7,4	-37,5	-37,5	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe, ^c szacunek własny

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2008 I-XII	1 069 566	2 007 513	520 217	2 556 862	48,6	41,8
2009 I-XII	1 320 000 ^c	2 265 610	607 774	2 977 836	46,0	44,3
2009 VI	66 792	201 337	39 111	229 018	58,6	29,2
VII	65 432	189 936	36 893	218 475	56,4	29,9
VIII	99 858	186 035	43 391	242 502	43,5	41,2
IX	93 921	146 824	80 914	159 831	86,2	58,8
X	104 727	248 636	55 442	297 921	52,9	35,2
XI	97 634	232 897	43 533	286 998	44,6	34,0
XII	90 444	183 336	53 406	220 374	59,0	41,0
2010 I	85 847	227 457	61 768	251 536	72,0	34,1
II	79 445	146 061	59 348	166 158	74,7	47,8
III	87 891	211 595	64 606	234 880	73,5	37,4
IV	58 134	209 802	47 506	220 430	81,7	26,4
V	53 037	248 253	35 472	265 818	66,9	20,0
VI	62 901	235 377	33 069	265 209	52,6	23,7
Zmiany w %						
<u>VI 2010</u> V 2010	18,6	-5,2	-6,8	-0,2	x	x
<u>VI 2010</u> VI 2009	-5,8	16,9	-15,4	15,8	x	x
<u>VI 2010</u> XII 2009	-30,5	28,4	-38,1	20,3	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe, ^c szacunek własny

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2008 I-XII	1 069 566	10 020	482 171	597 415	45,1	179,0
2009 I-XII	1 320 000 ^c	9 120	549 046	780 074	41,6	169,2
2009 VI	66 792	446	37 805	29 433	56,6	226,9
VII	65 432	963	34 864	31 531	53,3	207,5
VIII	99 858	1 017	37 466	63 409	37,5	157,5
IX	93 921	473	52 358	42 036	55,7	223,4
X	104 727	300	50 980	54 047	48,7	193,8
XI	97 634	310	40 195	57 749	41,2	169,1
XII	90 444	974	51 372	40 046	56,8	225,9
2010 I	85 847	641	59 616	26 872	69,4	319,5
II	79 445	569	54 067	25 947	68,1	306,2
III	87 891	811	61 570	27 132	70,1	323,9
IV	58 134	765	42 801	16 098	73,6	361,1
V	53 037	333	32 584	20 786	61,4	255,2
VI	62 901	225	30 318	32 808	48,2	191,7
Zmiany w %						
<u>VI 2010</u> V 2010	18,6	-32,4	-7,0	57,8	x	x
<u>VI 2010</u> VI 2009	-5,8	-49,6	-19,8	11,5	x	x
<u>VI 2010</u> XII 2009	-30,5	-76,9	-41,0	-18,1	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe, ^c szacunek własny

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2008 I-XII	341 306	48 067	84 200	305 173	8,00	24,7	111,8
2009 I-XII	363 000	45 590	88 483	320 107	8,39	24,4	113,4
2009 VI	29 136	3 646	6 828	25 954	0,68	23,4	112,3
VII	24 371	3 845	7 127	21 089	0,55	29,2	115,6
VIII	26 493	3 578	6 352	23 719	0,62	24,0	111,7
IX	31 790	5 058	8 817	28 031	0,74	27,7	113,4
X	34 693	4 247	10 095	28 845	0,76	29,1	120,3
XI	33 343	4 052	9 150	28 245	0,74	27,4	118,0
XII	28 500	3 799	5 863	26 436	0,69	20,6	107,8
2010 I	24675	4 342	6 495	22 522	0,59	26,3	109,6
II	26567	5 064	7 475	24 156	0,63	28,1	110,0
III	35190	6 404	10 111	31 483	0,83	28,7	111,8
IV	23609	4 515	7 433	20 691	0,54	31,5	114,1
V	29386	4 374	2 552	31 208	0,82	8,7	94,2
VI	33457	2 091	9 402	26 146	0,69	28,1	128,0
Zmiany w %							
<u>VI 2010</u> <u>V 2010</u>	13,9	-52,2	268,4	-16,2	-16,2	x	x
<u>VI 2010</u> <u>VI 2009</u>	14,8	-42,6	37,7	0,7	0,7	x	x
<u>VI 2010</u> <u>XII 2009</u>	17,4	-45,0	60,4	-1,1	-1,1	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2008 I-XII	1267,7	642,4	1,97
2009 I-XII	1082,4	482,6	2,24
2009 VII	1012,8	522,8	1,94
VIII	1073,5	451,4	2,38
IX	1075,3	462,4	2,33
X	1106,0	456,3	2,42
XI	1119,0	460,4	2,43
XII	1141,0	471,5	2,42
2010 I	1140,0	495,0	2,30
II	1159,0	478,5	2,42
III	1122,0	454,3	2,47
IV	1149,0	448,2	2,56
V	1233,0	472,1	2,61
VI	1250,0	530,0	2,36
VII	1263,2	549,9	2,30
Zmiany w %			
<u>VII 2010</u> <u>VI 2009</u>	1,1	3,8	x
<u>VII 2010</u> <u>VII 2009</u>	24,7	5,2	x
<u>VII 2010</u> <u>XII 2009</u>	10,7	16,6	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

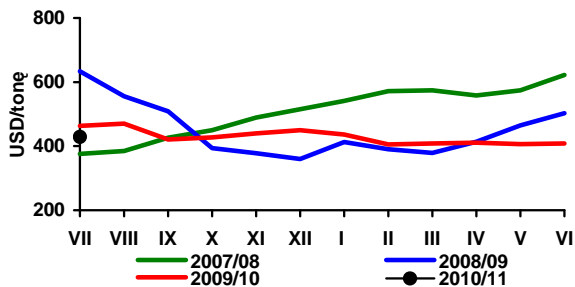
Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2008 I-XII	4,54	x	13,08	3,76	5,98	13,45	18,45	5,16
2009 I-XII	4,33	8,05	12,68	4,77	6,10	13,95	17,65	5,96
2009 VII	4,24	8,06	11,98	4,87	6,14	13,85	16,95	5,96
VIII	4,08	7,90	12,03	4,86	6,13	13,85	17,00	5,96
IX	4,12	7,98	12,30	4,81	6,08	13,85	17,10	5,92
X	4,00	8,04	13,69	4,81	6,01	14,05	17,85	5,92
XI	4,23	8,21	14,97	4,80	5,98	14,08	19,50	5,92
XII	4,19	8,05	12,68	4,77	5,89	14,13	20,35	5,88
2010 I	4,12	7,68	14,48	4,70	5,87	11,63	20,55	5,88
II	4,04	7,27	14,03	4,68	5,90	11,63	20,30	5,88
III	4,18	7,33	13,97	4,68	5,87	13,93	19,95	5,80
IV	4,10	7,12	13,95	4,60	5,80	13,90	19,80	5,76
V	3,99	7,23	14,56	4,54	5,82	13,63	19,70	5,68
VI	4,00	7,20	15,02	4,51	5,77	13,50	20,20	5,64
VII	4,22	6,96	15,36	4,54	5,75	13,40	20,90	5,64
Zmiany w %								
<u>VII 2010</u> <u>VI 2009</u>	5,5	-3,3	2,3	0,7	-0,3	-0,7	3,5	0,0
<u>VII 2010</u> <u>VII 2009</u>	-0,5	-13,6	28,2	-6,8	-6,4	-3,2	23,3	-5,4
<u>VII 2010</u> <u>XII 2009</u>	0,7	-13,5	21,1	-4,8	-2,4	-5,1	2,7	-4,1

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

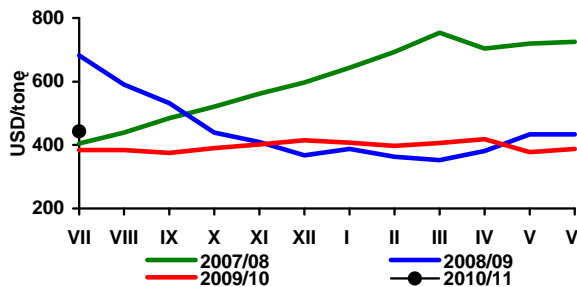
^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

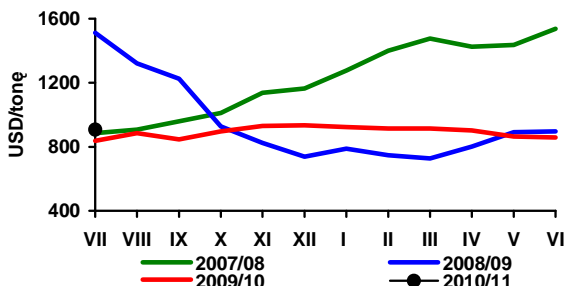
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

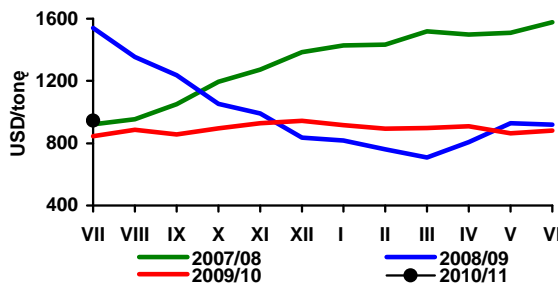
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepaku (cif Hamburg)

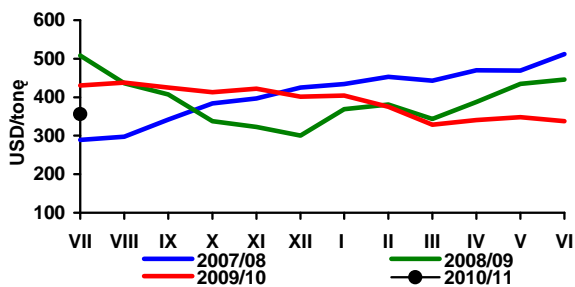
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

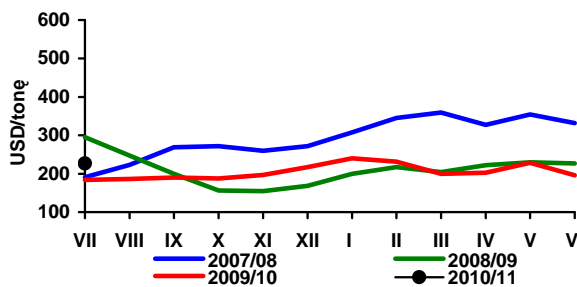
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

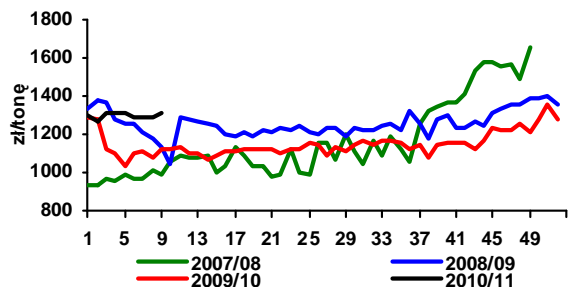
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śruty sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

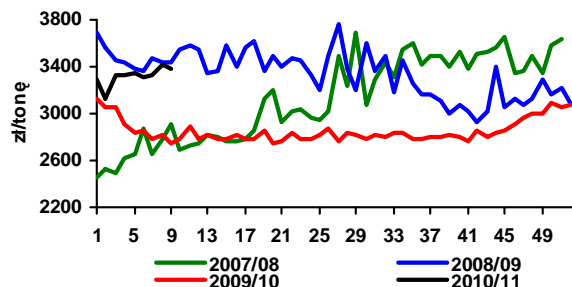
Rys. 6. Ceny niemieckiej śruty rzepakowej 34% białka (fob ex-mill Hamburg)

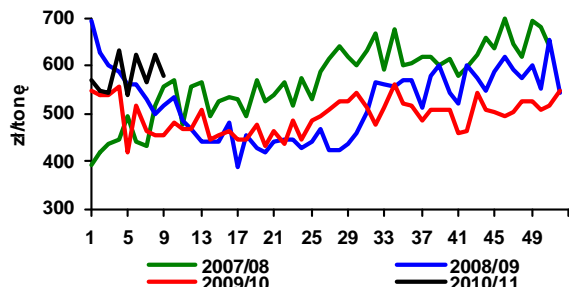
Rys. 7. Ceny skupu rzepaku (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

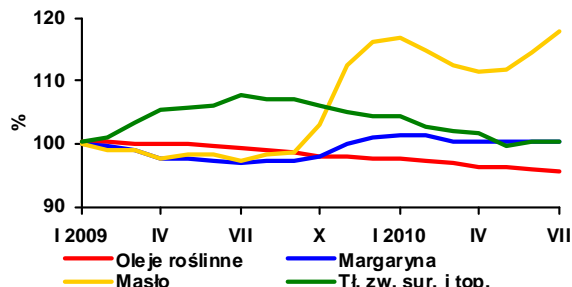
Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śruty rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 10. Zmiany cen detalicznych tłuszczów (XII 2008 = 100)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

W bieżącym roku, z powodu długo utrzymującej się pokrywy śnieżnej i niskich temperatur, ziemniaki posadzono o 1-2 tygodnie później niż w latach poprzednich. Korzystne warunki pogodowe w maju i czerwcu przyspieszyły wzrost ziemniaków. Jednak przedłużające się intensywne i częste opady deszczu powodowały, że na znacznej ilości plantacji był nadmiar wilgoci, wystąpiły też lokalne podtopienia i zalania. Nie można było więc stosować właściwej pielęgnacji plantacji i nie było możliwości zastosowania ochrony przed chorobami i szkodnikami. Miało to istotny wpływ na znaczny spadek plonów i zbiorów ziemniaków na najwcześniejszy zbiór oraz na pogorszenie ich jakości. Również plony ziemniaków z głównego zbioru będą znacznie niższe od przeciętnych.

Brak jest obecnie szacunków GUS co do wielkości zbiorów ziemniaków w 2010 r. Prawdopodobnie po raz kolejny zmalała powierzchnia ich uprawy, pod wpływem systematycznego spadku zapotrzebowania. W bieżącym sezonie dodatkowo prawdopodobnie ograniczono także areał uprawy ziemniaków skrobiowych. Przewiduje się, że zbiory ziemniaków w Polsce będą niższe niż w 2009 r. co najmniej o 10% i wyniosą ok. 8,5 mln ton.

Spadek zbiorów, chociaż w znacznie mniejszej skali, ma również miejsce i w innych krajach UE. Odzwierciedleniem tego spadku jest ok. 2-krotnie wyższy, zarówno aktualny, jak i w kontraktach terminowych, poziom cen ziemniaków jadalnych w krajach Zachodniej Europy. Również w Polsce sygnały płynące w z rynku wskazują, że to będzie sezon bardzo wysokich cen ziemniaków, zbliżonych do rekordowego sezonu 2006/07.

Wzrost cen ziemniaków w Polsce ma miejsce już od początku br., a jego dynamika w ostatnich miesiącach przybrała na sile. Wprawdzie średni poziom cen targowiskowych w skali całego minionego sezonu był nawet nieco niższy w porównaniu z sezonem 2008/09 i wyniósł 83,3 zł/dt, ale ich przeciętny poziom w I półroczu 2010 wyniósł 91,3 zł/dt i był prawie o 10% wyższy w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku. W lipcu i sierpniu ceny ziemniaków były wyższe w porównaniu

analogicznym okresem ubiegłego roku o 60-70%. Na głównych rynkach hurtowych ceny w pierwszych miesiącach bieżącego sezonu są ok. 50% wyższe niż przed rokiem. Ze względu na dużą zawartość wilgoci w bulwach, słabą jakość i ograniczone możliwości przechowywania, można spodziewać się, że wysoki poziom cen ziemniaków utrzyma się w całym sezonie 2010/11.

W ostatnich miesiącach ceny detaliczne przetworów spożywczych z ziemniaków były stabilne, a ceny mączki ziemniaczanej nawet się obniżyły. Natomiast zanotowano znaczący wzrost cen zbytu skrobi ziemniaczanej, z 1,40 zł/kg na przełomie grudnia i stycznia, do 1,91 zł/kg w lipcu br. Było to spowodowane zwyżką cen zbóż i produktów skrobiowych wytworzonych na bazie zbóż, które są substytucyjne wobec skrobi ziemniaczanej. Tak więc w bieżącym sezonie zakłady produkujące skrobię ziemniaczaną mogą mieć problemy z pozyskaniem wystarczającej ilości surowca, przy wysokich cenach zbytu skrobi ziemniaczanej.

W sezonie 2009/10 import ziemniaków był rekordowy i według wstępnych danych wyniósł ponad 185 tys. ton, z tego blisko 154 tys. ton w I półroczu 2010 r., wobec 105 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Więcej przywieziono przede wszystkim ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji ze zbiorów 2009 r. (120 tys. ton). O blisko 10 tys. ton zwiększył się również import sadzeniaków, który wyniósł 24 tys. ton. Obniżył się natomiast o ok. 10% do ok. 40 tys. ton, import ziemniaków wczesnych. Ziemniaki są sprowadzane głównie z Niemiec, Francji i Holandii.

Eksport ziemniaków w sezonie 2009/10 zmalał o 1/3 do niespełna 30 tys. ton. Natomiast wyższy niż przed rokiem był eksport przetworów spożywczych z ziemniaków, przy mniejszym importcie. W sezonie 2009/10 sprzedaż frytek na rynki zagraniczne wyniosła 108,9 tys. ton, a chipsów 18,0 tys. ton (odpowiednio: 102,6 i 14,3 tys. ton w sezonie poprzednim). Rosną obroty handlowe produktami skrobiowymi.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej		
	2008	2009	2010	2007	2008	2009
I	.	.	.	-	-	-
II	.	.	.	-	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	51 800	50 100	79 400	-	-	-
V	42 400	35 600	41 000	-	-	-
VI	35 100	33 000	35 600	-	-	-
VII	32 700	27 800	29 100	-	-	-
VIII	49 100	43 700		2 363	-	-
IX	223 400	249 400		28 984	21 975	24 818
X	341 400	299 300		35 730	38 712	40 781
XI	203 600	121 900		14 131	27 609	15 192
XII	36 700	38 500		-	462	
RAZEM	886 900 ^b	777 400 ^b	185 100	81 208	88 758	80 791

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	1 643	858	22 848	63 657	72	44 662	9 530	90 180	17 978	8 912
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 783	86	53 402	8 452	101 914	18 686	8 430
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 531	2 070	34 405	48 882	141	46 744	3 626	108 027	18 068	7 194
2009 I	10	279	2 642	2 896	7	3 151	253	6 842	763	556
II	39	258	2 983	4 168	37	2 959	263	6 964	784	841
III	245	449	4 185	4 948	12	4 380	315	8 383	1 568	1 112
IV	249	881	4 557	3 684	8	2 907	295	8 638	1 747	360
V	291	100	4 595	3 757	6	4 597	266	8 397	1 197	688
VI	1 098	-	1 425	3 977	8	4 159	286	10 845	2 286	635
VII	335	0	2 269	4 125	14	4 910	259	10 951	2 264	624
VIII	172	-	1 020	3 698	5	4 127	329	10 432	2 129	467
IX	76	0	2 941	4 127	9	4 270	368	10 202	1 334	394
X	10	0	3 665	3 756	8	4 592	386	9 239	1 132	588
XI	3	1	2 582	5 173	16	4 141	270	7 868	1 343	623
XII	4	100	1 542	4 574	11	2 553	338	9 267	1 521	305
2010 I	45	193	1 631	5 535	8	2 747	449	7 057	1 253	618
II	49	373	2 094	6 671	14	2 453	425	7 663	1 098	547
III	183	686	2 946	5 469	6	4 271	488	10 220	1 725	644
IV	107	330	3 225	6 497	29	3 262	400	8 275	1 786	535
V	105	22	1 973	4 951	5	4 317	449	9 319	1 055	695
VI	141	-	415	4 962	1	4 383	780	8 445	1 340	809

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze			
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze	
2005	I-XII	45 566	7 988	44 205	6 967	29 735	94 745	80 414	18 621	1 481	3 112
2006	I-XII	45 010	17 310	49 552	19 312	45 485	119 696	81 120	37 196	3 897	4 662
2007	I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008	I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009	I-XII	43 874	15 182	77 857	10 687	60 855	144 060	74 941	40 937	3 489	1 899
2009	I	536	95	2 410	828	4 575	8 318	5 906	2 939	296	71
	II	1 177	456	2 411	561	4 522	8 803	5 882	2 981	318	187
	III	2 074	6 140	3 875	357	5 063	10 903	6 174	3 170	246	153
	IV	6 800	6 377	8 467	892	4 666	13 388	6 559	3 072	241	128
	V	24 050	1 514	20 306	973	4 420	14 547	5 877	4 249	204	132
	VI	8 184	242	10 092	954	4 309	12 708	6 087	3 439	168	96
	VII	278	72	2 824	994	4 873	10 236	6 142	5 197	301	239
	VIII	182	-	4 361	972	5 509	13 847	5 882	3 036	262	170
	IX	57	-	2 841	1 097	4 131	16 812	5 354	3 707	286	137
	X	36	-	4 124	1 065	5 062	10 130	12 111	3 605	445	511
	XI	77	24	8 292	1 181	7 850	11 773	4 863	2 663	396	43
	XII	423	262	7 854	813	5 877	12 595	4 104	2 878	327	32
2010	I	1 347	68	7 218	645	5 845	14 262	4 807	2 939	327	89
	II	2 884	885	14 398	656	5 041	17 013	4 853	3 352	395	102
	III	3 689	7 095	15 640	831	13 748	10 830	5 082	2 989	386	97
	IV	5 617	12 277	11 131	576	5 661	22 667	4 976	2 130	243	90
	V	16 374	3 233	22 312	467	5 094	18 163	4 428	3 584	390	24
	VI	9 022	1 158	19 034	644	4 319	8 703	3 362	2 544	418	31

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	VII	V	VI	VII	Wskaźnik zmian cen	
		2009	2010	2010	2010	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	46,8	49,2	59,3	62,2	132,9	132,9
	targowiskowa	90,0	89,4	91,0	146,9	163,2	161,4
	detaliczna (zł/kg)	1,13	1,22	1,36	1,75	154,9	128,7
	importowa	84,0	94,43	79,3	.	85,7	83,9
	eksportowa	92,5	56,12	161,2	.	295,2	287,1
Relacje cen	skup / targowisko	0,52	0,55	0,65	0,42	-	-
	targowisko / detal	0,80	0,73	0,67	0,84	-	-
	skup / detal	0,41	0,40	0,44	0,36	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	skupu (zł/t)	162,7	151,7	153,1	154,2	94,8	100,7
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	1,60	1,60	1,74	1,91	119,4	109,8
Skrobia ziemniaczana	detaliczna (zł/kg)	4,08	3,66	3,64	3,62	88,7	99,5
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,44	9,66	9,60	9,60	101,7	100,0
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,50	35,20	3,51	3,51	10,2	100,0
Pyzy ziemniaczane	detaliczna (zł/kg)	8,00	.	.	.	.	.
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	8,72	8,84	8,84	8,88	101,8	100,5

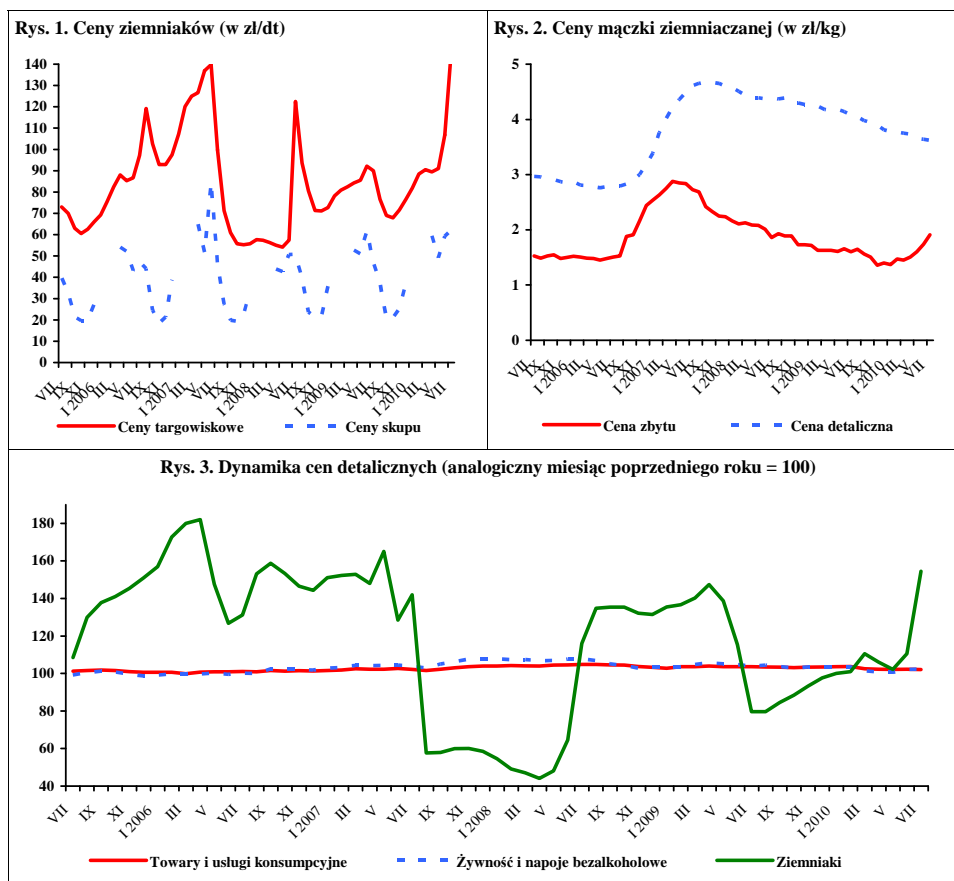
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2009	2010			wsk. zmian cen	
		lipiec	maj	czerwiec	lipiec	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	116,8	102,1	116,2	139,4	119,4	120,0
2	Kujawsko-pomorskie	108,3	92,4	100,0	148,7	137,3	148,7
3	Lubelskie	57,0	66,1	81,8	163,9	287,6	200,5
4	Lubuskie	117,1	98,7	105,4	139,1	118,8	132,0
5	Łódzkie	93,8	83,6	99,2	135,3	144,3	136,4
6	Małopolskie	82,2	90,9	112,5	145,7	177,3	129,5
7	Mazowieckie	78,9	95,0	113,0	161,0	204,0	142,4
8	Opolskie	107,4	102,6	128,7	149,0	138,7	115,7
9	Podkarpackie	93,1	94,7	116,7	149,0	160,0	127,7
10	Podlaskie	58,3	95,1	107,0	165,7	284,2	154,8
11	Pomorskie	95,0	93,2	105,0	149,4	157,2	142,2
12	Śląskie	108,4	102,7	126,1	139,2	128,4	110,4
13	Świętokrzyskie	62,8	76,8	84,5	127,0	202,2	150,3
14	Warmińsko-mazurskie	95,0	120,2	123,3	175,5	184,7	142,3
15	Wielkopolskie	108,8	81,2	101,4	132,9	122,2	131,1
16	Zachodniopomorskie	101,6	92,5	98,5	144,2	141,9	146,3
maksimum		117,1	120,2	128,7	175,5	x	
minimum		57,0	66,1	81,8	127,0		
różnica w %		105,4	81,8	57,4	38,2		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek warzyw

Grażyna Stępa
Tomasz Smoleński

W sierpniu 2010 r. w porównaniu z lipcem br. ceny skupu większości warzyw obniżyły się pod wpływem rosnącej podaży. Firmy skupujące warzywa do bezpośredniej konsumpcji obniżyły ceny cebuli (o 32%), ogórków do kwaszenia (o 33%), pomidorów szklarniowych (o 31%) oraz kapusty białej, marchwi, buraków i ogórków do konserwowania. Wzrosły w tym okresie ceny kalafiorów (o 22%) i pieczarek (o 18%). Zakłady przetwórcze oferowały o 11% niższe ceny za ogórki do konserwowania. Ceny brokułów różyczkowanych do mrożenia prawie nie zmieniły się (1,57 zł/kg), a fasola szparagowa była droższa o 7%. Spośród gatunków skupowanych na eksport o 30% mniej płacono za selerę, o 27% za cebulę, o 21% za kapustę białą, o 20% za buraki, o 18% za marchew, o 16% za kapustę pekińską i o 9% za pomidory. O 2% więcej płacono za ogórki na eksport, a cena kapusty czerwonej nie zmieniła się. W handlu hurtowym najbardziej dynamicznie spadły ceny pomidorów spod osłon (o 49%) i kapusty białej (o 37%). Niższa też była cena hurtowa: cebuli, marchwi, buraków, ogórków gruntowych i spod osłon oraz kalafiorów.

W relacji do sierpnia 2009 r. w skupie warzyw przeznaczonych do bezpośredniej konsumpcji najbardziej podrożała kapusta biała (o 73%), pomidory gruntowe (o 33%), pomidory szklarniowe i buraki (po 32%) oraz cebula, marchew i pieczarki. Cena ogórków do konserwowania obniżyła się o 50%, a do kwaszenia o 55%, a kalafiorów o 21%. W przemyśle przetwórczym ceny cebuli obieranej wzrosły o 46%. Mniej o 33% płacono za ogórki, o 6% za pomidory do tłoczenia i o 2% za te przeznaczone do mrożenia. W skupie na eksport niemal trzykrotnie podrożała kapusta czerwona, ponad dwukrotnie kapusta pekińska i biała, pomidory o 48%, cebula o 43% i buraki o 36%. Obniżyła się natomiast cena ogórków o 51%, porów o 18% i papryki czerwonej o 14%. Na rynkach hurtowych dwukrotnie więcej płacono za buraki, o 89% za kalafiorów gruntowe, o 64% za cebulę i o 37% za pomidory spod osłon. Obniżyła się natomiast cena ogórków gruntowych (o 56%) i spod osłon (o 35%) oraz kapusty białej i marchwi.

W lipcu 2010 r. w stosunku do czerwca br. wzrosły ceny detaliczne: selerów (o 45%), buraków (o 31%), kapusty białej (o 11%), kalafiorów, pieczarek i pomidorów. Mniej płacili konsumenci za ogórki gruntowe (o 33%), cebulę, marchew i paprykę. W tym samym okresie nie zmieniły się znacząco ceny detaliczne przetworów warzywnych.

W relacji do lipca 2009 r. w handlu detalicznym podrożały: selerę (o 82%), kalafiorów (o 53%), pomidory (o 45%), paprykę (o 34%), buraki (o 25%) i cebula (o 23%). Nie zmieniły się ceny pieczarek, a ceny ogórków gruntowych spadły o 17% i marchwi o 8%. Spośród przetworów warzywnych podrożał szpinak mrożony (o 7%), kalafiorów mrożone, ogórki konserwowe i mrożone mieszanki warzywne. Obniżyły się ceny groszku konserwowego i kukurydzy konserwowej.

W czerwcu 2010 r., w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, średnie i duże zakłady przetwórcze obniżyły produkcję konserw warzywnych o 11%. Produkcja soku pomidorowego i marynat była wyższa o 43%, a warzywo mrożonych o 22%.

W czerwcu 2010 r. wyeksportowano 27,5 tys. ton warzyw świeżych o wartości 18,1 mln EUR. W stosunku do czerwca 2009 r. wolumen eksportu warzyw obniżył się o 22%, a jego wartość utrzymała się na zbliżonym poziomie. Obniżyła się sprzedaż niemal wszystkich warzyw świeżych: kalafiorów o 71%, kapusty o 63%, ogórków o 57%, cebuli o 23% i pomidorów o 7%. Jedynie eksport marchwi wzrósł czterokrotnie. W tym samym okresie wyeksportowano 28,8 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 21,4 mln EUR. Wolumen eksportu przetworów obniżył się w stosunku do czerwca 2009 r. o 10%, a jego wartość o 1%. Do spadku eksportu przetworów warzywnych przyczyniła się niższa sprzedaż wszystkich rodzajów przetworów: o 18% mrożonek, o 12% marynat, o 4% suszy i o 3% konserw.

Import warzyw świeżych w czerwcu 2010 r. wyniósł 29,9 tys. ton, a jego wartość 16,5 mln EUR. W porównaniu z czerwcem 2009 r. wolumen importu warzyw świeżych obniżył się o 8%, a jego wartość wzrosła o 13%. Spośród warzyw świeżych wzrósł jedynie zakup pomidorów (o 33%), a pozostałych obniżył się: czosnku o 74%, ogórków o 69%, papryki o 33%, a cebuli i marchwi o 14%. W tym okresie zaimportowano 14,4 tys. t przetworów warzywnych o wartości 13,0 mln EUR. W relacji do czerwca 2009 r. wielkość zakupu przetworów warzywnych obniżyła się o 2%, a wartość o 11%. Zakupiono o 46% mniej marynat i o 35% konserw. Zwiększył się natomiast o 38% import mrożonek i o 16% koncentratu pomidorowego. Import suszy prawie się nie zmienił.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafioły gruntowe (szl.)	Pieczarki
2009 VI	1,02	1,70	0,38	2,58	0,77	-	2,18	-	3,20	-	4,34
VII	1,54	1,93	0,83 ^c	1,18	0,64	1,95	1,64	-	2,44	-	4,92
VIII	0,90	1,74	0,85	0,87	0,56	2,44	1,90	1,25	2,09	2,52	5,22
IX	0,67	1,42	0,32	0,72	0,51	2,05	1,73	1,00	1,92	2,24	5,13
X	0,60	1,21	0,38	0,65	0,49	-	-	-	2,74	1,35	4,69
XI	0,63	1,20	0,49	0,64	0,49	-	-	-	3,22	-	4,92
XII	0,63	1,20	0,52	0,62	0,51	-	-	-	3,73	-	4,80
2009 I-XII	0,76	1,38	0,40	1,17	0,59	2,15	1,86	1,13	4,11	2,04	4,81
2010 I	0,88	1,25	0,58	0,69	0,58	-	-	-	-	-	4,84
II	1,22	1,46	0,75	0,90	0,69	-	-	-	-	-	4,82
III	1,48	1,62	0,76	0,84	0,69	-	-	-	8,54	-	5,01
IV	1,73	1,81	0,77	0,94	0,70	-	-	-	6,60	-	4,86
V	1,94	2,10	1,07	1,03	0,77	-	-	-	5,24	-	4,48
VI	2,01	2,60	1,63	1,28	0,91	-	-	-	3,89	-	4,51
VII	1,57	2,44	1,80	1,25	1,03	1,70	1,22	-	3,98	1,63	4,81
VIII	1,07	2,11	1,47	0,93	0,74	1,22	0,85	1,66	2,75	1,99	5,69
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2010</u> <u>VII 2010</u>	68	86	82	74	72	72	67	x	69	122	118
<u>VIII 2010</u> <u>VIII 2009</u>	119	121	173	107	132	50	45	133	132	79	109

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuly różyczk.	Kalafioły różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2009 V	0,86	0,32	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,88	0,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,87	-	-	-	-	0,74	0,95	1,48	1,77	-	-
VIII	0,82	0,30	0,26	-	-	0,76	-	-	1,96	0,61	0,35
IX	0,78	0,30	0,25	0,20	-	0,77	1,32	0,97	2,10	0,67	0,35
X	0,75	0,30	0,23	0,20	-	-	1,34	0,98	-	0,63	0,34
XI	0,78	0,32	0,22	0,20	0,79	-	1,40	0,99	-	-	-
XII	0,82	0,32	0,22	0,20	0,79	-	1,50	1,00	-	-	-
2009 I-XII	0,80	0,31	0,32	0,27	0,73	0,76	1,30	1,08	1,94	0,64	0,35
2010 I	0,89	0,35	0,24	0,23	0,80	-	-	-	-	-	-
II	1,30	0,43	0,25	0,25	0,80	-	-	-	-	-	-
III	1,50	0,48	0,30	0,28	1,00	-	-	-	-	-	-
IV	1,79	0,61	0,42	0,30	-	-	-	-	-	-	-
V	1,88	-	0,49	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	-	0,52	-	-	-	1,60	-	-	-	-
VII	-	-	-	-	-	0,73	1,59	-	1,49	-	-
VIII	1,20	-	-	-	-	0,78	1,57	1,09	1,32	0,60	0,33
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2010</u> <u>VII 2010</u>	x	x	x	x	x	107	99	x	89	x	x
<u>VIII 2010</u> <u>VIII 2009</u>	146	x	x	x	x	103	x	x	67	98	94

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2009 VI	2,88	-	0,98	0,60	0,47	-	1,25	2,43	0,70*	0,56	0,70*	-	-
VII	1,83	1,29	0,72	0,33	0,42	3,20	0,78	2,50	2,90	0,79	0,70*	0,48	-
VIII	1,66	1,12	0,76	0,30	0,43	2,90	0,55	-	-	0,60	1,97	0,39	-
IX	1,89	1,12	0,78	0,33	0,40	2,76	0,52	1,96	0,81	0,39	-	0,34	-
X	3,03	-	0,70	0,38	0,40	2,56	0,45	1,85	0,85	0,36	1,05	0,31	-
XI	-	-	0,53	0,39	0,38	2,50	0,46	1,91	1,05	0,46	0,99	0,31	-
XII	-	-	0,56	0,39	0,38	-	0,46	1,68	0,76	0,51	1,09	0,33	-
2009 I-XII	3,42	1,18	0,92	0,40	0,38	2,78	0,79	1,72	1,04	0,47	1,28	0,42	-
2010 I	-	-	0,81	0,53	0,61	-	0,49	1,73	0,85	0,69	1,69	0,36	0,45
II	-	-	1,08	0,71	0,78	-	0,68	2,40	0,89	0,98	-	0,46	-
III	-	-	1,49	0,73	0,92	-	0,74	3,00	1,34	1,15	-	0,45	-
IV	5,92	-	2,13	0,73	0,99	-	0,75	-	1,50	1,35	-	0,39	-
V	4,22	-	2,60	1,10	1,23	-	0,86	-	-	1,70	-	0,38	-
VI	3,18	-	2,25	1,37	1,40	-	0,80	-	2,83	1,46	-	0,41	-
VII	2,69	0,54	2,21	0,98	1,20	-	0,77	-	4,30	1,18	0,70*	0,66	-
VIII	2,46	0,55	1,86	0,77	1,20	2,50	0,63	-	3,00	0,86	1,62	0,53	0,60
Wskaźnik zmian w %													
$\frac{\text{VIII 2010}}{\text{VII 2010}}$	91	102	84	79	100	x	82	x	70	73	x	80	x
$\frac{\text{VIII 2010}}{\text{VIII 2009}}$	148	49	245	257	279	86	115	x	x	143	82	136	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty	
2009 II		3 348	36 021	4 106	2 796
III		4 217	32 413	6 583	3 176
IV		4 118	27 545	6 067	2 426
V		3 464	25 624	3 155	2 297
VI		2 492	19 876	4 995	1 984
VII		3 178	26 758	16 062	8 113
VIII		4 608	37 228	10 063	14 397
IX		4 525	64 650	17 710	9 076
X		2 702	67 460	11 816	6 316
XI		2 377	55 380	6 942	4 515
XII		3 540	41 546	5 200	3 922
2009 I-XII		41 772	467 206	99 018	61 737
2010 I		2 431	33 101	4 799	3 215
II		2 809	36 789	5 364	4 487
III		4 123	42 230	8 883	4 413
IV		3 620	29 588	5 745	2 991
V		3 527	25 104	4 948	2 601
VI		3 573	24 326	4 426	2 834
Wskaźnik zmian w %					
$\frac{\text{VI 2010}}{\text{VI 2009}}$		143	122	89	143

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2009												2010						VI 2010 VI 2009 (%)
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI			
Warzywa ogółem	32139	34984	35251	32929	26157	36503	41678	28235	24535	380688	26659	37251	38835	31381	34995	27474	78		
Cebula	7300	8155	7181	6061	7917	7821	13890	12533	8590	110450	8947	13294	11628	10454	11643	5553	77		
Kapusta	14169	9323	3935	1581	1742	2768	3943	2201	2213	56890	3027	4781	7311	9528	7082	1446	37		
Marchew	1293	1045	894	3229	904	1538	1874	1808	2569	19689	2536	5485	5887	4993	5450	3525	394		
Ogórki	921	1406	1399	1765	1655	965	383	100	112	9451	58	86	155	290	645	595	43		
Pomidory	1006	8026	13324	11930	7875	12899	8728	2432	769	69926	694	790	460	936	5324	12425	93		
Kalafior	276	277	3657	3732	1841	3927	5750	858	357	21459	481	431	605	255	334	1043	29		
Przetwory ogółem	36625	32774	32004	25563	26201	36576	43297	43368	38224	448652	41846	44564	51412	36594	30862	28811	90		
Susze	1355	1382	1477	1682	1505	1527	1992	1668	1575	18943	1677	1636	1781	1556	1548	1425	96		
Marynaty	2453	1929	2023	2050	2529	3041	3138	3013	2399	30409	1887	2403	3175	2918	2317	1772	88		
Konserwy	3716	3160	2804	2272	2252	3997	4778	4873	3776	43031	2852	3610	4389	3229	3053	2719	97		
-kapusta kwasz.	941	489	388	370	570	709	1007	1446	1220	10641	628	780	903	592	460	359	92		
Mrożonki	24785	22475	22306	16346	16864	24290	28878	29023	26381	306956	31086	32187	35825	24653	20477	18296	82		
Pieczarki i ich przetwory	14109	12852	12336	10700	10847	11162	14331	15812	17871	163765	18417	18116	21156	16354	14794	12410	101		
Warzywa ogółem	10498	15790	18115	16001	12130	17338	17535	8928	8193	156201	8711	11527	13090	10490	17477	18064	100		
Cebula	2105	2429	2227	1938	2380	2382	3010	2903	2396	32363	2706	3894	4020	3355	3892	2537	114		
Kapusta	2051	1460	714	241	226	371	530	335	374	8119	543	935	1572	1985	1903	510	71		
Marchew	375	345	265	858	170	164	281	285	319	3970	352	758	868	889	1017	730	275		
Ogórki	857	996	819	896	909	556	235	54	77	6656	53	91	213	229	611	391	48		
Pomidory	1302	5534	9046	7345	5062	8178	7224	1695	700	49626	827	982	539	960	4842	10756	119		
Kalafior	152	178	1504	1198	871	1797	2588	474	187	9377	202	188	295	158	265	547	36		
Przetwory ogółem	23064	21478	21673	17373	17882	24369	27528	27289	23758	292160	25069	28511	33581	25684	22974	21439	99		
Susze	2146	2006	2126	2472	2418	2320	2939	2631	2287	29760	2596	2649	2849	2614	2588	2180	103		
Marynaty	2191	1658	1953	1941	2338	2819	2983	2896	2529	28179	1629	1860	2660	2665	2079	1638	84		
Konserwy	2852	2873	2856	2380	2168	3507	3767	3909	3146	36816	2624	3385	4130	3244	3089	2708	95		
-kapusta kwasz.	342	252	208	143	188	250	374	511	460	3993	317	387	457	313	239	184	88		
Mrożonki	12341	11464	11307	7766	8049	12139	13702	13628	12282	153068	14323	16286	18405	13289	11759	10541	93		
Pieczarki i ich przetwory	19824	17974	17300	14462	14915	15367	18871	21086	23762	227750	23484	23187	27590	21350	21697	16739	97		

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2009												2010						$\frac{VI\ 2010}{VI\ 2009}$ (%)
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI			
	44018	34139	32558	19189	12996	7081	13478	31745	34163	348335	34383	38231	49152	42268	38583	29939			
Warzywa ogółem	44018	34139	32558	19189	12996	7081	13478	31745	34163	348335	34383	38231	49152	42268	38583	29939	92		
Cebula	4579	6502	9869	4788	2030	1699	1880	2618	2536	47932	3264	7953	10059	8764	12552	8468	86		
Kapusta	1423	1026	0	0	0	0	416	733	694	4825	432	858	1205	3272	2273	1183	x		
Marchew	4738	6289	9217	3407	706	329	500	490	667	36161	1137	2368	3602	3797	5519	7963	86		
Ogórki	4157	1878	1902	3041	5738	1978	3142	5949	4755	44697	4484	3235	3660	2508	1046	590	31		
Pomidory	12373	7819	4875	3543	2497	541	1217	11113	13324	99821	12400	11109	13703	10551	7996	6479	133		
Papryka	3705	3663	3471	2797	868	1396	2180	3975	4099	37584	4031	3615	3566	2374	2848	2342	67		
Czosnek	633	242	617	330	548	545	618	657	618	6388	354	321	796	606	653	163	26		
Przetwory ogółem	12095	11910	14636	12403	11319	13340	14265	16986	15332	164247	14985	16469	21889	16880	16740	14383	98		
Mrożonki	2261	2303	1844	1748	1273	2633	2358	2366	2052	27935	2775	3458	3884	2859	2416	2546	138		
Susze	933	1006	1523	1183	1031	842	833	860	1135	12147	1727	1596	1449	1956	1146	1534	101		
Marynaty	1297	1077	1193	1208	1458	1456	1620	1942	1449	16933	1164	1100	2103	1502	1138	644	54		
Konserwy	2315	2604	2809	2281	2260	3053	3854	4382	3705	36633	2329	2644	4915	2721	2211	1837	65		
-kukurydza konserw.	1233	992	1067	1159	1095	1598	1599	2350	1898	17473	1018	1105	2762	931	1085	881	83		
Koncentrat pomid.	3666	3711	5719	4573	3765	3423	4052	5685	5269	51377	5288	5736	7405	5961	7403	6629	116		
Warzywa ogółem	37234	22660	14549	8260	4959	3291	6498	20835	29381	256590	31390	36577	50082	40752	27907	16501	113		
Cebula	494	648	1035	522	177	122	223	344	378	5662	466	1754	2611	2573	4270	2019	195		
Kapusta	593	304	0	0	0	0	52	68	48	1295	53	179	472	1276	787	337	x		
Marchew	1768	3092	2936	631	139	81	113	180	187	12150	270	601	1056	1147	1596	1631	56		
Ogórki	2164	997	873	1151	1822	760	1414	3559	4759	32376	5230	4625	4246	2119	789	481	55		
Pomidory	16851	8108	3202	1970	1185	577	1234	6930	11530	93851	12601	13323	17663	14309	7698	5237	164		
Papryka	5423	4489	3729	2578	514	718	1302	3615	4734	44078	4529	5581	6993	6574	5574	3670	98		
Czosnek	512	313	648	402	588	568	733	887	1051	6772	551	691	1344	991	1025	327	50		
Przetwory ogółem	12875	12147	14660	12455	11267	13164	14224	16200	14621	164500	14317	15867	20190	16625	14217	13041	89		
Mrożonki	1857	1697	1550	1346	901	1879	1768	1865	1631	21968	2107	2467	2649	1859	1433	1652	107		
Susze	2359	1722	2226	1987	1932	1784	1855	1747	2272	23649	3399	3783	2926	4680	1906	2682	121		
Marynaty	1116	875	1098	978	1226	1180	1408	1752	1280	14445	1022	1012	1653	1433	1048	555	51		
Konserwy	2570	2839	3071	2595	2547	3431	4567	4937	4055	41237	2628	2888	5441	3084	2651	2274	74		
-kukurydza konserw.	991	840	898	949	1015	1490	1545	2264	1795	15652	921	1099	2736	881	1078	807	90		
Koncentrat pomid.	3463	3859	5254	4235	3321	3276	3199	4265	3935	45426	3770	4097	5606	4076	5274	4846	92		

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafiory	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2009 IV	0,27	0,15	0,28	0,86	0,99	0,34	1,42	0,83	0,43	0,50
V	0,29	0,16	0,33	0,66	0,66	0,39	1,41	0,79	0,54	0,54
VI	0,30	0,18	0,29	0,67	0,66	0,39	1,40	0,82	0,57	0,50
VII	0,31	0,16	0,26	0,50	0,59	0,40	1,34	0,85	0,44	0,51
VIII	0,30	0,14	0,19	0,54	0,64	0,42	1,38	0,86	0,39	0,46
IX	0,30	0,15	0,12	0,56	0,63	0,43	1,38	0,84	0,38	0,50
X	0,22	0,15	0,16	0,60	0,80	0,43	1,34	0,86	0,41	0,44
XI	0,23	0,18	0,17	0,54	0,63	0,39	1,34	0,80	0,39	0,44
XII	0,26	0,19	0,14	0,47	0,50	0,30	1,29	0,83	0,48	0,40
2009 I-XII	0,28	0,15	0,20	0,66	0,66	0,39	1,39	0,83	0,41	0,48
2010 I	0,30	0,18	0,14	0,92	1,19	0,42	1,36	0,86	0,50	0,43
II	0,29	0,20	0,14	1,05	1,24	0,44	1,36	0,83	0,50	0,46
III	0,35	0,22	0,15	1,37	1,17	0,49	1,39	0,81	0,51	0,47
IV	0,32	0,21	0,18	0,79	1,03	0,62	1,36	0,85	0,53	0,52
V	0,33	0,27	0,19	0,95	0,91	0,80	1,50	0,83	0,52	0,62
VI	0,46	0,35	0,21	0,66	0,87	0,52	1,39	0,86	0,51	0,57
Wskaźnik zmian w %										
<u>VI 2010</u> V 2010	139	130	111	69	96	65	93	104	98	92
<u>VI 2010</u> VI 2009	153	194	72	99	132	133	99	105	89	114

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała ^a	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafiory gruntowe ^a
2009 II	0,67	0,36 ^b	1,07	0,68	-	-	13,84	-	-
III	0,71	0,33 ^b	1,18	0,73	-	-	8,25	17,19	-
IV	0,74	0,32 ^b	1,52	0,77	-	-	4,37	10,40	-
V	0,79	0,35 ^b	2,34	0,76	3,72	-	2,56	4,73	-
VI	1,03	0,43 ^b	2,43	0,81	2,81	-	1,90	3,55	-
VII	1,35	0,88	1,32	0,76	2,05	-	1,33	2,67	2,01
VIII	1,21	1,33	1,05	0,69	2,24	-	1,63	1,88	1,36
IX	0,73	1,38	0,75	0,63	2,04	1,56	1,88	1,77	2,30
X	0,61	1,54	0,69	0,63	4,12	1,63	3,18	2,66	1,80
XI	0,72	1,44	0,69	0,69	-	-	5,81	3,25	-
XII	0,72	0,54 ^b	0,68	0,67	-	-	-	3,84	-
2009 I-XII	0,83	1,31	1,23	0,71	2,83	1,60	4,48	5,19	1,87
2010 I	0,91	0,72 ^b	0,90	0,74	-	-	15,50	-	-
II	1,15	0,86 ^b	0,96	0,79	-	-	12,28	-	-
III	1,42	0,88 ^b	0,98	0,79	-	-	7,35	-	-
IV	1,71	0,92 ^b	0,99	0,76	-	-	5,23	8,98	-
V	1,90	1,17 ^b	1,04	0,78	-	-	4,07	5,29	-
VI	2,08	1,85 ^b	1,53	1,08	2,62	-	1,83	4,01	-
VII	2,03	1,49 ^b	1,13	1,74	1,27	-	1,24	5,03	3,26
VIII	1,98	0,94 ^b	0,96	1,48	0,98	1,27	1,06	2,58	2,57
Wskaźnik zmian w %									
<u>VI 2010</u> V 2010	98	63	85	85	77	x	85	51	79
<u>VI 2010</u> VI 2009	164	71	91	214	44	x	65	137	189

^a ceny za sztukę, ^b zł/kg

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Keczip	Sok pomidorowy ^a
2009 V	3,38	10,23	3,18	3,17	3,19	6,67	2,06
VI	3,46	10,35	3,29	3,19	3,21	6,71	1,96
VII	3,57	10,70	3,36	3,42	3,18	6,72	2,02
VIII	3,59	10,92	3,32	3,43	3,23	6,72	2,00
IX	3,56	10,78	3,33	3,42	3,18	6,74	2,00
X	3,52	10,63	3,27	3,37	3,17	6,78	1,98
XI	3,53	10,85	3,35	3,39	3,28	6,80	1,97
XII	3,50	10,77	3,32	3,41	3,27	6,76	1,90
2009 I-XII	3,47	10,47	3,29	3,32	3,24	6,66	2,02
2010 I	3,50	11,03	3,29	3,44	3,33	6,71	1,92
II	3,52	11,17	3,26	3,42	3,20	6,68	1,89
III	3,51	11,04	3,28	3,44	3,28	6,63	1,92
IV	3,44	11,00	3,32	3,42	3,20	6,64	1,91
V	3,44	11,30	3,36	3,44	3,24	6,66	1,92
VI	3,43	11,40	3,51	3,57	3,29	6,63	1,93
VII	3,46	11,28	3,51	3,48	3,22	6,56	1,92
Wskaźnik zmian w %							
<u>VII 2010</u> <u>VI 2010</u>	101	99	100	97	98	99	99
<u>VII 2010</u> <u>VII 2009</u>	97	105	104	102	101	98	95

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2009 V	1,59	0,77	3,39	1,57	4,22	5,96	11,60	7,94	-	6,17	6,59
VI	2,06	0,82	3,67	2,07	4,68	5,99	9,52	5,08	4,29	3,90	6,61
VII	2,48	1,77 ^a	2,61	2,02	5,31	1,74 ^a	8,33	4,07	3,39	2,82	6,89
VIII	2,13	1,80 ^a	1,97	1,59	4,40	4,86	5,39	3,45	3,32	3,71	7,00
IX	1,76	0,88	1,71	1,44	3,65	4,46	4,48	3,33	3,42	3,49	7,08
X	1,54	0,91	1,58	1,36	3,20	4,02	4,34	3,98	4,24	2,94	6,87
XI	1,50	0,96	1,54	1,36	3,17	3,84	6,43	4,67	-	3,45	6,80
XII	1,51	0,98	1,54	1,37	3,16	3,87	8,05	5,94	-	4,20	6,95
2009 I-XII	1,71	0,83	2,17	1,54	3,75	5,11	8,64	6,08	3,73	4,88	6,86
2010 I	1,58	1,10	1,63	1,43	3,30	5,36	9,23	8,40	-	6,47	7,08
II	1,92	1,31	1,78	1,51	3,45	5,95	9,96	8,69	-	6,99	6,91
III	2,17	1,42	1,85	1,54	3,56	6,84	12,23	9,42	-	7,68	7,00
IV	2,49	1,47	1,92	1,55	3,95	7,15	17,14	10,82	-	7,06	6,90
V	2,85	1,66	2,13	1,57	4,84	6,41	16,05	7,66	-	5,93	6,71
VI	3,23	3,29	2,43	1,93	6,66	6,92	11,34	5,74	4,18	3,97	6,65
VII	3,06	3,64	2,40	2,53	9,65	-	11,14	5,90	2,80	4,32	6,90
Wskaźnik zmian w %											
<u>VII 2010</u> <u>VI 2010</u>	95	111	99	131	145	x	98	103	67	109	104
<u>VII 2010</u> <u>VII 2009</u>	123	x	92	125	182	x	134	145	83	153	100

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2009 V	5,23	13,20	8,32	6,40	8,46	7,12	9,65	3,81	5,90	8,63	4,34
VI	5,28	13,60	8,28	6,38	8,46	7,14	9,75	3,83	5,95	8,69	4,33
VII	5,28	13,80	8,24	6,46	8,44	7,14	9,80	3,84	6,00	8,80	4,31
VIII	5,27	13,80	8,28	6,54	8,42	7,14	9,80	3,84	6,00	8,80	4,31
IX	5,30	13,85	8,28	6,50	8,42	7,14	9,90	3,85	6,00	8,89	4,32
X	5,36	13,90	8,32	6,56	8,48	7,14	9,95	3,84	6,03	9,00	4,32
XI	5,34	13,85	8,40	6,64	8,54	7,28	9,95	3,84	6,00	8,91	4,29
XII	4,81	13,85	8,36	6,74	8,62	7,30	9,85	3,85	5,85	8,57	4,32
2009 I-XII	5,19	13,53	8,30	6,48	8,44	7,14	9,75	3,83	5,94	8,72	4,32
2010 I	5,39	14,00	-	6,76	8,70	7,32	9,90	3,84	5,98	8,71	4,30
II	5,48	14,05	-	6,80	8,72	7,36	9,95	3,85	5,98	8,74	4,31
III	5,44	13,95	-	6,80	8,76	7,36	9,90	3,81	5,95	8,71	4,27
IV	5,46	13,90	-	6,86	8,74	7,38	9,85	3,79	5,88	8,66	4,29
V	5,42	13,80	-	6,86	8,76	7,40	9,80	3,81	5,90	8,66	4,27
VI	5,48	13,85	-	6,92	8,76	7,40	9,85	3,83	5,88	8,71	4,27
VII	5,44	13,85	-	6,90	8,76	7,38	9,80	3,83	5,88	8,66	4,26
Wskaźnik zmian w %											
<u>VII 2010</u> <u>VI 2010</u>	99	100	x	100	100	100	99	100	100	99	100
<u>VII 2010</u> <u>VII 2009</u>	103	100	x	107	104	103	100	100	98	98	99

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

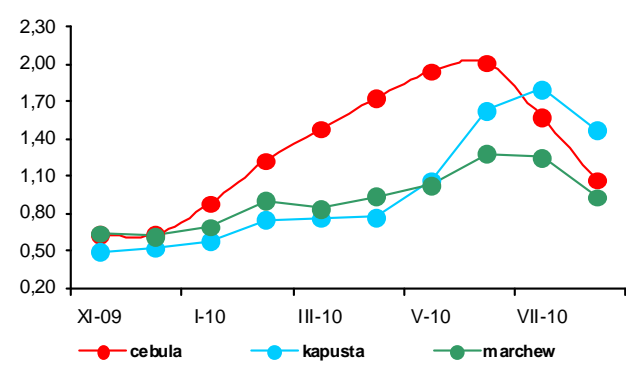
Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
IX	45	65	45	28	-	-
2008 X	44	62	44	26	-	-
XI	44	66	40	27	-	-
XII	46	54	42	31	-	-
2009 I	49	69	43	29	-	-
II	47	65	29	24	-	-
III	45	62	51	28	-	-
IV	46	74	48	29	48	-
VI	38	61	48	25	46	-
VII	40	62	51	28	51	50
VIII	43	68	55	29	-	-
IX	46	71	54	27	-	-
X	49	72	45	28	-	-
XI	55	76	48	29	-	-
XII	65	78	49	30	-	-
2010 I	68	79	50	30	-	-
II	75	81	48	28	-	-
III	78	80	45	27	-	-
IV	81	79	40	25	-	-
V	79	81	45	24	45	-

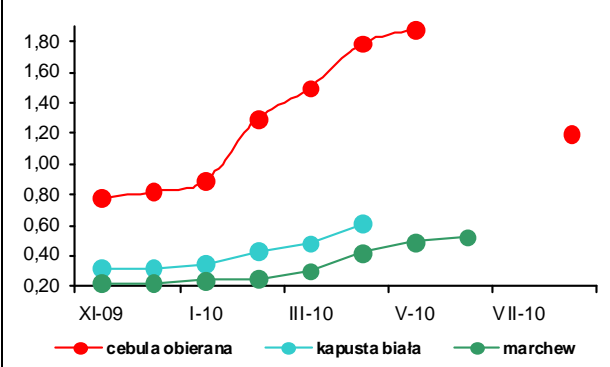
Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse.

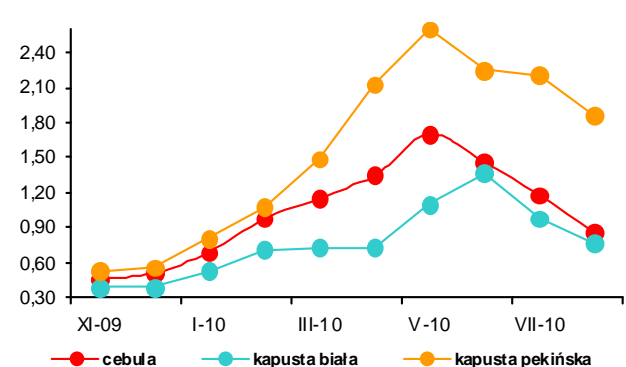
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

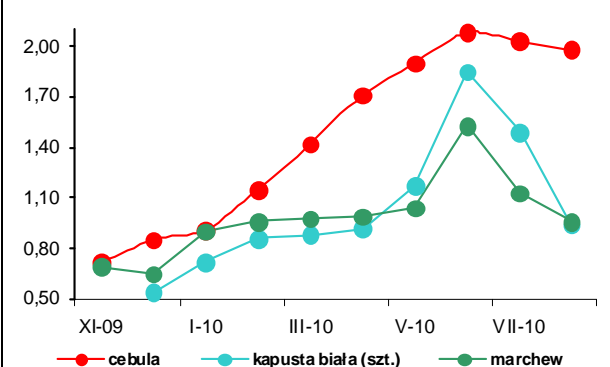
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

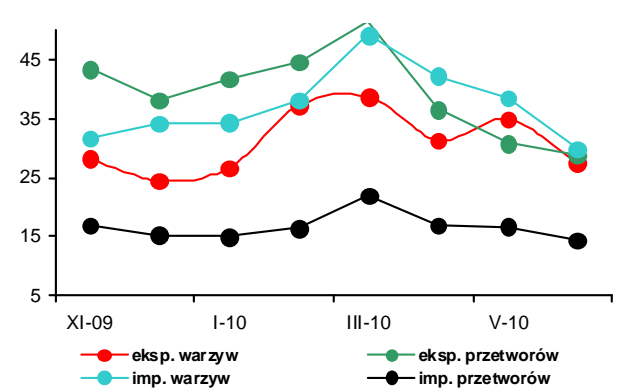
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

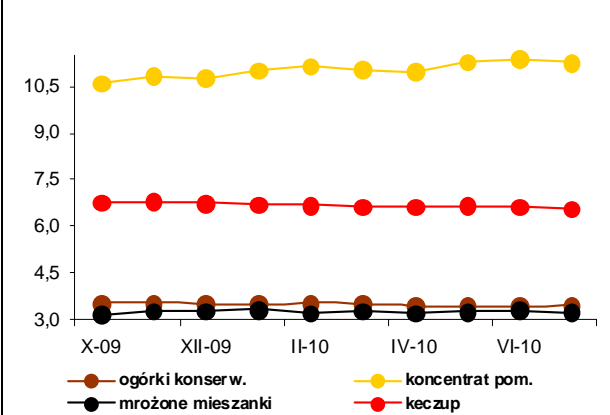
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

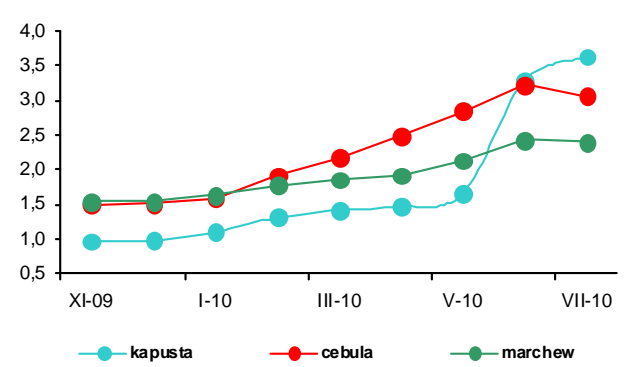
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

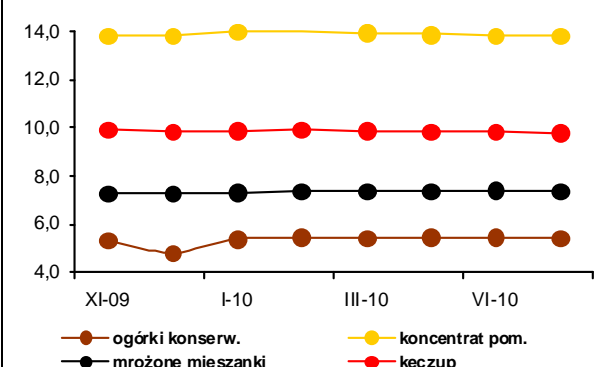
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W sierpniu 2010 r. wyższe niż w sierpniu 2009 r. były ceny jabłek i gruszek. Na rynku hurtowym ceny jabłek wzrosły o 12%, a gruszek o 28%. Ceny jabłek przeznaczonych na eksport spadły o 18%, a płacone przez spółdzielnie ogrodnicze wzrosły o 3%. Na rynkach hurtowych podrożały wiśnie (o 142%), cytryny (o 84%), truskawki (o 73%) i śliwki (o 34%). Nie zmieniły się ceny pomarańcz. Potaniały natomiast mandarynki (o 8%) i banany (o 4%) oraz winogrona (o 4%). Wyższe prawie na wszystkich poziomach były ceny śliwek i wiśni. Ceny skupu śliwek do mrożenia wzrosły o 108%, a wiśni czterokrotnie. Spółdzielnie ogrodnicze płaciły za śliwki o 27% więcej, a za wiśnie o 103% drożej. W sierpniu 2010 r. w porównaniu z miesiącem poprzednim ceny jabłek do przerobu wzrosły o 60%, oferowane przez eksporterów o 26%, a na rynkach hurtowych o 22%. Droższe były też cytryny (o 34%) i pomarańcze (o 7%), a także gruszki (o 19%). Nie zmieniły się ceny winogron. Potaniały natomiast mandarynki (o 1%), wiśnie (o 6%), banany (o 9%), czereśnie (o 25%) i śliwki (o 47%).

W lipcu 2010 r. w relacji do lipca roku poprzedniego średnie ceny detaliczne owoców strefy umiarkowanej wzrosły o 21,1%. Owoce południowe potaniały o 3,0%, a przetwory owocowe potaniały o 0,5%. Średnie ceny owoców i ich przetworów wzrosły o 13,4%, przy wzroście cen żywności o 2,4%. Ceny owoców jagodowych zwiększyły się o 18,6%. Średnie ceny owoców cytrusowych były wyższe o 10,1%, a niższe pozostałych owoców południowych (o 8,8%) i bananów (o 3,7%). Jabłka potaniały o 28%, a gruszki o 8%. Nieznacznie spadły ceny detaliczne soku jabłkowego i pomarańczowego, a także przetworów puszkowanych. Podrożały jedynie dżemy i truskawki mrożone (odpowiednio o 3 i 1%). W lipcu wyższe niż w czerwcu 2010 r. były ceny czereśni (o 64%), winogron (o 42%), cytryn (o 35%), śliwek (o 24%), malin (o 21%) i pomarańcz (o 7%). Obniżyły się ceny detaliczne jabłek (o 28%), gruszek (o 8%), mandarynek (o 5%) i bananów (o 4%). Nie zmieniły się ceny większości przetworów i soków owocowych.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się w czerwcu 2010 r. wobec czerwca roku poprzedniego o 2,5%. Pięciokrotnie wyższa była produkcja soków zagęszczonych, a czterokrotnie kompotów i owoców pasteryzowanych. Produkcja owoców mrożonych wzrosła o 17%, a dżemów obniżyła się o 31%. W czerwcu 2010 r. zmniejszyła się w porównaniu z miesiącem poprzednim produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych (o 59%), soków zagęszczonych (o 10%) i dżemów (o 6%). Wzrosła natomiast produkcja soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 1%) oraz ponad pięciokrotnie owoców mrożonych. W miesiącach I-VI 2010 r. ponad czterokrotnie wyższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego była produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych, o 18% soków zagęszczonych i o 2% owoców mrożonych i dżemów. Obniżyła się natomiast produkcja soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 13%).

W czerwcu 2010 r. wolumen eksportu owoców świeżych był wyższy w porównaniu z czerwcem roku poprzedniego o 46%, a przetworów owocowych niższy o 14%. Zwiększył się eksport wszystkich gatunków owoców świeżych, z wyjątkiem owoców miękkich. W grupie przetworów zmniejszyła się zagraniczna sprzedaż truskawek w puszkach (o 59%) i dżemów (o 30%). Niższy był też eksport zagęszczonego soku jabłkowego (o 28%). Z powodu obniżenia cen eksportowych – głównie przetworów (najbardziej potaniały mrożone owoce i zagęszczony sok jabłkowy), łączne wpływy z zagranicznej sprzedaży owoców i ich przetworów obniżyły się o 4% i wyniosły 88,5 mln EUR. Zmniejszył się przywóz wszystkich owoców i ich przetworów. Łączna wartość przywozu tych produktów obniżyła się o 11% do 62,1 mln EUR. Dodatkowo saldo obrotów wyniosło 26,4 mln EUR, wobec 21,6 mln EUR w czerwcu 2009 r. W okresie I-VI 2010 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami osiągnęło poziom 46,0 mln EUR, wobec 81,8 mln EUR w analogicznym okresie 2009 r.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2009 VI	1,61	-	2,12	-	-	-	-
VII	1,79	-	2,00	1,54	1,63	1,28	2,17
VIII	1,42	-	-	1,65	2,29	1,86	1,43
IX	1,11	1,43	-	-	-	1,33	1,09
X	0,98	1,28	-	-	-	-	1,27
XI	0,95	1,37	-	-	-	-	1,05
XII	0,86	1,54	-	-	-	-	-
2009 I-XII	1,16	2,25	2,06	1,60	1,96	1,49	1,40
2010 I	0,89	1,80	-	-	-	-	-
II	0,99	2,06	-	-	-	-	-
III	1,06	2,25	-	-	-	-	-
IV	0,96	-	-	-	-	-	-
V	1,06	-	-	-	-	-	-
VI	1,07	-	3,11	-	-	-	-
VII	1,29	-	3,81	3,10	4,69	3,70	1,96
VIII	1,46	2,62	-	3,35	5,12	3,33	1,82
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>VIII 2010</u> <u>VII 2009</u>	113	x	x	108	109	90	93
<u>VIII 2010</u> <u>VIII 2009</u>	103	x	x	203	224	179	127

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2009 VI	-	1,32	0,89	-	-	3,30	-	-	-	-
VII	0,21	1,65	-	1,00	2,29	3,43	-	0,84	0,78	-
VIII	0,17	-	-	-	-	2,86	0,60	0,87	0,55	0,65
IX	0,15	-	-	-	-	3,14	0,62	-	-	0,56
X	0,16	-	-	-	-	-	-	-	-	0,75
XI	0,16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2009 I-XII	0,18	1,49	0,89	1,00	2,29	3,11	0,61	0,86	0,67	0,65
2010 I	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,21	2,43	1,51	-	-	3,00	-	-	-	-
VII	0,20	3,12	1,97	1,08	1,89	3,23	-	2,07	-	-
VIII	0,32	-	-	-	-	3,42	0,75	2,92	2,11	1,35
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>VIII 2010</u> <u>VII 2009</u>	160	x	x	x	x	106	x	141	x	x
<u>VIII 2010</u> <u>VIII 2009</u>	188	x	x	x	x	120	125	336	384	208

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukasówka	Truskawki	Czeresnie	Maliny	Śliwki
2009 VI ^a	1,45	2,00	2,00	1,63	1,41	1,54	1,37	-	-	2,86	3,50	-	-
VII ^a	1,62	-	-	1,91	1,70	1,80	-	-	-	-	3,38	6,00	2,70
VIII	1,19	-	-	-	-	2,00 ^a	-	1,23	-	-	-	-	1,38
IX	0,61	0,87	-	-	-	-	0,66	1,26	1,40	-	-	-	0,97
X	0,58	0,88	1,05	-	0,59	0,59	0,60	1,00	0,95	-	-	-	1,68
XI	0,56	0,83	0,94	0,49	0,51	0,52	0,53	1,04	1,02	-	-	-	-
XII	0,59	0,85	1,03	0,53	0,50	0,52	0,54	1,37	1,28	-	-	-	-
2009 I-XII	0,96	1,24	1,38	1,05	0,90	1,03	0,82	1,52	1,41	2,86	3,44	6,00	1,68
2010 I	0,66	0,94	1,14	0,61	0,55	0,56	0,58	1,60	1,57	-	-	-	-
II	0,79	1,18	1,31	0,70	0,68	0,69	0,68	1,75	1,73	-	-	-	-
III	0,76	1,18	1,30	0,61	0,65	0,66	0,66	1,70	-	-	-	-	-
IV ^a	0,82	1,21	1,21	0,67	0,68	0,68	0,71	-	-	-	-	-	-
V ^a	0,81	1,24	1,30	0,75	0,70	0,71	0,72	-	-	-	-	-	-
VI ^a	0,76	1,10	1,33	0,64	0,62	0,63	0,64	-	-	4,13	-	-	-
VII	0,77	1,10	1,35	0,64	0,62	0,63	0,62	-	-	4,75	7,00	-	2,00
VIII	0,97	-	-	0,80	0,81	0,81	0,81	2,05	-	-	-	-	1,34
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>VIII 2010</u> <u>VII 2010</u>	126	x	x	125	131	129	131	x	x	x	x	x	67
<u>VIII 2010</u> <u>VIII 2009</u>	82	x	x	x	x	x	x	167	x	x	x	x	97

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne ^a , owocowe i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2009 V	6 930	13 263	21 319	1 126	12 951	3 397	1 189
VI	7 728	13 615	22 205	1 039	51 193	5 093	1 276
VII	5 730	10 661	22 749	7 388	80 506	3 616	3 410
VIII	12 759	19 500	28 048	12 214	46 336	3 883	3 550
IX	7 518	10 436	28 440	20 152	23 070	3 505	1 531
X	7 182	12 987	23 826	33 224	12 227	3 110	1 418
XI	7 913	13 594	24 494	31 898	10 231	2 958	1 283
XII	10 153	18 823	26 022	12 193	10 338	5 315	1 636
2009 I-XII	100 196	157 524	291 629	141 925	287 636	42 624	21 735
2010 I	6 598	12 295	16 910	5 450	10 077	2 987	1 562
II	6 862	13 752	22 563	4 430	11 123	3 948	8 967
III	9 728	18 295	30 196	4 572	13 767	5 014	11 435
IV	8 982	16 477	23 322	6 724	12 707	4 146	7 535
V	8 590	12 790	20 723	6 226	10 177	3 757	13 164
VI	7 481	13 382	21 561	5 610	59 660	3 528	5 357
Wskaźniki zmian (%)							
<u>VI 2010</u> <u>V 2010</u>	87	105	104	90	586	94	41
<u>VI 2010</u> <u>VI 2009</u>	97	98	97	540	117	69	420

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2009												2010*						VI 2010 IV 2009 (%)
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI			
Owoce świeże	110 098	86 222	55 865	51 584	34 209	33 454	38 231	57 156	79 511	971 020	104 312	126 471	143 398	118 093	92 515	81 407	146		
Jabłka	101 742	79 377	32 653	8 648	4 871	8 260	23 377	42 856	62 035	760 165	93 694	118 072	134 544	110 929	86 082	64 518	198		
Gruszki	312	257	131	201	1 216	3 807	4 817	4 033	3 196	19 308	1 823	1 350	1 020	614	230	157	120		
Truskawki	124	310	11 865	2 743	228	197	75	6	23	15 770	23	33	103	122	108	9 626	81		
Śliwki	15	13	57	881	4 427	7 365	3 677	181	13	16 673	8	10	6	4	1	14	24		
Małiny	43	2	335	6 603	8 410	6 672	1 264	160	216	24 276	129	167	226	108	10	173	52		
Wiśnie	0	69	785	6 367	2 564	0	0	5	4	9 846	7	14	6	-	26	341	43		
Przetwory owocowe	55 900	55 144	60 744	60 085	57 659	57 595	63 863	68 279	50 423	701 890	50 192	53 163	69 267	62 232	59 560	51 997	86		
Zagęszczony sok jabłkowy	18 812	19 141	19 446	18 062	15 570	16 684	26 666	32 649	19 587	246 906	15 515	16 958	23 728	22 759	19 151	13 966	72		
Truskawki w puszkach	712	601	866	696	635	829	598	538	571	8 041	398	558	568	724	591	352	41		
Wiśnie w puszkach	677	435	423	525	622	930	779	505	451	7 496	584	427	824	471	528	770	182		
Dżemy	2 468	1 774	2 795	2 807	2 704	2 169	2 182	1 915	1 904	27 757	1 556	2 055	2 242	1 917	2 304	1 950	70		
Mrożonki	22 534	21 493	22 340	23 122	23 256	22 824	19 285	19 661	15 425	256 410	21 011	21 332	28 053	23 197	25 547	22 879	102		
Owoce świeże	34 402	30 024	29 780	35 743	25 810	22 654	13 410	16 456	22 311	354 846	29 114	35 406	39 633	37 017	30 201	35 555	119		
Jabłka	28 256	24 696	11 088	2 811	1 344	1 997	4 452	7 748	11 534	197 163	22 470	29 850	33 469	31 928	25 504	20 040	181		
Gruszki	156	125	71	114	592	1 963	2 331	1 948	1 576	9 822	961	773	618	421	138	127	179		
Truskawki	182	464	9 726	2 282	377	199	63	7	16	13 509	15	32	118	146	144	9 360	96		
Śliwki	12	10	44	509	1 821	2 888	1 705	80	11	7 116	10	7	5	3	-	12	27		
Małiny	63	4	346	5 629	6 931	5 917	1 177	320	422	21 466	220	261	384	205	22	159	46		
Wiśnie	0	41	861	4 042	1 235	0	1	3	4	6 231	2	10	3	-	34	504	58		
Przetwory owocowe	57 370	56 961	61 945	64 544	56 459	59 561	62 862	59 967	44 535	717 163	46 365	49 063	61 787	54 639	55 389	52 934	85		
Zagęszczony sok jabłkowy	12 601	12 805	13 952	12 100	10 375	11 353	16 970	20 398	12 289	166 917	9 851	10 605	14 239	14 020	12 216	9 351	67		
Truskawki w puszkach	999	838	1 130	877	798	1 078	760	676	719	10 619	369	536	589	663	592	368	33		
Wiśnie w puszkach	721	455	470	530	600	1 086	808	476	444	7 739	737	545	994	647	713	873	186		
Dżemy	3 584	2 420	4 240	4 045	3 821	3 029	2 993	2 545	2 679	39 721	2 167	2 972	3 170	2 780	3 269	2 982	70		
Mrożonki	25 882	24 347	22 973	22 557	21 710	22 978	19 975	19 657	15 415	280 184	19 962	19 884	26 568	21 425	25 576	21 485	94		

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2009												2010*						IV 2010 IV 2009 (%)
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI			
Owoce świeże	78 108	76 696	72 503	119 111	115 583	66 145	74 579	94 723	113 443	1 093 770	95 168	81 298	100 781	60 481	62 324	52 624	73		
Banany	22 302	23 295	15 611	13 842	15 415	12 197	20 944	20 035	14 541	222 551	20 436	19 155	23 689	16 441	18 961	14 559	93		
Owoce cytrusowe	30 126	19 770	12 045	11 066	16 845	9 803	23 394	50 777	84 010	425 646	60 430	45 837	56 128	24 465	19 507	7 920	66		
Brzoskwinie i nekt.	44	2 391	11 592	30 022	27 186	14 034	1 890	83	14	87 538	16	16	67	77	990	5 348	46		
Winogrona	8 589	6 201	1 790	3 933	15 219	12 259	14 335	7 648	2 277	83 899	1 401	2 861	4 619	3 594	4 266	1 654	92		
Arbuzy	1 275	6 851	16 575	42 262	25 602	4 129	369	195	392	99 044	433	340	1 204	1 912	4 883	12 811	77		
Jablka	1 502	4 658	5 466	5 744	1 069	625	418	299	492	1 436	816	699	847	1 143	1 436	1 464	27		
Przetwory razem	22 964	18 218	17 433	18 968	16 234	18 691	21 737	27 431	25 949	246 636	17 942	18 358	27 019	22 043	19 050	14 893	85		
Soki zagęszczone	9 729	8 804	7 828	8 401	6 481	7 134	8 763	10 848	12 355	104 252	8 560	7 364	9 962	9 286	7 975	8 028	103		
-sok pomarańczowy	3 916	2 846	2 499	3 886	2 840	2 816	2 807	3 808	4 938	38 127	2 736	2 703	4 620	3 753	3 332	3 472	139		
Mrożonki	2 120	1 610	1 719	3 969	3 243	2 492	1 904	2 442	1 587	27 084	2 147	1 951	1 957	2 336	1 872	1 222	71		
Susze	939	401	565	695	623	1 248	1 314	1 944	1 073	11 529	987	987	747	675	674	521	92		
Dżemy	633	361	465	442	336	505	549	434	544	5 920	581	464	685	487	531	208	45		
Przetwory puszkow.	9 427	6 802	6 791	5 389	5 511	7 166	8 891	11 584	10 193	96 076	5 473	7 393	13 287	9 127	7 808	4 807	71		
-ananasy	1 489	1 464	1 387	867	893	1 516	1 615	2 970	2 286	18 845	962	990	2 883	1 637	1 078	1 223	88		
-brzoskwinie	2 931	1 278	1 468	1 121	1 513	1 837	2 356	3 742	3 501	25 902	1 167	2 076	4 932	2 200	1 851	722	49		
Owoce świeże	56 696	54 392	48 092	59 672	56 382	45 540	54 925	77 100	80 201	735 660	64 851	58 735	67 702	50 970	54 571	41 111	85		
Banany	14 436	14 409	10 421	7 173	7 785	6 610	10 939	14 649	8 932	138 758	10 136	10 180	15 171	11 047	13 058	9 686	93		
Owoce cytrusowe	15 200	9 434	7 168	6 442	6 044	7 216	16 310	34 020	53 258	254 293	39 467	30 086	27 724	15 753	14 465	6 847	96		
Brzoskwinie i nekt.	70	2 516	9 521	19 477	15 142	7 989	1 181	52	44	56 325	40	21	126	133	1 407	5 556	58		
Winogrona	9 869	7 479	2 513	4 417	11 082	8 855	11 140	8 367	3 706	82 715	2 340	3 961	6 644	5 951	5 861	2 121	84		
Arbuzy	1 163	3 612	4 956	7 316	3 993	625	199	103	198	22 907	206	217	690	1 000	2 782	4 285	86		
Jablka	870	2 006	2 334	2 367	541	330	177	165	188	9 979	296	398	530	880	1 132	1 034	44		
Przetwory razem	26 548	19 483	22 020	22 066	19 048	24 462	24 709	28 258	24 593	287 148	19 108	22 321	28 910	26 654	25 105	21 025	95		
Soki zagęszczone	9 379	7 912	7 692	6 805	5 708	6 158	6 845	7 718	8 859	94 304	6 860	7 279	9 950	11 884	9 780	11 237	146		
-sok pomarańczowy	3 501	2 458	2 032	2 510	2 026	2 054	2 097	2 854	4 071	32 560	2 541	2 542	4 839	4 369	4 995	6 082	299		
Mrożonki	3 165	1 915	2 267	5 735	4 682	3 574	2 433	2 979	1 920	36 693	2 355	2 247	2 044	2 075	2 768	1 799	79		
Susze	2 087	931	1 360	1 302	1 093	2 217	2 614	3 411	2 031	23 388	1 812	1 854	1 744	1 454	1 361	998	73		
Dżemy	1 062	659	933	812	675	902	844	563	579	10 036	689	683	900	829	895	371	40		
Przetwory puszkow	10 679	7 864	9 587	7 244	6 787	11 378	11 370	13 204	10 919	119 818	7 179	9 970	13 940	10 254	10 018	6 445	67		
-ananasy	1 128	1 094	992	628	610	1 094	1 009	2 017	1 579	13 475	695	782	1 929	1 191	841	918	93		
-brzoskwinie	1 913	922	982	764	938	1 074	1 448	2 314	2 019	16 429	701	1 152	2 698	1 339	1 180	396	40		

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2009 V	0,31	0,48	1,50	4,04	1,85	0,59	1,01	0,77	0,79	1,39	1,05
VI	0,34	0,54	0,82	0,59	1,03	1,10	0,90	0,75	0,84	1,31	1,11
VII	0,33	0,57	0,83	0,56	0,85	0,63	0,86	0,68	0,78	1,26	1,01
VIII	0,28	0,49	1,65	0,79	0,82	0,48	0,82	0,62	0,78	1,26	0,97
IX	0,24	0,52	1,01	1,28	0,89		0,88	0,65	0,73	1,30	1,17
X	0,19	0,48	0,85	1,43	0,93	3,50	0,85	0,63	0,69	1,27	1,04
XI	0,18	0,48	1,23	1,36	2,00	0,59	0,82	0,61	0,68	1,26	0,94
XII	0,19	0,49	0,70		1,95	0,85	0,81	0,59	0,71	1,26	0,99
2009 I-XII	0,26	0,56	1,21	1,38	1,27	0,98	0,96	0,69	0,77	1,32	1,03
2010 I	0,24	0,53	0,65	-	1,71	0,34	0,79	0,61	0,70	0,93	1,26
II	0,25	0,57	0,96	-	1,56	0,72	0,76	0,59	0,73	0,96	1,28
III	0,25	0,61	1,14	-	1,70	0,49	0,75	0,60	0,70	1,04	1,21
IV	0,29	0,69	1,20	-	1,90	1,28	0,77	0,60	0,71	0,91	1,37
V	0,30	0,60	1,33	-	2,20	1,28	0,82	0,65	0,73	1,00	1,35
VI	0,31	0,81	0,97	0,69	0,92	1,48	0,86	0,63	0,73	1,04	1,13
Wskaźniki zmian cen (%)											
$\frac{V\ 2010}{VI\ 2010}$	103	135	73	x	42	116	105	97	100	104	84
$\frac{VI\ 2010}{VI\ 2009}$	91	150	118	117	89	135	96	84	87	79	102

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2009 VI	2,06	-	2,10	2,08	2,05	5,31	2,90	4,75	3,82	8,50	4,62	3,52	6,28	4,70	10,02
VII	2,10	-	-	-	-	3,72	5,11	2,36	3,97	4,31	4,12	3,98	6,80	4,45	8,79
VIII	1,61	-	-	-	-	2,75	5,46	1,53	3,44	1,68	3,82	4,16	6,65	4,40	4,87
IX	1,28	1,22	1,28	1,31	1,20	1,89	6,72	-	-	1,50	3,69	5,79	5,92	4,21	4,24
X	1,17	1,10	1,20	1,20	1,15	1,90	9,13	-	-	1,42	3,59	4,57	5,71	4,45	4,50
XI	1,03	1,05	1,07	1,06	1,05	1,88	-	-	-	2,61	3,64	4,38	4,89	4,36	6,39
XII	0,98	1,00	0,99	1,01	0,99	1,94	-	-	-	-	3,62	4,12	4,15	4,20	8,77
2009 I-XII	1,38	1,15	1,29	1,29	1,26	3,17	7,36	2,86	4,00	3,34	4,32	3,99	5,59	4,24	6,92
2010 I	1,10	1,10	1,15	1,07	1,15	2,43	-	-	-	-	3,39	4,70	4,42	4,00	10,86
II	1,23	1,15	1,28	1,20	1,25	2,44	-	-	-	-	3,39	4,50	4,71	3,82	10,00
III	1,27	1,20	1,26	1,24	1,25	2,41	-	-	-	-	3,94	4,04	4,87	3,80	8,94
IV	1,25	1,23	1,24	1,25	1,25	2,57	-	-	-	-	3,46	3,98	4,88	3,90	9,13
V	1,17	1,15	1,18	1,18	1,15	3,10	17,50	-	-	-	3,96	4,51	5,16	3,71	9,19
VI	1,19	1,20	1,23	1,19	1,20	3,13	3,68	-	4,66	-	4,32	5,58	5,97	3,92	8,95
VII	1,48	-	-	-	-	2,97	6,80	3,94	7,29	4,27	4,02	5,73	6,15	4,09	9,02
VIII	1,81	-	-	-	-	3,52	9,42	3,70	5,50	2,25	3,67	7,65	6,11	4,39	5,77
Wskaźniki zmian cen (%)															
$\frac{VIII\ 2010}{VII\ 2009}$	122	x	x	x	x	119	139	94	75	53	91	134	99	107	64
$\frac{VIII\ 2010}{VIII\ 2009}$	112	x	x	x	x	128	173	242	160	134	96	184	92	100	118

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki ^a	Sok jabłkowy ^a	Sok Pomarańczowy ^a
2009 V	6,07	6,60	6,43	3,62	1,64	1,99
VI	6,10	6,70	6,43	3,63	1,60	1,99
VII	5,93	6,53	6,27	3,69	1,69	1,99
VIII	5,97	6,70	6,40	3,59	1,62	1,95
IX	6,00	6,50	6,43	3,45	1,61	1,99
X	6,00	6,70	6,37	-	1,59	1,92
XI	5,93	6,53	6,37	-	1,62	1,92
XII	6,07	6,80	6,53	-	1,58	1,86
2009 I-XII	6,24	6,78	6,46	3,56	1,64	1,96
2010 I	6,20	6,50	6,50	-	1,66	1,95
II	6,13	6,50	6,43	-	1,66	1,95
III	5,97	6,57	6,37	-	1,68	1,96
IV	5,87	6,33	6,30	-	1,70	1,92
V	5,80	6,33	6,67	-	1,74	1,94
VI	5,93	6,17	6,53	-	1,76	1,97
VII	5,83	6,07	6,33	-	1,71	2,02
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>VII 2010</u> <u>VI 2010</u>	98	98	97	x	97	103
<u>VII 2010</u> <u>VII 2009</u>	98	93	101	x	101	102

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2009 V	2,60	7,18	-	-	12,58	-	10,26	5,85	5,75	4,99	6,91
VI	3,10	6,98	-	7,11	4,54	-	11,07	5,75	5,76	5,24	7,38
VII	3,47	6,86	6,23	6,33	4,86	14,16	11,78	5,44	5,85	5,36	8,06
VIII	3,01	5,35	3,48	-	-	12,48	7,30	4,93	5,78	5,63	7,74
IX	2,37	3,72	2,59	-	-	12,20	6,06	4,82	5,64	7,15	7,59
X	2,05	3,37	2,64	-	-	-	6,16	4,73	5,59	6,57	7,28
XI	1,95	3,46	-	-	-	-	7,65	4,66	5,69	5,94	6,24
XII	1,94	3,75	-	-	-	-	10,91	4,62	5,35	5,85	5,30
2009 I-XII	2,37	5,47	3,74	6,72	7,33	12,94	9,92	5,37	5,57	5,64	6,75
2010 I	1,99	4,20	-	-	-	-	14,45	4,58	5,28	6,09	5,51
II	2,05	4,60	-	-	-	-	13,24	4,61	5,21	6,06	5,90
III	2,10	4,94	-	-	-	-	11,92	4,88	5,16	5,86	6,12
IV	2,16	5,31	-	-	-	-	12,44	5,01	5,17	5,66	6,26
V	2,21	5,75	-	-	15,34	-	12,04	4,95	5,37	6,03	6,51
VI	2,34	6,12	-	11,05	6,24	-	11,30	5,28	5,75	6,93	7,38
VII	2,51	6,32	7,70	10,35	6,85	17,16	11,26	5,21	6,27	7,26	7,69
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VII 2010</u> <u>VI 2010</u>	107	103	x	94	110	x	100	99	109	105	104
<u>VII 2010</u> <u>VII 2009</u>	72	92	124	164	141	121	96	96	107	135	95

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2009 V	12,14	-	3,62	4,33	15,14	6,68	5,36
VI	12,19	-	3,64	4,32	15,10	6,68	5,44
VII	12,25	-	3,66	4,32	14,98	6,74	5,47
VIII	12,25	-	3,69	4,35	15,00	6,78	5,52
IX	12,31	-	3,66	4,31	15,00	6,72	5,55
X	12,25	-	3,66	4,32	15,08	6,74	5,54
XI	12,31	-	3,68	4,29	15,14	6,82	5,64
XII	12,31	-	3,62	4,24	15,02	6,70	5,40
2009 I-XII	12,20	-	3,64	4,31	15,06	6,66	5,38
2010 I	12,53	-	3,64	4,30	15,10	6,68	5,48
II	12,58	-	3,66	4,32	15,06	6,74	5,44
III	12,58	-	3,63	4,30	15,10	6,72	5,49
IV	12,69	-	3,62	4,26	15,04	6,70	5,45
V	12,67	-	3,58	4,25	15,24	6,70	5,45
VI	12,72	-	3,58	4,28	15,14	6,62	5,41
VII	12,67	-	3,59	4,28	15,14	6,62	5,42
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>VII 2010</u> <u>VI 2010</u>	100	x	100	100	100	100	100
<u>VII 2010</u> <u>VII 2009</u>	103	x	98	99	101	98	99

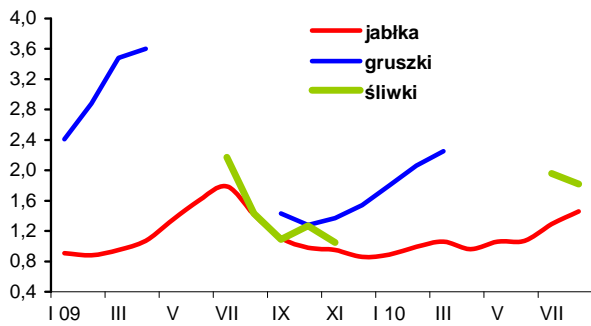
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

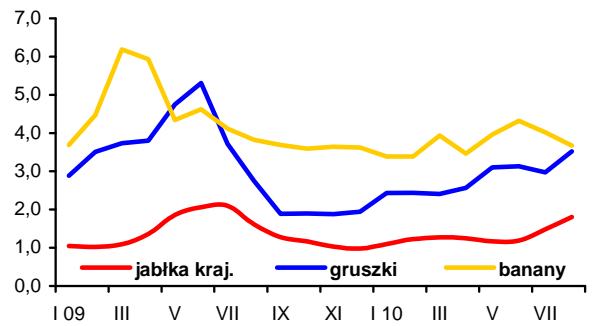
Miesiące	Jabłko odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2008 XI	59	75	-	68	69	-
XII	61	76	-	71	59	-
2009 I	68	89	-	69	71	-
II	71	85	-	78	69	-
III	58	91	-	79	65	-
IV	68	-	55	64	64	-
V	72	-	48	75	58	-
VI	74	-	42	68	49	-
VII	65	74	-	68	54	-
VIII	58	76	-	72	49	-
IX	61	-	-	68	68	-
X	59	75	-	67	64	-
XI	63	76	-	65	68	-
XII	65	76	-	68	69	-
2010 I	68	75	-	70	71	-
II	70	74	-	73	73	-
III	68	62	-	65	72	-
IV	69	78	65	69	70	-
V	65	78	54	74	55	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP "Der Markt Obst und Gemüse" i., "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

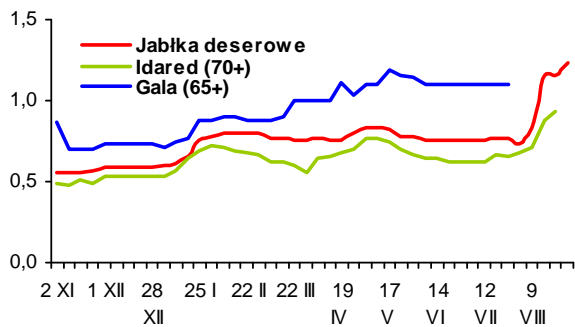
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych 2009 i 2010 r. (zł/kg)

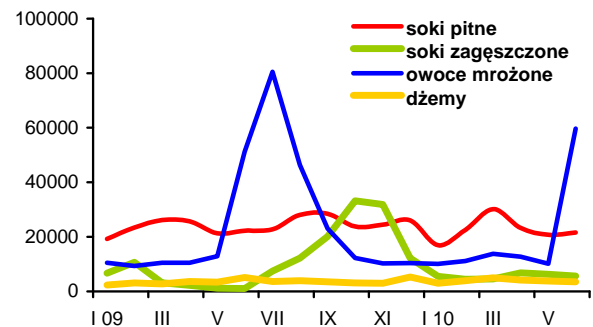
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2009 i 2010 r. (zł/kg)

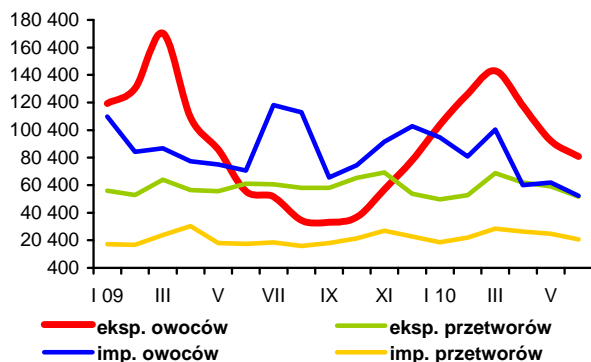
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od XI 2009 r. do VIII 2010 r. (zł/kg)

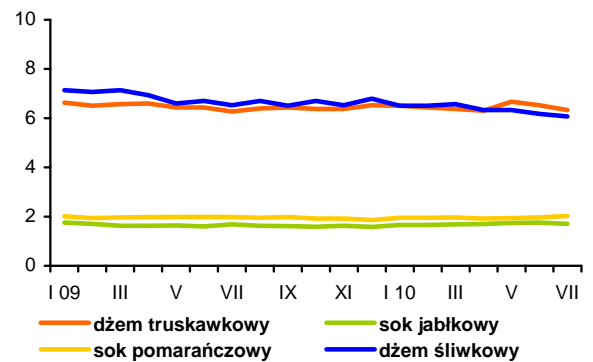
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2009 i w 2010 r. (tony)

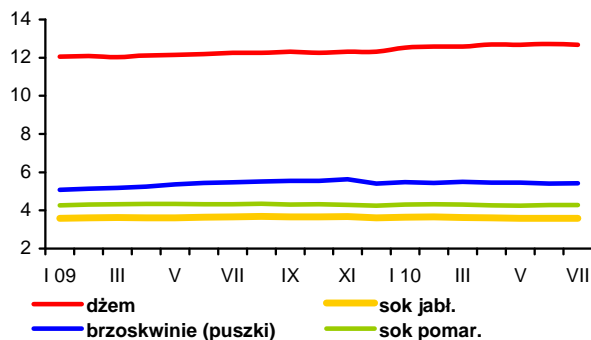
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2009 i 2010 r. (tony)

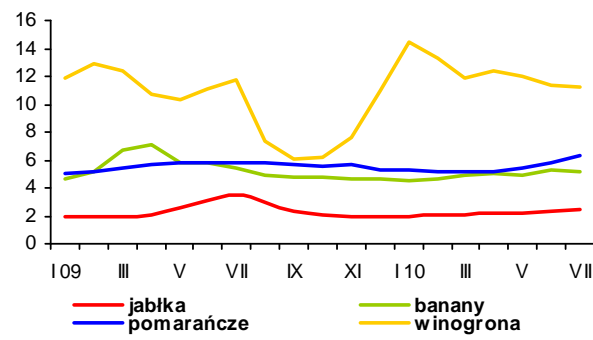
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2009 i 2010 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2009 i 2010 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2009 i 2010 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

W czerwcu i w lipcu ceny skupu mleka rosły, mimo sezonowego wzrostu sprzedaży. Przeciętna cena skupu mleka wzrosła ze 101,06 zł/100 l w maju do 102,04 zł/100 l w czerwcu i 102,59 zł/100 l w lipcu. Mleko o standardowych parametrach zdrożało w tym okresie ze 104,54 do 105,18 i 105,54 zł/100 kg, przy czym w m. północnym płacono 111,09 zł/100 kg w czerwcu i 111,55 zł/100 kg w lipcu, w m. zachodnim odpowiednio 100,50 i 101,67 zł/100 kg, w m. centralnym 100,95 i 100,49 zł/100 kg, a w m. południowo-wschodnim 98,77 i 99,56 zł/100 kg. W lipcu i sierpniu ceny jałówek cielnych na targowiskach wahały się od 1800 do 3200 zł/szt., a krów mlecznych od 1650 do 3300 zł/szt.

Ceny zbytu wyrobów mleczarskich na ogół wykazywały słabe tendencje wzrostowe. W lipcu i sierpniu przeciętna cena mleka spożywczego 2% wynosiła 160-162 zł/100 kg, przy czym najwyższe ceny płacono w m. północnym i południowo-wschodnim (165-170 zł/100 kg), a najniższe w m. zachodnim (141-143 zł/100 kg). Za mleko UHT 2% płacono od 177-180 zł/100 kg w m. centralnym do 182 zł/100 kg w m. północnym. Ceny jogurtu naturalnego 2% wahały się od ok. 290 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 305 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim, a kefiru 2% od 214-234 zł/100 kg w m. zachodnim do 252-274 zł/100 kg w m. centralnym.

Ceny śmietany 10-29% były względnie stabilne (480-500 zł/100 kg). Masło w blokach staniało w skali kraju z 1423 zł/100 kg w połowie lipca do ok. 1400 zł/100 kg w końcu sierpnia. Najwyższe ceny masła w blokach notowano w m. południowo-wschodnim (1447-1475 zł/100 kg), a najniższe w m. północnym (1343-1393 zł/100 kg). Masło konfekcjonowane zdrożało natomiast z 1444 do 1463 zł/100 kg, przy zróżnicowaniu regionalnym od 1417 zł/100 kg w m. północnym do 1494 zł/100 kg w m. centralnym. Ceny pełnego mleka w proszku kształtowały się od poniżej 1100 zł/100 kg w m. północnym do ok. 1150 zł/100 kg

w m. centralnym i zachodnim, a odtłuszczonego od ok. 840 zł/100 kg w m. zachodnim do 880-920 zł/100 kg w pozostałych makroregionach.

Spośród serów dojrzewających jedynie ceny sera Gouda w lipcu i sierpniu były względnie stabilne (1200-1226 zł/100 kg). Ceny sera Edam wahały się od 1158 do 1226 zł/100 kg, a serów: Podlaskiego, Zamojskiego i Morskiego od 1159 do 1211 zł/100 kg. Ceny serów twarogowych wynosiły od ok. 750 zł/100 kg w m. północnym i zachodnim do ok. 1000 zł/100 kg w m. centralnym.

W krajach Unii Europejskiej w pierwszej połowie sierpnia, w porównaniu z analogicznym okresem lipca, ceny zbytu trwałych wyrobów mleczarskich kształtowały się następująco:

- Ceny masła wzrosły we Francji z 3560 do 3630 EUR/t i w Polsce z 3315 do 3484 EUR/t, zmalowały natomiast w Niemczech z 3800 do 3715 EUR/t i w Wielkiej Brytanii z 4195 do 4056 EUR/t. We Włoszech ceny masła utrzymały się na poziomie 3550 EUR/t, a w Holandii 3780 EUR/t,
- Pełne mleko w proszku staniało w Niemczech z 2910 do 2815 EUR/t, we Francji z 3000 do 2850 EUR/t i w Holandii z 2900 do 2720 EUR/t. W Polsce masło zdrożało z 2651 do 2897 EUR/t.
- Odtłuszczone mleko w proszku staniało w Niemczech z 2095 do 1980 EUR/t i w Holandii z 2080 do 1980 EUR/t. W Polsce OMP zdrożało z 2110 do 2315 EUR/t.
- Serwatka w proszku zdrożała w Niemczech z 600 do 620 EUR/t i w Holandii z 600 do 640 EUR/t, natomiast we Francji staniała z 625 do 600 EUR/t.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2008 I-XII	8 686,4	102,26	.
2009 I-XII	8 878,2	89,62	.
2009 VI	818,9	86,40	92,60
VII	811,2	85,77	91,95
VIII	796,2	85,58	92,77
IX	737,6	87,64	94,42
X	700,6	91,93	97,77
XI	648,5	99,35	105,25
XII	671,7	104,87	106,66
2010 I	680,2	102,22	106,09
II	625,0	102,22	106,88
III	714,6	102,13	104,79
IV	734,5	101,05	104,21
V	799,3	101,06	104,54
VI	788,8	102,04	105,18
VII	798,7	102,59	105,54
Wskaźnik zmian w %			
$\frac{VII\ 2010}{VI\ 2010}$	101,3	100,5	100,3
$\frac{VII\ 2010}{VII\ 2009}$	98,5	119,6	114,8

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2008 I-XII	2 358,5*	120,0	47,9	368,7	371,5	182,5	329,0*	281,0*
2009^a I-XII	2 491,3	97,9	32,9	441,4	343,4	169,2	334,9	273,8
2009 ^a V	225,2	10,5	3,5	38,5	33,5	14,3	28,9	23,7
VI	215,0	12,4	3,1	33,7	37,0	14,1	26,7	24,5
VII	215,2	11,3	3,1	37,1	32,5	15,1	26,9	24,9
VIII	212,5	10,1	3,1	37,3	31,4	14,7	26,0	23,1
IX	210,4	7,4	2,7	37,8	27,3	13,8	26,9	23,6
X	205,7	6,5	2,4	38,0	28,1	14,2	28,9	22,9
XI	202,9	5,1	2,4	38,2	23,6	13,0	28,7	19,7
XII	213,1	5,8	2,8	33,9	25,0	14,0	28,6	20,0
2010 ^a I	204,7*	5,6*	2,4*	42,9	24,4	13,6	28,4	19,3*
II	199,6*	4,4*	1,7*	37,3	23,1	11,9	26,8	19,2
III	224,4*	5,5*	1,9*	45,8	27,5	14,3	35,5	22,9
IV	207,8*	9,5*	2,2*	41,4	26,9	13,7	27,7	20,3
V	223,8	11,1	2,7	43,8	32,8	14,7	30,9	21,6
VI	210,5	10,6	2,2	41,6	33,6	13,2	28,7	21,5
Wskaźnik zmian w %								
$\frac{VI\ 2010}{V\ 2010}$	94,1	95,5	81,5	95,0	102,4	89,8	92,9	99,5
$\frac{VI\ 2010}{VI\ 2009}$	97,9	85,5	71,0	123,4	90,8	93,6	107,5	87,8

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników; * korekta GUS.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii ^a 2-2,5% tł.	UHT ^a 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2009 VI	1,49	1,71	7,41	8,72	9,96	11,88	0,78	5,49	8,58	10,74
VII	1,49	1,71	7,43	8,80	10,21	11,98	0,77	5,44	8,56	10,70
VIII	1,49	1,70	7,28	8,79	10,34	12,03	0,78	5,38	8,54	10,71
IX	1,49	1,72	7,36	8,80	10,83	12,30	0,77	5,34	8,53	10,92
X	1,50	1,75	7,82	9,35	13,34	13,69	0,77	5,38	8,54	11,73
XI	1,50	1,74	8,59	9,96	14,96	14,97	0,77	5,45	8,57	12,47
XII	1,51	1,76	8,85	10,43	14,80	15,05	0,76	5,47	8,61	12,79
2010 I	1,51	1,77	8,58	10,93	12,92	14,48	0,77	5,50	8,59	12,66
II	1,51	1,76	8,38	11,03	12,35	14,03	0,77	5,47	8,55	12,56
III	1,50	1,75	8,46	11,10	12,37	13,97	0,78	5,45	8,58	12,60
IV	1,50	1,75	8,68	11,09	12,47	13,95	0,79	5,44	8,63	12,50
V	1,50	1,74	9,27	11,84	13,44	14,80	0,78	5,43	8,61	12,53
VI	1,50	1,73	9,56	12,12	14,18	15,02	0,81	5,46	8,67	12,70
VII	1,51	1,74	9,57	12,31	14,44	15,36	0,81	5,46	8,68	12,80
VIII ^b	1,62	1,81	8,59	11,37	14,01	14,63	.	4,99	8,59	12,24
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2010</u> <u>VI 2010</u>	100,7	100,6	100,1	101,6	101,8	102,3	100,0	100,0	100,1	100,8
<u>VII 2010</u> <u>VII 2009</u>	101,3	101,8	128,8	139,9	141,4	128,2	105,2	100,4	101,4	119,6

^a od stycznia 2010 r. ceny mleka o zaw. 1,5-2% tł.; ^b ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniu 29 VIII 2010 r.
Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT								
2009 VI	2,04	2,70	12,73	3,10	3,42	0,70	1,09	1,58	11,76	16,02
VII	2,04	2,69	12,80	3,10	3,39	0,70	1,10	1,58	11,81	15,83
VIII	2,04	2,69	12,75	3,10	3,40	0,69	1,11	1,58	11,87	15,80
IX	2,04	2,68	12,75	3,11	3,42	0,69	1,11	1,57	11,83	15,57
X	2,03	2,68	12,70	3,11	3,57	0,69	1,10	1,57	11,83	15,86
XI	2,03	2,67	12,71	3,11	3,90	0,69	1,10	1,57	11,88	16,48
XII	2,04	2,66	12,71	3,11	4,07	0,70	1,11	1,56	11,86	16,90
2010 I	2,05	2,65	12,84	3,12	4,11	0,69	1,10	1,56	11,87	17,18
II	2,04	2,64	12,89	3,13	4,06	0,70	1,09	1,57	11,90	17,32
III	2,04	2,64	13,08	3,11	3,99	0,69	1,02	1,57	11,93	17,35
IV	2,04	2,63	13,15	3,10	3,96	0,69	1,07	1,57	11,93	17,22
V	2,05	2,65	13,11	3,10	3,94	0,68	1,09	1,57	11,96	17,33
VI	2,05	2,65	13,16	3,11	4,04	0,68	1,08	1,56	12,00	17,34
VII	2,03	2,65	13,11	3,11	4,18	0,68	1,09	1,56	11,98	17,42
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2010</u> <u>VI 2010</u>	99,0	100,0	99,6	100,0	103,5	100,0	100,9	100,0	99,8	100,5
<u>VII 2010</u> <u>VII 2009</u>	99,5	98,5	102,4	100,3	123,3	97,1	99,1	98,7	101,4	110,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2008 I-XII	132,7	153,2	30,5	252,5	95,5	22,6	30,2	6,6	47,0	30,9
2009 I-XII	120,9	141,2	17,7	290,7	107,3	27,0	38,9	9,9	57,4	21,2
2009 V	7,2	11,4	1,7	23,7	8,2	2,7	3,1	0,4	5,9	2,4
VI	11,4	12,9	2,1	31,2	7,6	2,0	3,1	0,5	3,2	1,9
VII	10,0	12,5	1,8	29,1	7,6	2,2	3,8	0,8	1,6	1,2
VIII	10,3	11,4	1,0	29,5	9,0	1,7	3,6	0,7	4,3	1,5
IX	10,9	12,7	1,2	26,4	9,5	2,6	3,4	1,0	4,1	1,2
X	10,8	12,3	1,0	25,4	10,3	1,9	3,9	1,4	3,6	1,4
XI	8,8	11,5	0,9	23,0	10,6	2,2	4,1	1,7	4,7	1,2
XII	6,2	9,5	0,8	21,6	9,1	2,3	3,3	1,3	6,7	1,5
2010 I	7,3	10,4	1,7	21,6	11,1	2,2	3,8	0,6	5,4	1,8
II	7,2	10,3	2,5	19,7	10,8	2,3	3,4	0,5	4,3	2,2
III	4,7	11,6	2,0	21,9	11,5	3,5	4,2	1,1	7,7	3,1
IV	5,9	11,7	3,0	21,0	10,4	2,6	3,4	0,8	4,7	1,9
V	11,2	11,5	2,6	17,9	10,7	3,0	3,0	0,8	6,7	3,0
VI	8,8	12,1	1,9	18,1	9,8	1,2	2,2	1,1	5,8	1,5
Wskaźnik zmian w %										
<u>VI 2010</u> V 2010	78,6	105,2	73,1	101,1	91,6	40,0	73,3	137,5	86,6	50,0
<u>VI 2010</u> VI 2009	77,2	93,8	90,5	58,0	128,9	60,0	71,0	220,0	181,3	78,9

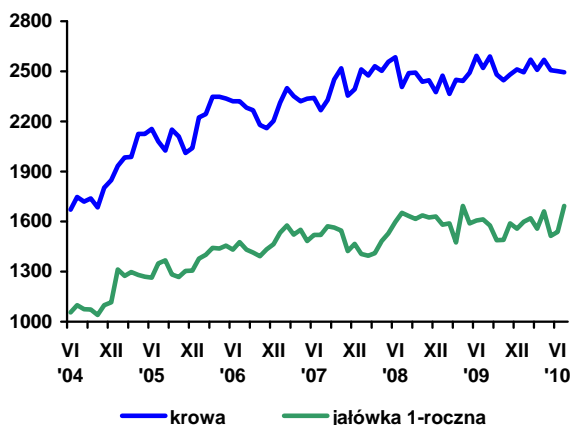
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

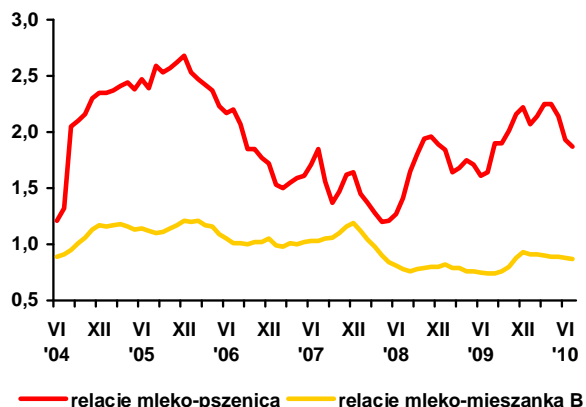
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2008 I-XII	2 114	3 104	2 564	598	1 183	2 220	3 319	3 246	741	1 083
2009 I-XII	1 414	2 585	2 308	443	965	1 725	2 853	2 763	549	1 141
2009 V	1 382	2 446	2 076	383	953	1 144	2 654	2 605	337	1 157
VI	1 414	2 521	2 247	424	949	1 512	2 767	2 513	540	1 153
VII	1 191	2 321	2 107	368	901	1 416	2 549	2 463	840	1 142
VIII	1 424	2 417	2 258	434	942	2 359	2 645	2 566	462	1 162
IX	1 534	2 532	2 563	459	958	1 670	2 872	2 589	574	1 234
X	1 655	2 642	2 945	564	1 002	1 942	2 884	2 866	836	1 252
XI	1 730	2 855	2 898	612	991	2 322	2 871	2 990	764	1 245
XII	1 715	2 962	3 151	567	1 017	2 002	3 123	3 077	576	1 154
2010 I	1 774	2 643	2 842	499	949	1 757	2 833	2 792	462	1 039
II	1 866	2 771	2 713	539	993	1 936	2 991	2 647	552	988
III	1 843	2 754	2 836	551	977	1 309	2 910	2 936	487	1 044
IV	1 892	2 769	2 907	582	1 002	1 470	3 034	3 146	547	1 169
V	2 067	2 903	3 215	691	1 031	1 532	3 180	3 207	488	1 024
VI	1 906	2 835	3 185	635	944	2 298	2 963	3 314	553	1 020
Wskaźnik zmian w %										
<u>VI 2010</u> V 2010	92,2	97,7	99,1	91,9	91,6	150,0	93,2	103,3	113,3	99,6
<u>VI 2010</u> VI 2009	134,8	112,5	141,7	149,8	99,5	152,0	107,1	131,9	102,4	88,5

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

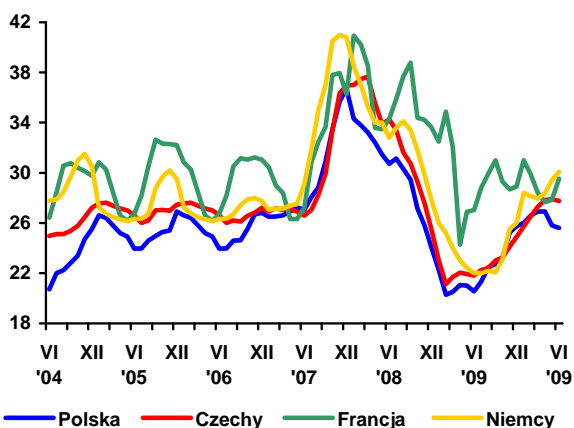
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

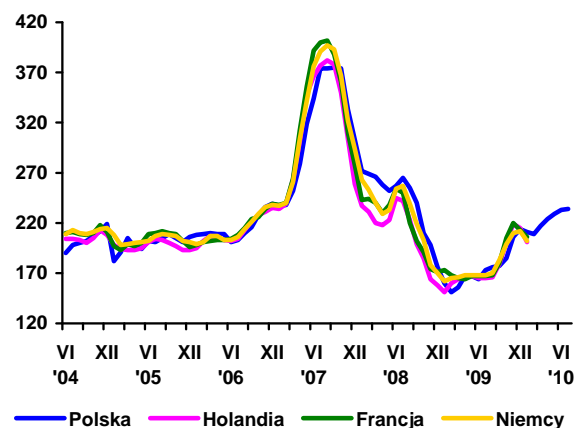
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

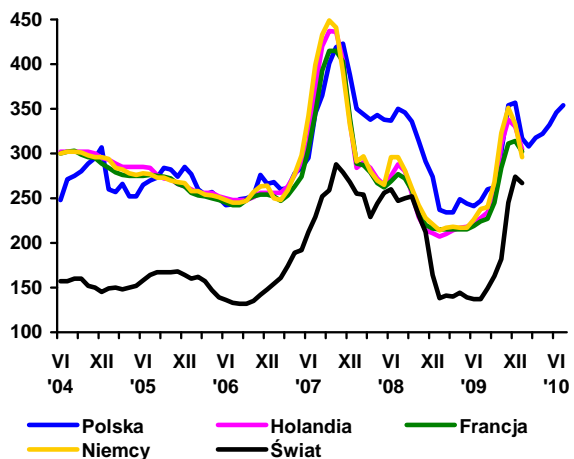
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

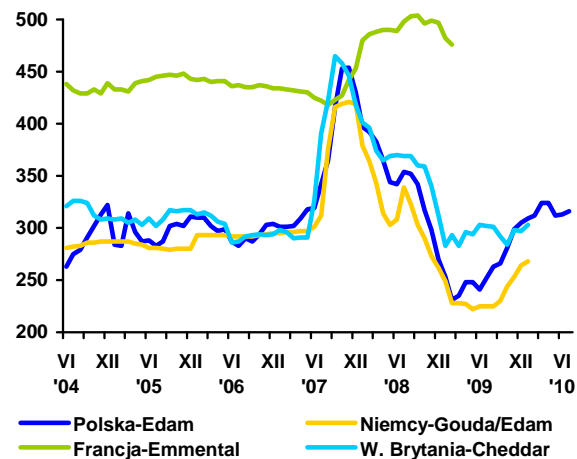
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

W I półroczu 2010 r. produkcja żywca wołowego wyniosła 361 tys. ton i była o ok. 9% mniejsza niż w I półroczu 2009 r. Mniejszy był również skup żywca wołowego i cielęcego, a ceny skupu spadały. Od stycznia do czerwca br. średnia cena skupu obniżyła się o ok. 11% (z 4,91 do 4,37 zł/kg), osiągając najniższy poziom w lipcu br. (4,31 zł/kg). Ceny zbytu i ceny detaliczne w tym czasie były stabilne. Cena rostbefu w zbycie wahała się w granicach 18,9-19,09 zł/kg, a w detalu 20,32-20,48 zł/kg. Zależały one od cen mięsa wołowego w eksporcie, które w I półroczu 2010 r. wynosiły 2,68 zł/kg (wołowina chłodzona) i były zbliżone do poziomu z I półrocza 2009 r. Jednocześnie w tym okresie nastąpiło osłabienie złotego.

Eksport mięsa wołowego obniżył się ze 123 tys. ton w I półroczu 2009 r. do 97 tys. ton w I półroczu 2010 r., w tym do UE-15 z 107,4 do 83,6 tys. ton. Eksport cieląt wyniósł 144,6 tys. sztuk i był o ok. 198 tys. sztuk mniejszy niż w I półroczu 2009 r., a eksport bydła zmalał się z 49 do 34 tys. sztuk. Rozwój eksportu w poszczególnych miesiącach był bardzo zróżnicowany i zależał od sytuacji popytowo-podażowej na rynku wołowiny w UE. W I kwartale 2010 r. eksport mięsa wołowego wzrósł 11,2 do 17,7 tys. ton w ciągu miesiąca. Natomiast w II kwartale br. eksport spadł z 14,4 do 10,8 tys. ton, a uzyskiwane ceny obniżyły się o ok. 11% (z 2,74 do 2,45 EUR/kg). Natomiast eksport bydła i cieląt w I kwartale br. wynosił średnio w miesiącu 30 tys. sztuk, w tym do UE-15 27 tys. sztuk. W II kwartale obniżył się do 29,3 tys. sztuk w miesiącu, w tym do UE-15 do 24 tys.

W UE-27 uboje bydła były o ok. 2% mniejsze niż w I półroczu 2009 r. i tylko w niektórych państwach członkowskich miał miejsce ich wzrost (w Irlandii, w Niemczech, Holandii, Francji).

Mimo spadku ubojów, w I półroczu eksport żywca i mięsa wołowego wzrósł o 28% (do 148,7 tys. ton) w porównaniu do I półrocza 2009 r., a import obniżył się o ok. 9% (do ok. 200 tys. ton). Sukcesywny spadek cen wołowiny w UE ułatwiał eksport do państw trzecich, a jednocześnie wskazuje na malejące spożycie tego gatunku mięsa, w wyniku którego wystąpiły nadwyżki podaży.

W czerwcu br. pogłowie bydła wynosiło 5724 tys. sztuk i było o 0,4% większe niż przed rokiem. W poszczególnych grupach wiekowo-użytkowych skala wzrostu była zróżnicowana. Pogłowie cieląt zmniejszyło się o ok. 1%, natomiast pogłowie młodego bydła w wieku 1-2 lat wzrosło o ok. 3,3%, co zapowiada zwiększenie produkcji żywca wołowego w II półroczu 2010 r. Może ona wynieść 360 tys. ton i być o 5% większa niż w II półroczu 2009 r. Prawdopodobnie wzrośnie również eksport produktów wołowych, gdyż w lipcu i sierpniu br. skup był o 25% większy niż w analogicznych miesiącach 2009 r. Ceny uzyskiwane w eksporcie mogą być wyższe niż w I półroczu br. W UE tendencja spadkowa cen skupu bydła została prawdopodobnie zahamowana, gdyż w końcu sierpnia br. cena referencyjna wołowiny wzrosła o 1,8% (do ok. 311 EUR/100kg tuszy), w tym w Polsce o ok. 7% (do ok. 245 EUR/100kg). We Włoszech w sierpniu 2010 r. ceny młodego bydła rzeźnego rasy Limousion wzrosły w ciągu miesiąca o ok. 5%, a młodego bydła rasy Czarno-Białej o ok. 6%. W Polsce zakłady mięsne płaciły za bydło średnio o ok. 3% więcej niż w końcu lipca br. (4,49 zł/kg wagi żywej), w tym za buhaje o 4,5% więcej (4,97 zł/kg).

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny
			ogółem	żywiec	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	II	13,2	17,6	1,8	15,0	0,4
	III	15,5	19,0	2,1	15,7	0,5
	IV	13,8	17,5	1,4	14,3	0,6
	V	13,1	21,0	2,3	18,6	0,7
	VI	11,9	16,0	2,8	12,7	0,6
	VII	12,0	15,3	1,7	12,1	0,7
	VIII	9,2	13,0	1,3	10,1	0,9
	IX	10,8	14,0	1,2	11,4	0,7
	X	11,8	13,0	1,3	10,0	1,4
	XI	10,6	13,3	1,2	10,9	0,9
	XII	10,0	17,6	1,4	14,5	0,9
	2010	I	9,2	18,5	1,7	16,4
II		9,7	19,0	1,5	17,3	1,4
III		11,8	15,8	1,1	12,3	1,5
IV		10,6	17,0	1,3	13,0	1,0
V		11,4				
VI		12,9	16,0	1,7	13,5	0,9
VII		13,8				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	II	4,54	9,10	18,50	18,79	4,07	4,14
	III	4,73	9,67	18,79	19,18	3,97	4,05
	IV	4,83	9,87	18,81	19,53	3,89	4,04
	V	4,64	9,46	18,84	19,70	4,06	4,24
	VI	4,90	9,71	19,18	19,84	3,99	4,05
	VII	4,78	9,03	19,48	20,08	4,07	4,19
	VIII	4,56	8,83	19,37	20,14	4,25	4,42
	IX	4,59	8,98	19,40	20,19	4,23	4,39
	X	4,50	9,01	19,27	20,24	4,28	4,49
	XI	4,49	9,48	19,10	20,30	4,25	4,52
	XII	4,64	9,93	19,02	20,26	4,10	4,36
	2010	I	4,91	9,75	19,05	20,32	3,87
II		4,87	9,55	19,06	20,39	3,91	4,18
III		4,54	8,88	19,09	20,37	4,20	4,48
IV		4,55	8,58	18,98	20,44	4,17	4,49
V		4,38	8,18	18,97	20,37	4,33	4,65
VI		4,37	9,21	19,09	20,32	4,37	4,65
VII		4,31	8,21	18,90	20,48	4,38	4,75
w % ceny	sprzed roku	90,2	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	98,6	-	-	-	-	-

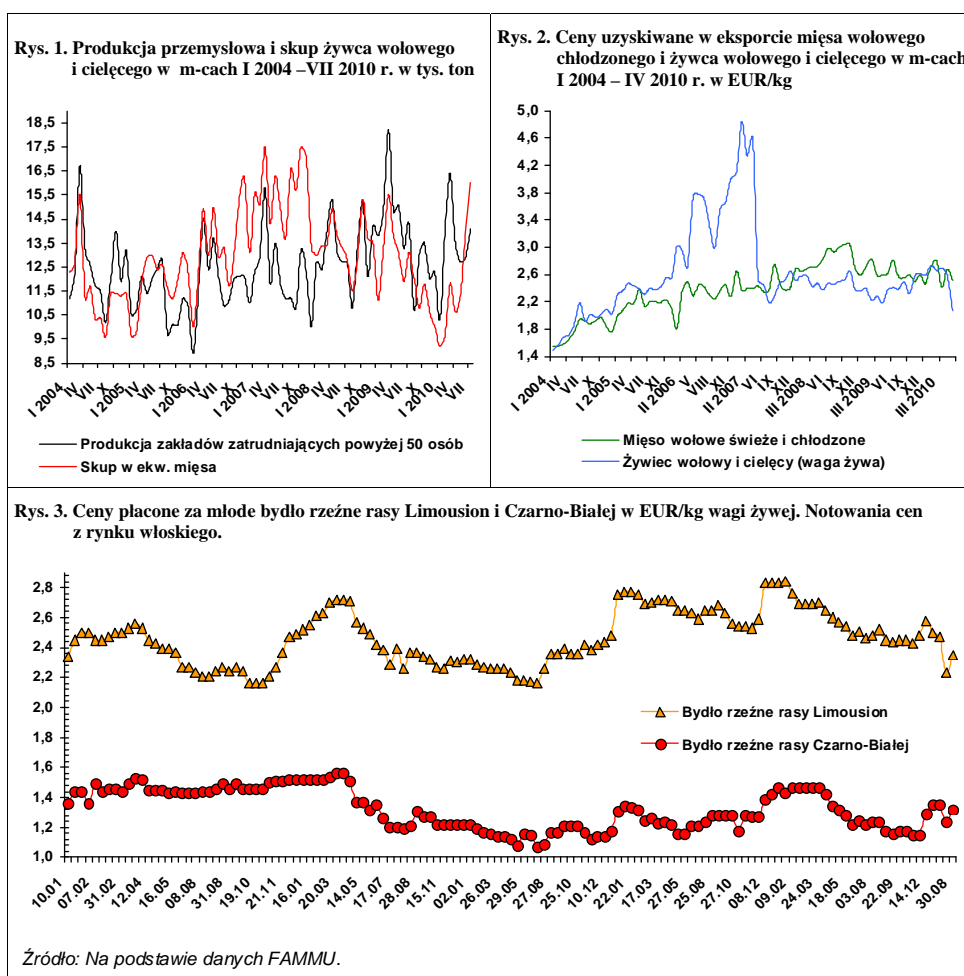
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	I 2010	II 2010	III 2010	IV 2010	V 2010	VI 2010	VII 2010	VIII 2010	IX 2010
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,77	5,00	4,78	4,58	4,55	4,39	4,40	4,34	4,49
Buhaje	5,71	5,92	5,47	5,04	4,99	4,68	4,73	4,75	4,97
Krowy	3,41	3,73	3,68	3,68	3,69	3,60	3,67	3,47	3,64
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	10,35	9,77	9,83	9,80	9,67	9,16	9,57	9,46	9,22
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	10 963	11 292	11 370	10 513	10 125	9 774	9 773	9 627	9 975
Ćwierci z krów rzeźnych	7 272	8 198	8 185	7 985	7 942	8 136	8 175	7 486	7 746
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-27	314,7	321,64	324,25	317,8	315,75	308,39	307,76	305,90	311,38
Polska	258,7	263,93	274,67	255,4	262,47	235,86	230,41	229,20	245,27

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywcia wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski
Danuta Zawadzka

W wyniku rekordowo wysokich cen trzody w pierwszych pięciu miesiącach 2009 r. oraz spadku cen zbóż i pasz nastąpiła znacząca poprawa opłacalności chowu trzody. Relacja cen trzoda: żyto i trzoda: jęczmień rozszerzyła się w III kwartale 2009 r. do odpowiednio 11-12: 1 i 10: 1. Skutkiem tej poprawy było wygaśnięcie w końcu 2009 r. spadkowej tendencji pogłowia i jego wzrost w marcu 2010 r. w porównaniu z marcem 2009 r. o 5%.

W grudniu 2009 r. i w pierwszych pięciu miesiącach 2010 r. ceny trzody nieoczekiwanie spadły. W grudniu cena skupu trzody była niższa niż rok wcześniej o 14% i wynosiła 3,88 zł/kg. W pierwszych pięciu miesiącach 2010 r. średnia cena skupu trzody osiągnęła 3,68 zł/kg, wobec 4,67 zł/kg rok wcześniej. Mimo systematycznego obniżania się w tym okresie targowiskowych cen żyta i jęczmienia opłacalność chowu trzody pogorszyła się, a relacje cen trzody do cen zbóż kształtowały się na poziomie relacji granicznych.

W czerwcu 2010 r. ceny trzody sezonowo wzrosły do 4,38 zł/kg, a w III kwartale do średniego poziomu 4,43 zł/kg. Ceny te były niższe niż przed rokiem odpowiednio o 13 i 10%. Mimo zarysowania wzrostowej tendencji cen zbóż w III kwartale, relacje cen trzoda: zboża choć nie były tak szerokie jak w analogicznym okresie 2009 r., to kształtowały się powyżej relacji granicznych, bowiem 1 kg żywca wieprzowego był ekwiwalentem około 10 kg żyta i około 8 kg jęczmienia.

W rezultacie korzystnych warunków chowu trzody chowu trzody, zwłaszcza w 2009 roku ocenia się, że w końcu lipca 2010 r. pogłowia trzody mogło wynieść około 14,9 mln sztuk i być o 4% wyższe niż rok wcześniej.

Spadek cen prosiąt w III kwartale jest wyrazem obaw producentów trzody, że ceny zbóż i pasz z pewnością wzrosną po nieudanych tegorocznych zbiorach i opłacalność chowu świń pogorszy się. Podzielamy te obawy, ponieważ niewątpliwemu wzrostowi cen zbóż i pasz nie będzie towarzyszył wzrost cen trzody, który mógłby w jakimś stopniu rekompensować wzrost cen pasz, które są istotnymi składnikami kosztów produkcji. Wzrost cen trzody byłby możliwy tylko w warunkach znaczącej deprecjacji złotego, na co się nie zanoszą, bądź spadku produkcji trzody. Tymczasem w I półroczu 2010 r. produkcja żywca wieprzowego była wyższa niż w analogicznym okresie 2009 r. o około 2%. W II półroczu 2010 r. produkcja ta może być większa o 5% stosunku do II półroczu 2009 r., a w I półroczu 2011 o 4% większa niż w I półroczu 2010 r.

W związku z powyższym przewiduje się, że w grudniu 2010 r. pogłowia trzody może być jeszcze nieco wyższe niż w grudniu 2009 r, ale w lipcu 2011 r. może się ono ponownie załamać.

Interesy producentów i konsumentów są przeciwstawne. Rekordowo wysokie ceny trzody w I półroczu 2009 r. spowodowały wzrost cen detalicznych mięsa wieprzowego o około 10%. Późniejszy spadek cen skupu zredukował wzrost cen mięsa w grudniu do 2%. Spadkowi cen trzody w pierwszych pięciu miesiącach 2010 r. towarzyszył również spadek cen detalicznych wieprzowiny.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	Tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2008 I-XII	1931,2	87,4	410,0	141,6	518,0	201,2	-108,0
I-VI	1027,0	91,1	199,6	128,2	210,2	195,0	-10,6
2009 I-XII	1767,7	91,5	332,4	81,1	586,2	199,6	-253,8
I	99,8	82,7	27,2	102,6	43,5	137,2	-16,2
II	88,1	72,8	31,7	93,5	32,5	112,8	-17,1
III	97,7	75,8	26,9	72,9	47,8	159,0	-20,9
IV	92,0	72,9	30,0	67,4	42,8	151,8	-12,8
V	84,0	75,3	29,6	79,1	42,3	107,1	-12,7
VI	87,3	87,5	30,0	70,9	48,4	128,4	-18,4
I-VI	869,6	84,7	169,8	85,1	285,6	122,2	-115,8
VII	87,4	81,3	25,8	66,8	50,5	107,2	-24,7
VIII	85,6	87,3	24,3	64,8	48,4	104,1	-24,1
IX	92,7	88,5	31,3	79,0	43,6	87,0	-12,3
X	99,1	85,2	31,5	81,0	43,2	94,5	-11,7
XI	95,8	93,4	28,8	96,0	43,3	100,7	-14,5
XII	102,5	94,2	28,5	124,5	42,1	126,0	-13,6
VII-XII	898,1	99,3	162,6	77,3	300,6	201,7	-138,0
2010 I	96,2	96,4	19,6	72,1	38,8	89,2	-19,2
II	91,7	95,2	28,7	90,5	37,2	114,5	-8,5
III	122,1	125,0	35,6	132,3	57,0	119,2	-21,4
IV	96,6	105,0	32,9	109,7	34,5	80,6	-1,6
V	106,9	127,3	37,5	126,7	33,4	79,0	4,1
VI	107,4	123,0	37,4	124,7	28,1	58,1	9,3
I-VI	930,3	107,0					
VII	103,6	118,5	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa.

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki PT-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki PT-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka PT-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.
		żyta	jęczmienia					
2009 I	4,43	8,6	7,5	102,18	4,3	179,12	2,5	150
II	4,45	8,9	7,7	102,18	4,4	186,37	2,4	159
III	4,78	9,3	8,2	101,34	4,7	189,65	2,5	176
IV	4,88	9,5	8,6	102,52	4,8	193,06	2,5	184
V	4,81	10,1	8,8	100,51	4,8	195,21	2,5	181
VI	5,06	11,1	9,6	100,57	5,0	198,68	2,5	187
VII	5,08	11,3	9,8	100,54	5,1	200,42	2,5	188
VIII	4,92	12,0	10,0	99,69	4,9	200,29	2,5	180
IX	4,67	11,1	9,6	98,05	4,8	198,50	2,4	180
X	4,22	10,4	8,8	95,83	4,4	197,34	2,1	169
XI	4,15	10,5	8,6	94,32	4,4	197,21	2,1	160
XII	3,88	9,7	8,1	93,90	4,1	196,96	2,0	158
2010 I	3,72	8,9	7,5	94,53	3,9	197,15	1,9	157
II	3,62	8,8	7,2	94,22	3,8	197,80	1,8	142
III	3,72	9,1	7,4	93,90	3,9	197,96	1,9	152
IV	3,57	8,9	7,1	93,20	3,8	197,50	1,8	152
V	3,77	9,5	7,7	93,41	4,0	197,79	1,9	143
VI	4,38	10,3	8,3	93,82	4,7	198,38	2,2	133
VII	4,32	10,1	8,1	95,20	4,5	199,50	2,2	129

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2009 I	5,80	13,10	17,06	10,72	14,94	21,11	13,13	114,0	123,7	122,5
II	5,83	13,12	17,15	10,75	14,69	21,32	13,15	112,0	124,3	122,3
III	6,26	13,55	17,46	11,08	15,03	21,66	13,41	110,9	124,1	121,0
IV	6,39	13,77	17,61	11,24	15,50	21,93	13,49	112,6	124,6	120,0
V	6,30	13,79	17,58	11,33	15,58	21,92	13,78	113,0	124,7	121,6
VI	6,63	14,02	17,86	11,37	15,63	22,08	13,83	111,5	123,6	121,6
VII	6,65	14,13	18,04	11,60	15,88	22,35	14,11	112,4	123,9	121,6
VIII	6,45	14,02	18,04	11,65	15,76	22,35	14,16	112,4	123,9	121,5
IX	6,07	13,76	17,92	11,65	15,57	21,98	14,23	113,4	124,9	122,1
X	5,53	13,21	17,95	11,56	15,05	22,37	14,31	119,2	124,6	123,8
XI	5,44	12,94	17,81	11,51	14,53	22,18	14,27	112,3	124,5	124,0
XII	5,09	12,74	17,72	11,44	14,24	22,05	14,11	111,8	124,4	123,3
2010 I	4,88	12,37	17,76	11,38	14,25	22,05	14,15	115,2	124,2	124,3
II	4,75	11,93	17,72	11,30	13,70	21,97	14,10	114,8	124,0	124,8
III	4,88	11,94	17,68	11,28	13,51	21,85	14,09	113,1	123,6	124,9
IV	4,68	11,86	17,62	11,18	13,46	21,66	13,97	113,5	122,9	125,0
V	4,94	11,94	17,74	11,09	13,38	21,73	13,93	112,1	122,5	125,6
VI	5,74	12,43	17,96	11,29	13,85	21,85	13,84	111,4	121,7	122,6
VII	5,66				13,97	21,87	13,90			

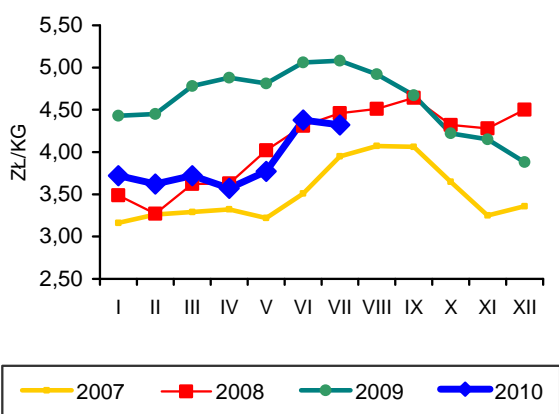
Źródło: Dane GUS i przeliczeni własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

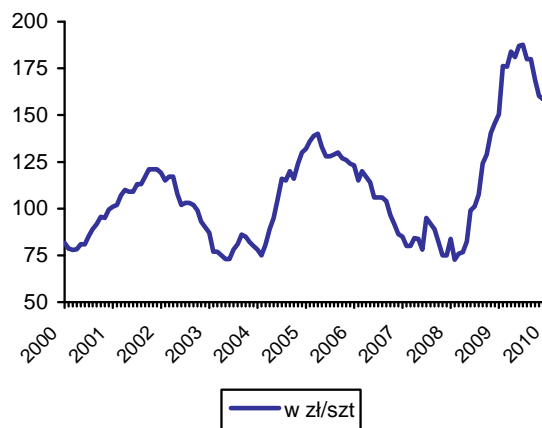
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2008 VI	163,94	174,24	172,09	138,26	106,3	101,2	126,0
VII	169,22	185,13	178,08	139,51	109,4	104,0	132,7
VIII	173,96	184,62	184,81	145,36	106,1	99,9	127,0
IX	172,33	183,01	179,79	148,31	106,2	101,8	123,4
X	161,30	162,05	168,92	142,18	100,5	95,9	114,0
XI	148,29	154,83	155,27	131,72	104,4	99,7	117,5
XII	144,36	150,27	150,82	125,21	104,1	99,6	120,0
2009 I	136,81	140,25	140,83	119,91	102,5	99,5	117,0
II	133,43	128,99	148,96	114,68	96,7	86,6	112,5
III	137,81	139,61	141,33	113,85	101,3	98,8	122,6
IV	142,88	147,77	147,21	121,73	103,4	100,4	121,4
V	144,24	148,11	149,62	125,91	102,7	99,0	117,6
VI	150,35	152,93	154,90	132,05	101,7	98,7	115,8
VII	156,48	160,62	158,40	134,27	102,6	101,4	119,6
VIII	155,00	160,30	160,20	131,40	103,4	100,0	122,0
IX	148,40	151,55	150,44	130,22	102,1	100,7	117,2
X	136,23	134,93	138,21	120,07	99,0	97,6	112,4
XI	132,94	133,31	137,57	116,43	100,3	97,6	114,5
XII	131,92	125,81	134,34	113,78	95,4	93,7	110,6
2010 I	130,68	124,82	134,04	108,84	95,5	93,1	114,7
II	135,33	124,02	140,48	114,62	91,6	88,3	108,2
III	134,65	130,14	135,67	116,97	96,7	95,9	111,3
IV	132,70	127,37	137,03	120,27	96,0	93,0	105,9
V	139,51	128,06	145,25	130,87	91,8	88,2	97,9
VI	150,75	145,54	156,29	141,48	96,5	93,1	102,9
VII	149,05	144,29	150,60	137,42	96,8	95,8	105,0
VIII	150,80	152,30	153,60	135,70	101,0	99,2	112,2

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

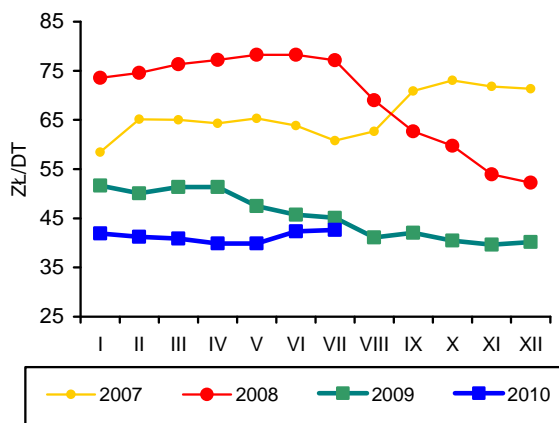
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

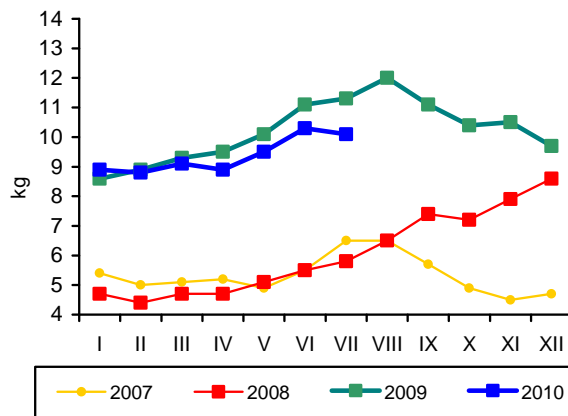
Rys. 2. Ceny psziąt w Polsce

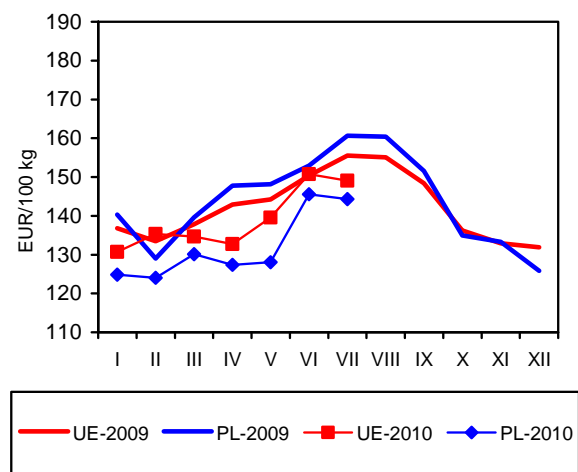
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

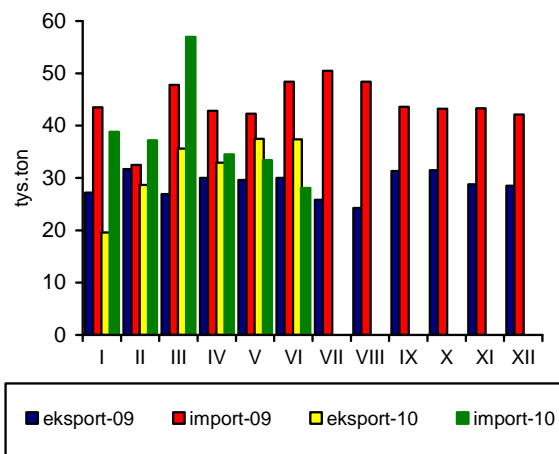
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

Od stycznia do lipca 2010 r., zwiększała się produkcja mięsa drobiowego. Przewyższyła ona o 13,8% produkcję z analogicznego okresu poprzedniego roku. W lipcu 2010 r., w zakładach drobiarskich, zatrudniających powyżej 50 pracowników wytworzono 116 tys. ton mięsa, tj. o 3,6% więcej niż w miesiącu poprzednim.

Do czerwca 2010 r., w każdym miesiącu, eksport znacząco przekraczał poziom wywozu z analogicznych miesięcy poprzedniego roku. Według wstępnych danych, wywóz mięsa drobiowego ilościowo był w tym czasie o ok. 27% wyższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, a import obniżył się o 40% w relacji do pierwszego półrocza 2009 roku. Od czerwca minionego roku maleje znaczenie importu dla zaopatrzenia rynku krajowego.

Ponownie rosną ceny pasz dla drobiu. Mieszanki dla kurcząt brojlerów podrożały w lipcu o 1,7% a dla indyków o 5,2% w stosunku do poprzedniego miesiąca. Ceny skupu żywca drobiowego dynamicznie rosną. Wzrostowa tendencja cen w skupie trwa od stycznia 2010 r., po wcześniejszym półrocznym okresie silnej tendencji spadkowej. W lipcu kurczęta brojlery były o 24,3% droższe niż w styczniu oraz o 6,6% droższe niż miesiąc wcześniej.

W sierpniu 2010 r. pogorszyły się marże przetwórcze w stosunku do miesiąca poprzedniego, gdyż przyrost cen zbytu był wolniejszy niż wzrost kosztów zakupu surowca. Ceny zbytu tuszek kurcząt podrożały o 1,8% w stosunku do lipca. Obniżyła się również marża detaliczna.

Od maja 2010 r. rosną ceny skupu indyków, ale nadal utrzymują się na niskim poziomie z punktu widzenia opłacalności chowu. W sierpniu 2010 r. ceny skupu wzrosły o 0,6% w relacji do poprzedniego miesiąca, co przy rosnących cenach pasz, pogorszyło opłacalność produkcji indyków.

W lipcu 2010 r. średnie ceny w Unii Europejskiej były o ponad 33% wyższe niż polskie ceny wyrażone w EUR. Wśród głównych producentów i eksporterów w Europie, Polska należy do najtańszych. Pod względem cenowym do największych konkurentów Polski tradycyjnie należą Holandia, Hiszpania i okresowo Węgry. Od stycznia do lipca bieżącego roku polskie ceny zbytu w EUR wzrosły o 14,9%, podczas gdy średnio w UE o 8,3%.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010
I	89,1	93,7	108	95,2	96,4
II	84,0	79,7	92,9	85,8	96,5
III	94,3	94,9	95,1	98,1	118,0
IV	83,7	89,2	105,0	99,0	101,0
V	91,6	96,2	99,1	97,0	139,0
VI	94,1	86,4	94,2	101,5	112,0
VII	91,3	93,4	105	107,0	116,0
VIII	94,4	97,4	96	101,0	
IX	94,9	95,6	101	105,0	
X	101	109,0	108	113,0	
XI	97,2	99,9	93	105,0	
XII	90,4	91,0	97,7	107,0	
RAZEM	1106	1126,4	1195	1217,0	768,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2009	2010 ^a	2009	2010 ^a
I	4183	2435	20217	27239
II	3219	2521	20607	28231
III	4140	2661	23169	31486
IV	4146	1989	22020	30268
V	3145	2583	25232	30022
VI	3640	1796	25163	25525
VII	3717		25733	
VIII	2933		22923	
IX	2865		30012	
X	3611		31274	
XI	2495		30693	
XII	1940		27977	
RAZEM	40032	13986	305021	172770

^a dane nieostateczne (na dzień 03.09.2010)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
I	1,40	1,41	1,42	0,22	0,20	0,21
II	1,42	1,44	1,46	0,21	0,21	0,21
III	1,46	1,48	1,49	0,22	0,21	0,23
IV	1,48	1,58	1,60	0,21	0,21	0,21

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
	I	1020	1044	1,17	1,26	3,05	2,84	4,81	4,29	6,91
II	1119	1045	1,19	1,34	3,32	3,04	5,70	4,84	6,72	6,08
III	1149	1051	1,21	1,27	3,46	3,13	5,91	5,05	7,12	6,10
IV	1151	1030	x	1,28	3,50	3,15	5,42	4,69	7,28	6,26
V	1163	1018	1,25	x	3,40	3,22	5,69	5,19	6,95	6,28
VI	1204	1040	1,25	1,36	3,76	3,40	6,24	5,29	7,39	6,73
VII	1209	1057	1,26	1,36	3,64	3,31	5,78	5,43	7,33	6,56
VIII	1183		1,25		3,65	3,53	5,73	5,53	7,22	
IX	1151		1,26		3,37		5,10		6,90	
X	1117		1,26		3,08		4,59		6,47	
XI	1032		1,25		2,95		4,44		6,11	
XII	1019		1,26		3,02		5,07		5,93	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 5. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
I	5,00	5,50	4,37	4,54	7,32	7,64
II	5,50	5,50	4,67	4,47	7,72	7,46
III	5,60	5,50	4,94	4,44	7,70	7,79
IV	x	5,50	5,35	4,50	7,88	7,54
V	5,60	x	5,47	4,41	7,97	7,53
VI	5,60	5,60	5,44	4,68	7,86	7,75
VII	5,60	5,60	5,48	4,73	7,61	7,43
VIII	5,60		5,07	4,76	7,49	7,18
IX	5,50		4,95		7,57	
X	5,50		5,01		7,60	
XI	5,50		4,75		7,53	
XII	5,50		4,56		8,37	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

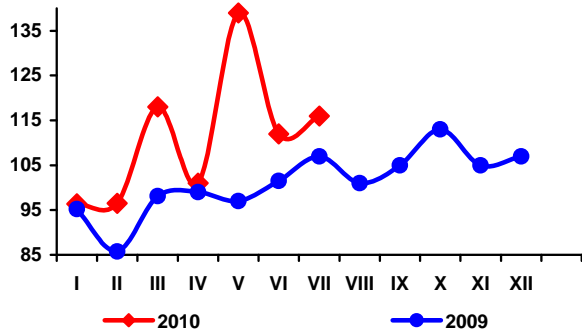
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

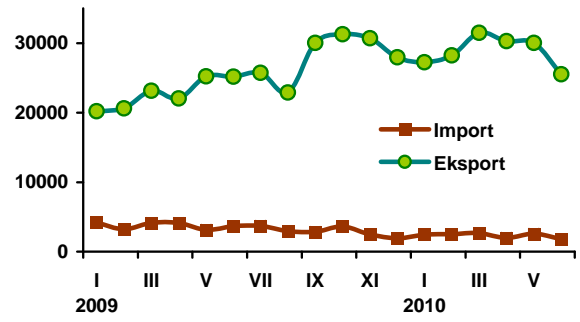
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2009 V	123,13	250,71	174,48	175,62	214,06	180,00	148,41	174,03
VI	136,19	268,00	173,26	176,66	215,00	185,00	147,98	174,26
VII	132,54	268,00	180,40	181,79	215,00	183,65	153,09	173,25
VIII	137,26	268,00	175,93	184,41	214,94	178,60	164,36	176,94
IX	125,37	268,00	178,06	180,94	210,60	176,44	168,46	175,08
X	111,99	268,00	173,05	180,51	210,00	156,45	154,78	168,63
XI	108,56	268,00	174,10	174,49	200,83	131,77	148,34	159,32
XII	116,40	249,00	171,40	174,40	195,00	118,70	134,30	157,70
2010 I	112,40	241,50	168,50	174,40	191,60	138,50	133,50	158,70
II	120,50	240,00	169,40	171,10	177,00	145,00	135,50	156,20
III	127,10	240,00	167,10	171,00	175,00	156,30	147,20	161,70
IV	125,50	241,30	165,90	171,90	175,80	160,00	148,60	163,70
V	126,90	242,90	165,20	165,20	189,30	167,00	130,30	162,60
VI	133,10	243,80	166,10	165,00	195,00	171,00	134,80	167,30
VII	129,20	244,60	167,90	165,30	195,00	182,80	157,40	171,90

Źródło: Dane MRiRW.

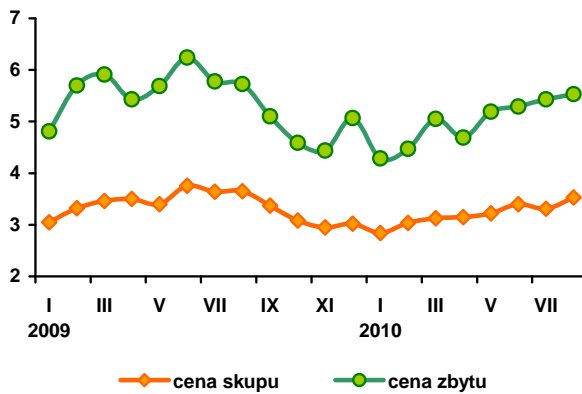
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

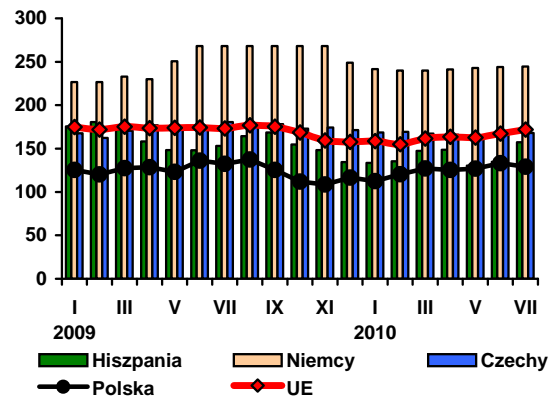
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Rynek jaj

Od stycznia do sierpnia 2010 r. ceny jaj świeżych malały. Spadek cen występował we wszystkich klasach wagowych. Przeciętnie wyniósł on 16,3%, przy czym najsilniej obniżyły się ceny jaj średnich M (27,4%) oraz małych S (19,7%). Jaja duże L potaniały o 11% a największe XL o 9,4% w stosunku do początku bieżącego roku.

Średnia cena zbytu jaj świeżych w sierpniu wyniosła 28,4 zł/ 100 sztuk, była więc o 3% niższa niż rok wcześniej.

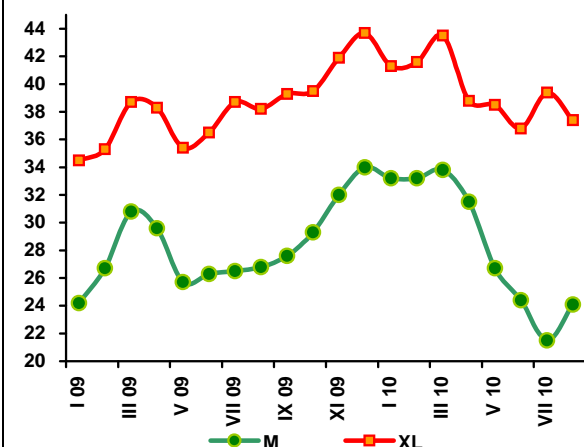
Do sierpnia bieżącego roku, zakłady przetwórcze bardzo silnie obniżyły ceny skupu jaj. Od początku roku, ceny te spadły o połowę. W sierpniu ceny skupu zaczęły rosnąć, lecz nadal utrzymują się na wyjątkowo niskim poziomie. Przeciętny poziom w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy 2010 r. był o 15,2% niższy niż w tym samym okresie poprzedniego roku.

Według wstępnych danych CAAC, w pierwszym półroczu eksport obniżył się w stosunku do tego samego okresu poprzedniego roku o 0,6%. W tym samym czasie import obniżył się o 12,1% w stosunku

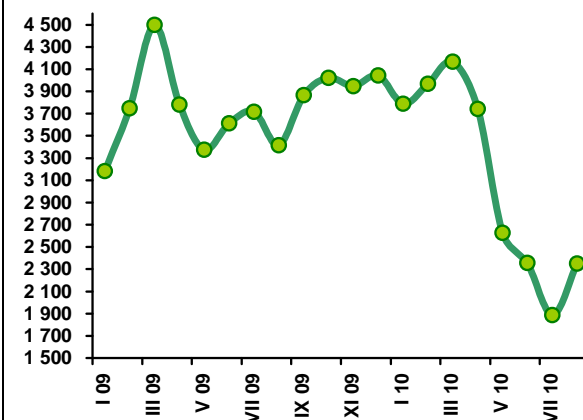
do analogicznego okresu poprzedniego roku. W pierwszym półroczu 2010 r. import przetworów z jaj wyniósł prawie 3,8 tys. ton i był ponad 2,5 krotnie większy od importu z 2009 roku. Równocześnie rośnie eksport, który był szacunkowo o ok. 9% większy niż w tym samym okresie 2009 roku.

W lipcu 2010 r. ceny zbytu jaj w UE były o 15,6% niższe niż polskie ceny wyrażone w euro. Od początku roku do lipca, jaja średnio w UE potaniały o 30,7%, a w Polsce o 17,5%. W ostatnich miesiącach polskie jaja drożały w wyższym tempie niż średnio w UE, na co wpłynął zarówno wzrost cen krajowych, jak i zmiany kursu walutowego. Wśród głównych producentów unijnych, w pierwszym półroczu 2010 r. Polska należała do najdroższych producentów.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2009	2010 ^a	2009	2010 ^a	2009	2010 ^a	2009	2010 ^a
I	2733	1655	10733	12205	292	579	1210	1104
II	1848	2678	10037	10847	249	707	1122	1523
III	1053	2335	11972	12931	233	919	1204	1528
IV	2362	1410	10695	10511	213	502	939	1061
V	1102	1128	12598	12814	235	618	980	1067
VI	2138	668	13059	9343	228	455	1300	1093
VII	2560		11924		219		1069	
VIII	2892		11628		248		1316	
IX	3020		11167		371		1018	
X	2521		11671		447		1477	
XI	3039		12275		515		1087	
XII	2531		11851		543		1073	
RAZEM	27800	9874	139610	68651	3793	3780	13795	7375

^a dane nieostateczne (na dzień 03.09.2010)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
I	34,50	41,30	28,30	34,30	24,20	33,20	18,90	26,90
II	35,30	41,60	31,30	35,40	26,70	33,20	25,60	27,20
III	38,70	43,50	34,40	37,10	30,80	33,80	27,00	30,10
IV	38,30	38,80	31,80	36,20	29,60	31,50	27,70	25,80
V	35,40	38,50	27,30	31,40	25,70	26,70	24,40	22,40
VI	36,50	36,80	30,30	29,90	26,30	24,40	24,80	19,20
VII	38,70	39,40	30,40	29,50	26,50	21,50	25,50	19,90
VIII	38,20	37,40	29,30	30,50	26,80	24,10	23,40	21,60
IX	37,70		32,90		27,60		24,30	
X	39,50		34,50		29,30		21,80	
XI	41,90		37,40		32,00		26,20	
XII	43,70		36,10		34,00		25,20	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2009 V	105,60	100,54	93,59	118,69	70,19	113,43
VI	102,33	98,78	93,44	104,98	66,70	110,66
VII	111,54	101,55	93,44	100,11	66,00	111,43
VIII	114,99	101,19	93,44	96,22	69,73	111,69
IX	120,05	100,31	93,44	104,69	75,00	115,35
X	124,47	104,39	124,48	107,57	80,84	117,93
XI	133,48	111,12	134,62	119,66	87,18	122,58
XII	139,67	114,73	213,77	130,65	100,03	133,60
2010 I	137,21	113,02	213,77	122,81	98,71	137,90
II	140,02	116,42	161,63	116,46	104,00	132,21
III	151,64	118,85	194,74	127,96	113,50	142,89
IV	144,50	116,41	122,77	114,75	94,30	123,16
V	123,31	101,58	98,26	98,01	76,70	108,58
VI	112,49	97,32	105,84	89,95	67,67	104,48
VII	113,21	92,36	87,04	75,11	49,40	95,59

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

W czerwcu br. pogłowie owiec w Polsce wyniosło zaledwie 258 tys. sztuk i było o 10% mniejsze niż w czerwcu 2009 r. Był to drugi rok z rzędu charakteryzujący się wysoką stopą spadku pogłowia, w następstwie kilkuletniego okresu utrzymywania się niskich cen skupu owiec.

Wprawdzie w 2009 r. przeciętna cena skupu owiec w Polsce wynosiła 6,57 zł/kg i była wyższa o 26% niż w 2008 r., ale jednocześnie była ona zaledwie zbliżona do rekordowej ceny z 2004 r., która wynosiła 6,59 zł/kg. Powodem obniżania się cen skupu owiec w Polsce w tak długim okresie była postępująca aprecjacja złotego i spadek cen jagniąt w Unii Europejskiej.

Po wzroście cen w 2009 r., ceny te od marca 2010 r. ponownie maleją. Co prawda przeciętna cena skupu w I półroczu wyniosła 6,76 zł/kg i była o 1% wyższa niż w półroczu 2009 r., ale tylko z uwagi na duży wzrost tych cen jaki miał miejsce w styczniu i w lutym. W następnych miesiącach ceny te były niższe niż w analogicznych miesiącach poprzedniego roku od kilku do kilkunastu procent. W lipcu cena skupu owiec wyniosła 5,67 zł/kg i była o 10% niższa niż w lipcu 2009 r. pod wpływem spadku cen jagniąt w Unii Europejskiej oraz rosnącej wartości złotego.

W I półroczu 2010 r. przeciętna cena jagniąt wyniosła w UE-27 570 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 2% niższa niż w I półroczu 2009 r. Spadek cen jagniąt w Unii Europejskiej jest prawdopodobnie skutkiem mniejszego popytu na jagnięcinę. Na początku roku Komisja Europejska przewidywała, że w 2010 r. produkcja mięsa owczego w UE-27 obniży się o około 20 tys. ton, tj. o około 2%. Jednocześnie Komisja zakładała, że zmniejszona produkcja zostanie pokryta zwiększonym importem. Tymczasem import ten maleje. W I półroczu 2010 r. import żywca i mięsa baraniego do Unii Europejskiej z krajów trzecich wyniósł 156 tys. ton i był o 10% mniejszy niż w I półroczu 2009 r. Najgłębszy spadek cen jagniąt miał miejsce we Włoszech, a więc na podstawowym rynku zbytu polskich owiec. W I półroczu 2010 r. przeciętna cena jagniąt we Włoszech wyniosła 509 EUR/100 kg i była o 11% niższa niż w I półroczu 2009 r.

Oczekiwany przez polskich producentów wzrost cen skupu żywca baraniego w Polsce mógłby więc nastąpić albo w wyniku wzrostu cen w Unii Europejskiej albo deprecjacji złotego względem euro, co w najbliższych kilku miesiącach jest mało prawdopodobne.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2008	2009	2010 ^P	Zmiana w % 2009/2008
I półrocze	1373	1205	918	76,2
II półrocze	1113	1075	850	79,1
Rok	2486	2280	1768	77,5

P – prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2009	49,1	62,6	203,1	169,7	96,3	56,1	76,6	44,4	56,3	39,1	18,2	153,2	1024,7
2010	41,1	56,2	279,1	21,6	76,3	51,9	x	x	x	x	x	x	900*
miesiąc roku poprzedniego = 100	83,7	89,8	137,4	12,7	79,2	92,5	x	x	x	x	x	x	87,8
Import 2009	73,6	4,5	87,3	23,9	65,7	54,7	126,9	16,0	51,0	42,6	12,2	35,6	594,0
2010	29,0	25,4	58,5	70,7	11,4	57,0	x	x	x	x	x	x	600*
miesiąc roku poprzedniego = 100	39,4	564,4	67,0	295,8	17,4	104,2	x	x	x	x	x	x	101,0

* Prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VIII	VIII
2008/2009	4,68	4,84	5,20	6,97	5,69	6,20	7,64	7,58	6,65	6,27	6,24	6,49
2009/2010	6,12	6,14	5,88	7,95	7,72	6,67	7,08	6,66	6,32	6,10	5,60	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	130,8	126,9	113,0	114,1	135,7	107,6	92,7	87,9	95,0	97,3	89,7	x

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową		cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
VIII 2009	-	-	-	-	5,74	1,39	12,2	2,95
IX	-	-	-	-	5,94	1,41	12,6	2,99
X	-	-	-	-	5,99	1,44	12,7	3,04
XI	-	-	-	-	7,64	1,83	16,3	3,91
XII	11,3	2,73	24,0	5,79	7,60	1,83	16,2	3,91
I 2010	-	-	-	-	6,35	1,56	13,5	3,32
II	-	-	-	-	6,66	1,66	14,2	3,54
III	8,80	2,26	18,72	4,81	6,10	1,57	13,0	3,34
IV	8,84	2,28	18,81	4,86	6,50	1,68	13,8	3,57
V	-	-	-	-	6,01	1,48	12,8	3,16
VI	-	-	-	-	5,69	1,39	12,1	2,95
VII	-	-	-	-	5,87	1,44	12,5	3,06

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
2008	37,64	34,85	34,79	35,17	36,15	36,78	36,63	39,06	38,14	38,64	40,91	41,61
2009	41,83	42,04	41,51	41,14	41,14	42,10	42,05	42,43	43,05	43,63	43,64	42,66
miesiąc roku poprzedniego = 100	111,1	120,6	119,1	117,0	113,8	114,4	114,8	115,8	112,9	112,9	106,7	102,5

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
UE-27												
2008/2009	645,2	687,6	741,4	701,7	677,0	600,9	555,2	558,0	554,2	564,2	620,5	649,5
2009/2010	705,3	737,4	710,1	714,0	634,9	568,0	576,1	570,8	534,4	535,9	570,1	578,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	109,3	107,2	95,8	101,8	93,8	94,5	103,8	102,3	96,4	95,0	91,9	89,1
Włochy												
2008/2009	666,8	662,1	667,6	599,8	534,3	552,7	568,3	598,4	567,7	601,7	634,9	644,7
2009/2010	695,4	666,8	666,8	638,5	545,4	475,6	522,0	503,6	492,3	515,7	512,9	509,7
miesiąc roku poprzedniego = 100	104,3	100,7	93,6	106,5	102,1	86,1	89,1	84,2	86,7	85,7	80,8	79,1

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
UE-25												
2008/2009	424,1	419,9	415,1	415,8	439,2	454,3	449,6	481,4	492,5	470,3	423,6	417,6
2009/2010	421,5	413,5	434,4	457,2	494,2	481,4	484,0	509,4	508,3	478,4	447,6	463,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	99,4	98,5	104,6	110,0	112,5	106,0	107,6	105,8	103,4	102,9	105,7	111,1
Wielka Brytania												
2008/2009	362,7	347,8	324,3	355,9	365,0	414,3	407,7	452,1	475,8	446,5	368,6	368,1
2009/2010	360,2	340,5	382,5	413,8	472,7	468,7	456,4	495,7	509,6	472,0	420,8	447,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	99,3	97,9	117,9	116,3	129,5	113,1	111,9	109,6	107,1	107,6	114,2	121,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2008/2009												
NZD/100 kg cwe	77,23	80,10	82,54	74,00	73,50	75,30	78,81	82,2	84,62	88,02	88,90	89,73
2009/2010												
NZD/100 kg cwe	88,26	85,12	82,99	70,30	66,30	66,86	65,94	66,69	71,36	75,46	78,53	82,26
miesiąc roku poprzedniego = 100	114,3	106,3	100,5	95,00	90,2	88,8	83,7	81,13	84,33	85,7	88,3	91,7

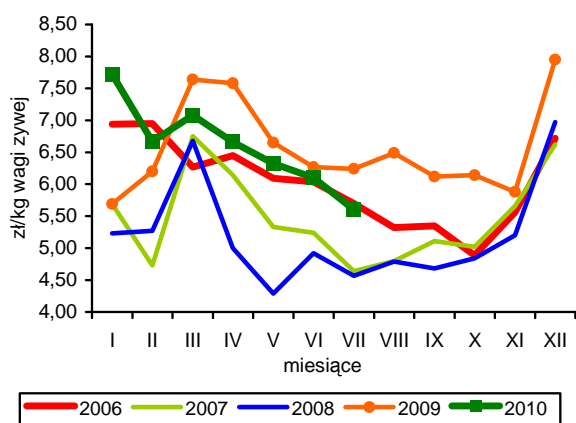
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

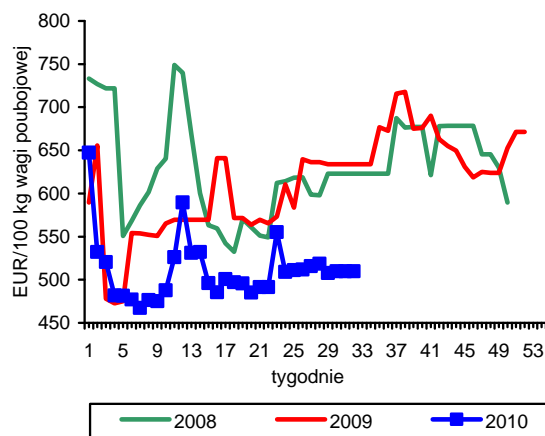
Wyszczególnienie	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2008/2009												
AUD/100 kg cwe	342	303	323	350	365	406	439	395	391	398	385	372
2009/2010												
AUD/100 kg cwe	384	394	381	393	437	446	447	445	461	491	447	495
miesiąc roku poprzedniego = 100	112,3	130,0	118,0	112,0	119,7	109,9	101,8	112,7	117,9	123,4	116,1	133,1

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

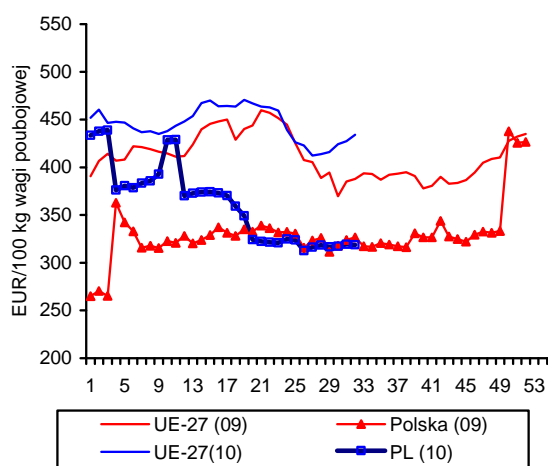
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

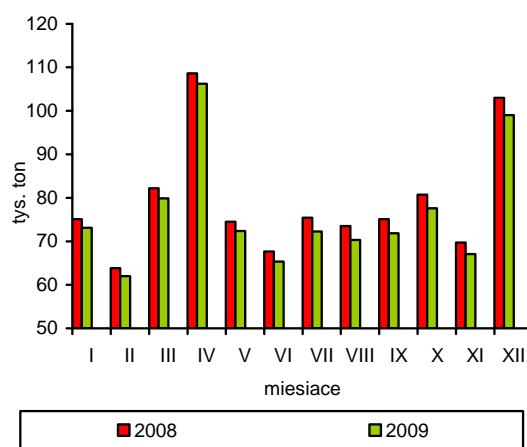
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

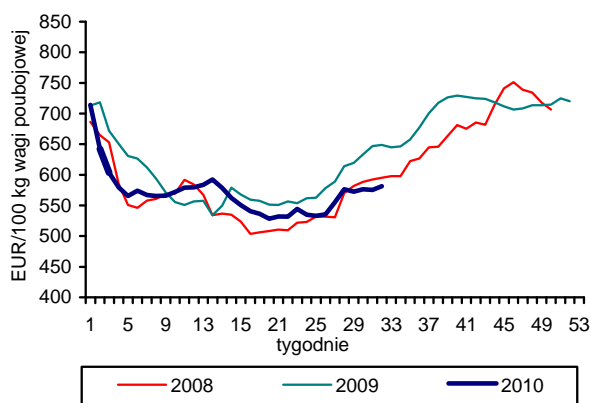
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

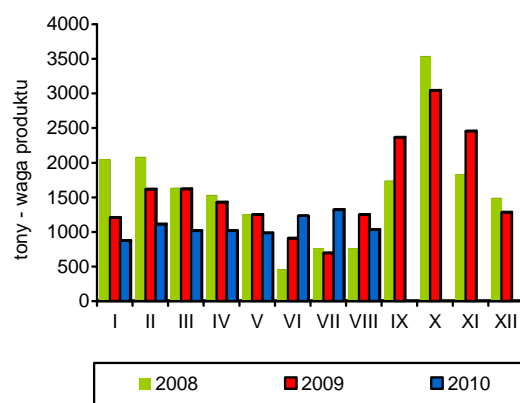
Rys. 4. Uboje owiec w UE-27

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

Połowy ryb na Bałtyku były w okresie styczeń-lipiec 2010 r. o blisko 12% niższe niż przed rokiem i wyniosły nieco ponad 82,4 tys. ton. O spadku zdecydowały przede wszystkim niższe wyładunki szprotów (o 18%) i w mniejszym stopniu dorszy (o 7%). Rybacy w większym stopniu koncentrowali się natomiast na połowach storni (flądry) – wzrost o 25%, troci – o 28% i śledzi – o 4%. Rekordowe połowy szprotów z roku ubiegłego i w związku z tym wysoka baza wskazują na głęboką redukcję połowów, jednak wyładunki tych ryb w portach są wyższe od uzyskiwanych w 2008 r.

Produkcja ryb i przetworów rybnych w zakładach zatrudniających powyżej 50 osób zwiększyła się w I półroczu 2010 r. o 5,7% do 144,2 tys. ton. Wpłynęła na to przede wszystkim poprawa koniunktury na rynku niemieckim i wzrost sprzedaży produktów rybnych do tego kraju oraz dynamiczny rozwój rynków zbytu w USA, Francji i Belgii. Więcej wyprodukowaliśmy głównie wędzonych łososi (o 25% do 20,7 tys. ton), ryb wędzonych pozostałych (o 10% do 15,1 tys. ton) oraz świeżych filetów z ryb morskich (o 27% do 5,5 tys. ton). W dalszym ciągu maleje natomiast przetwórstwo śledzi. Po 15% spadku wolumenu produkcji w roku ubiegłym, w I półroczu br. obniżyło się ono o kolejne 3,5% do 40 tys. ton. Śledzie pozostają jednak największą grupą krajowego przetwórstwa z 28% udziałem w strukturze produkcji.

Obroty handlowe z zagranicą sektora rybnego były w I półroczu 2010 r. wyższe niż przed rokiem, mimo, że wolumen wywozu (spadek o 6,5% do 162 tys. ton), na skutek ograniczenia połowów i sprzedaży ryb bezpośrednio w portach zagranicznych zmalał. Wartość wywozu zwiększyła się jednak o blisko 10% do 1 895 mln zł. Wielkość importu wzrosła o 15% do 215 tys. ton, przy większych o 23% wydatkach na zakup ryb i przetworów rybnych (2 067 mln zł). Decydujący wpływ na obroty handlowe sektora ma w roku bieżących wymiana łososiami i ich wysokie ceny na rynkach światowych. Wartość eksportu łososi (wędzonych i filetów) zwiększyła się o 45%, przy ponad 80% wzroście wartości importu (ryby świeże). Mniejsza była dynamika wzrostu wolumenu wymiany, która wyniosła odpowiednio 42 i 50%. Po ograniczeniu importu większości gatunków ryb w roku ubiegłym,

pod wpływem wysokich cen wynikających głównie z różnic kursowych, w roku bieżącym są one o 10-20% niższe, co sprzyja zwiększonemu popytowi m.in. na tuńczyki (o 58%), dorsze (o 30%), morszczuki (o 19%) i krewetki (o 12%). Mniej sprowadziliśmy natomiast makreli (o 10) i mintajów (o 6%), a na poziomie ubiegłorocznym utrzymał się przywóz pangii. Po stronie eksportu stabilna była sprzedaż śledzi, zwiększył się wywóz dorszy i mintajów, a ograniczono reeksport makreli. Głównym partnerem w eksporcie ryb i produktów rybnych pozostają Niemcy z 45% udziałem w wartości polskiego wywozu i wzrostem w stosunku do I półrocza 2009 r. o 18%. 2-krotnie zwiększyła się natomiast wartość sprzedanych ryb do USA, o 40% do Francji i o 68% do Belgii, a z większych partnerów ograniczono sprzedaż do Wielkiej Brytanii, Czech i Włoch.

Niższe ceny ryb importowanych ustabilizowały rynek wewnętrzny. Niższe ceny zauważalne są na poziomie producenta i zbytu, ale w detalu nadal rosną, choć ich dynamika jest dużo niższa niż przed rokiem. Wartość wskaźnika cen produkcji sprzedanej przemysłu rybnego obniżyła się w czerwcu br., w stosunku do grudnia 2009 r. o 1,1%. W zbycie potaniały mintaje, morszczuki i śledzie, a wzrosły ceny krajowych pstrągów i karpia. W obrocie detalicznym ryby i przetwory rybne w lipcu br. były droższe niż grudniu ub. r. średnio o 1,3%, przy wzroście cen całej żywności o 2%. Mimo niższej dynamiki wzrostu pogorszyły się relacje cen ryb w stosunku do mięsa wieprzowego, które staniało, ale wyraźnie poprawiły się w relacji do konkurencyjnego drobiu, który zdrożał o 6,1%. Spośród asortymentu rybnego najwolniej drożęją nieprzetworzone owoce morza i ryby wędzone lub suszone (średnio od 0,2 do 0,8%), następnie ryby nieprzetworzone słodkowodne (o 1,0%) i morskie (o 1,6%), a największy wzrost cen odnotowano w przypadku konserw rybnych (średnio o 1,9%).

Spżycie ryb i przetworów rybnych w I kwartale 2010 r. było porównywalne z odnotowanym w analogicznym okresie roku poprzedniego. Nieznacznie obniżyła się konsumpcja ryb nieprzetworzonych morskich i słodkowodnych, zwiększyła konserw, przy stabilizacji popytu na ryby wędzone, solone i suszone.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2008 I-XII	55 241	17 023	10 081	9 102	2 785	94 232	32 023	8 633
2009 I-XII	84 188	22 528	11 176	9 653	2 968	130 513	91 130	9 891
2009 V	6 562	2 753	1 002	322	295	10 935	1 750	283
VI	2 467	2 168	850	465	245	6 195	1 055	28
VII	400	1 945	161	1 133	290	3 928	2 619	22
VIII	13	2 860	174	881	405	4 333	2 855	13
IX	938	2 932	674	733	428	5 705	2 929	101
X	1 628	1 941	1 078	766	297	5 710	2 447	172
XI	7 392	796	945	864	142	10 140	7 050	857
XII	8 451	1 068	983	772	81	11 355	20 217	4 593
2010 ^a I	4 483	1 666	715	1 198	49	8 111	17 181	802
II	7 301	2 225	947	1 828	62	12 363	27 752	1 251
III	12 355	1 182	1 185	1 136	28	15 886	16 834	688
IV	12 176	1 804	1 247	423	285	15 935	5 171	684
V	13 551	1 403	1 368	390	295	17 007	3 120	450
VI	3 359	3 100	1 178	978	254	8 869	207	.
VII	499	2 123	138	1 072	387	4 219	981	24
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{VII\ 2010}{VII\ 2009}$	124,8	109,2	85,7	94,6	133,4	107,4	37,5	109,1
$\frac{I-VII\ 2010}{I-VII\ 2009}$	81,7	104,4	92,6	124,6	84,2	88,3	128,1	93,8

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone ^b	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2008 I-XII	12 771	37 969	65 875	154 761	101 968	13 022	7 599	271 376
2009 I-XII	8 357	39 857	81 272	152 048	87 325	10 813	8 086	281 498
2009 V	812	2 643	5 263	10 261	5 230	1 176	707	18 979
VI	594	2 730	5 643	10 824	5 903	951	618	19 791
VII	456	1 895	5 140	9 185	5 353	533	434	16 640
VIII	334	1 367	5 595	10 490	5 699	692	615	17 786
IX	700	3 339	6 106	13 420	7 965	930	618	23 565
X	903	2 971	8 420	13 405	7 582	671	808	25 699
XI	760	3 909	9 064	14 797	8 473	869	856	28 530
XII	737	4 751	11 110	16 283	10 795	791	693	32 881
2010 I	841	4 006	6 168	11 852	5 597	1 140	860	22 867
II	957	3 701	7 804	14 010	7 761	1 016	787	26 472
III	1 422	3 883	9 264	16 074	8 752	1 025	1 012	30 643
IV	768	3 369	6 127	11 557	5 644	811	885	21 821
V	774	2 565	5 912	11 394	6 308	735	721	20 645
VI	887	3 268	6 110	11 476	5 956	660	765	21 741
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{VI\ 2010}{VI\ 2009}$	149,3	119,7	108,3	106,0	100,9	69,4	123,8	109,9
$\frac{I-VI\ 2010}{I-VI\ 2009}$	126,5	96,1	115,5	102,5	96,5	85,1	123,8	105,7

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2008 I-XII	252,0	90,9	43,0	31,9	33,6	425,0	191,6	77,7	45,2	84,1
2009 I-XII	319,6	90,1	47,7	31,3	78,9	415,9	179,4	80,5	35,3	90,3
2009 V	29,2	6,4	3,6	2,7	9,0	27,7	9,8	5,3	1,7	8,5
VI	22,9	6,5	4,2	1,1	7,2	24,1	10,0	5,2	2,3	3,8
VII	23,4	6,6	3,2	2,5	8,6	26,4	10,8	4,7	2,3	5,9
VIII	14,4	6,2	3,1	1,6	2,4	27,2	11,6	5,1	2,8	5,5
IX	21,6	8,0	3,7	3,0	4,8	37,7	16,1	8,2	3,5	7,2
X	23,7	7,9	4,3	3,7	5,8	40,2	19,7	6,4	3,0	8,9
XI	31,9	8,9	5,2	4,4	7,0	51,3	25,0	8,1	3,8	11,7
XII	31,1	9,1	3,7	3,0	7,8	45,4	20,7	7,2	3,5	10,7
2010 ^{bc} I	25,7	7,4	3,9	2,5	8,3	36,5	15,7	6,1	3,2	9,2
II	22,5	8,0	4,5	2,6	1,5	40,9	15,9	7,1	3,5	11,8
III	31,8	9,5	6,0	3,8	5,0	47,9	20,0	9,2	3,6	11,0
IV	33,5	7,3	4,1	2,5	11,1	31,9	11,8	5,6	2,6	9,6
V	32,6	6,6	3,4	2,7	7,4	30,8	10,1	6,7	3,0	9,4
VI	16,0	6,7	3,4	2,5	1,1	27,3	10,6	4,0	2,5	7,6
Wskaźnik zmian (%)										
VI 2010 VI 2009	69,9	103,1	81,0	227,3	15,3	113,3	106,0	76,9	108,7	200,0
I-VI 2010 I-VI 2009	93,3	104,4	102,8	126,7	81,5	114,8	111,5	94,2	111,5	147,6

^a wraz z eksportem z burt statków, ^b dane wstępne, ^c dane o eksporcie oszacowane o eksport ryb z burt statków dalekomorskich (ok. 27 tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021200 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
						mintaj 03042985 ^b	panga 03042903 ^b	morszczuk 03042956 ^b		
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2008 I-XII	3,63	3,40	4,09	4,24	3,94	5,07	-	8,84	12,02	10,01
2009 I-XII	4,01	3,73	5,03	4,68	4,42	6,88	-	9,18	14,79	10,44
2009 V	4,23	3,75	5,18	4,41	4,31	8,00	-	9,63	16,21	10,31
VI	3,85	3,55	5,58	4,42	4,38	8,10	-	8,41	16,72	10,52
VII	4,53	3,68	5,26	5,12	-	8,51	-	8,85	16,26	10,47
VIII	4,23	3,70	5,14	3,53	4,26	6,24	-	8,20	15,11	9,53
IX	3,92	3,71	4,74	4,97	4,52	6,37	-	8,19	12,96	9,22
X	3,72	3,70	5,07	4,41	4,44	5,45	-	7,96	13,97	9,17
XI	3,89	3,79	4,30	4,12	4,25	5,48	-	7,76	13,81	9,28
XII	3,76	3,46	3,87	3,89	4,32	5,43	-	7,84	14,28	9,48
2010 ^a I	3,80	3,37	4,21	3,82	3,93	6,60	6,29	8,13	15,77	9,58
II	3,36	3,38	4,08	3,86	4,21	5,96	5,53	7,93	16,25	8,99
III	3,57	3,35	4,05	3,98	3,98	5,76	5,95	8,10	16,66	9,05
IV	3,35	3,22	3,80	3,91	3,89	6,27	5,75	8,07	20,35	8,49
V	3,46	3,17	3,90	4,11	3,95	7,41	6,25	9,60	20,99	8,73
VI	3,71	3,30	3,88	-	4,11	7,62	6,41	10,52	18,70	10,06
Wskaźnik zmian (%)										
VI 2010 VI 2009	96,4	93,0	69,5	x	93,8	94,1	x	125,1	111,8	95,6
I-VI 2010 I-VI 2009	84,4	87,4	74,3	80,8	90,3	80,1	x	80,7	116,6	80,2

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b	Krewetki przetw. 160520 ^b	Filety z flądry 03042973 ^b	Szprotki świeże 03026180 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Dania	Dania
2008 I-XII	6,86	20,03	19,68	20,81	34,57	32,23	47,37	8,99	0,38
2009 I-XII	8,63	16,17	18,44	20,87	41,35	37,41	46,04	10,40	0,51
2009 V	8,80	15,88	16,95	30,63	40,32	38,58	47,94	-	0,37
VI	9,44	15,94	15,49	20,16	45,13	38,99	51,28	10,98	0,33
VII	8,73	15,15	14,16	17,71	43,74	37,94	49,87	10,33	-
VIII	8,50	14,27	19,17	21,63	45,70	35,95	44,08	9,93	-
IX	8,36	15,54	15,28	22,62	42,10	35,73	47,85	10,01	-
X	8,00	14,77	13,72	18,60	42,21	36,25	44,32	9,65	0,57
XI	8,26	15,62	17,70	21,59	37,53	35,56	39,96	9,99	0,57
XII	7,64	18,14	21,95	18,71	46,18	35,04	43,91	10,27	0,59
2010 ^d I	7,74	16,95	21,99	17,18	44,53	34,96	47,15	-	0,57
II	7,59	17,04	19,99	19,18	44,33	34,79	43,94	-	0,55
III	7,72	15,17	16,74	18,00	40,98	33,58	49,72	9,48	0,50
IV	6,88	16,46	17,48	19,32	42,54	33,58	49,52	-	0,51
V	7,51	17,16	17,38	16,87	45,60	35,39	47,44	-	0,49
VI	7,80	17,18	20,46	18,73	46,50	40,28	64,71	10,13	0,44
Wskaźnik zmian (%)									
VI 2010 VI 2009	82,6	107,8	132,1	92,9	103,0	103,3	126,2	92,3	133,3
I-VI 2010 I-VI 2009	83,4	99,4	99,7	85,3	106,9	90,4	103,3	87,3	108,7

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2007 I-XII	8,82	-	9,57	59%	9,82	72%	8,22	65%	5,60	66%	6,77	65%
2008 I-XII	9,22	-	9,51	58%	9,91	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,04	67%
2009 I-XII												
2009 V	9,36	-	10,44	60%	10,97	64%	8,76	57%	6,46	72%	7,67	70%
VI	9,66	-	10,61	61%	10,97	64%	8,69	57%	6,51	72%	7,72	70%
VII	9,48	-	10,31	59%	10,68	62%	8,64	56%	6,60	73%	7,85	71%
VIII	9,36	-	10,42	60%	10,66	61%	8,64	55%	6,59	72%	7,91	71%
IX	9,34	-	10,39	59%	10,59	61%	8,50	54%	6,71	73%	7,90	71%
X	9,60	-	10,40	58%	10,64	61%	8,70	55%	6,69	73%	7,81	70%
XI	9,32	-	10,40	58%	10,61	61%	8,25	52%	6,70	73%	7,73	69%
XII	9,06	-	10,50	59%	10,67	61%	7,95	51%	6,60	72%	7,63	68%
2010 I	.	-	10,39	58%	10,52	61%	7,80	50%	6,60	72%	7,58	68%
II	8,31	-	10,38	58%	10,10	58%	6,72	43%	6,36	69%	7,26	65%
III	9,08	-	10,44	57%	10,05	59%	6,70	43%	6,31	68%	7,20	65%
IV	9,53	-	10,55	58%	10,01	58%	6,68	43%	6,33	69%	7,18	65%
V	9,47	-	10,69	59%	10,06	59%	6,66	43%	6,34	69%	7,18	64%
VI	9,41	-	10,72	59%	.	x	6,69	43%	6,44	70%	7,24	65%
VII	9,44	-	10,81	59%	10,99	63%	6,70	44%	6,43	70%	7,20	65%
Wskaźnik zmian (%)												
VII 2010 VII 2009	99,6	x	104,8	x	102,9	x	77,5	x	97,4	x	91,7	x
I-VII 2010 I-VII 2009	99,5	x	104,2	x	94,6	x	81,0	x	100,2	x	96,1	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone				Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	mintaj	dorsz	łosoś	szprot	makreła	śledź w sosie pom.	szprot w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2008 I-XII	14,30	13,00	12,86	17,63	62,88	8,96	13,32	15,30	16,68	22,22	10,49	12,79
2009 I-XII	16,94	13,20	15,28	19,19	66,98	9,89	14,67	16,84	18,76	24,77	11,01	13,05
2009V	17,12	13,44	15,28	18,99	64,70	9,88	14,74	16,58	18,32	24,47	10,95	-
VI	17,26	13,36	15,37	19,13	65,80	9,88	14,78	16,84	18,60	24,94	11,05	-
VII	17,32	13,37	15,55	19,28	67,20	9,92	14,89	17,00	18,88	25,29	11,09	-
VIII	17,35	13,41	15,62	19,37	68,10	9,98	14,92	17,19	19,20	25,18	11,10	-
IX	17,39	13,39	15,71	19,41	68,50	10,05	14,97	17,35	19,28	25,47	11,17	-
X	17,34	13,26	15,83	19,60	69,60	10,09	14,95	17,48	19,48	25,59	11,19	13,58
XI	17,38	13,12	15,89	19,96	70,60	10,12	14,96	17,55	19,84	25,65	11,22	13,36
XII	17,37	13,02	15,63	20,41	70,80	10,13	14,89	17,74	20,04	25,65	11,14	12,67
2010I	17,35	13,06	15,68	20,80	71,40	10,17	14,84	17,93	20,04	25,82	11,20	12,98
II	17,32	13,00	15,60	21,06	71,80	10,21	14,80	17,97	20,16	26,06	11,20	13,21
III	17,22	12,90	15,47	21,19	71,90	10,30	14,73	18,00	20,20	26,06	11,10	13,28
IV	17,11	12,83	15,38	21,15	71,30	10,25	14,72	18,16	20,32	26,12	11,11	13,42
V	17,05	12,75	15,37	21,18	71,30	10,26	14,67	18,19	20,48	26,06	11,14	-
VI	17,18	12,56	15,45	21,17	71,10	10,24	14,70	18,26	20,60	26,24	11,15	-
VII	17,38	12,64	15,32	21,38	70,90	10,24	14,72	18,26	20,60	26,18	11,08	-
Wskaźnik zmian (%)												
<u>VII 2010</u> <u>VII 2009</u>	100,3	94,5	98,5	110,9	105,5	103,2	98,9	107,4	109,1	103,5	99,9	x
<u>I-VII 2010</u> <u>I-VII 2009</u>	103,6	97,4	103,4	112,5	109,6	105,0	101,8	110,4	111,8	107,6	102,1	102,2

Źródło: Dane GUS.

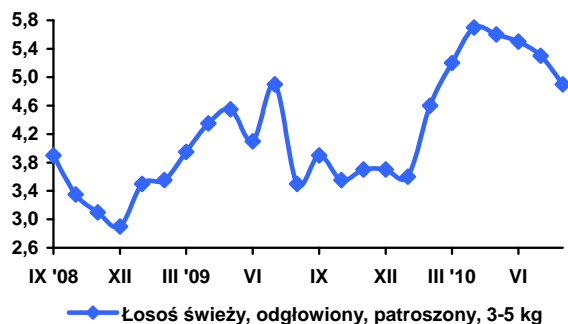
Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)^a

Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
I-III 2008	1,41	0,68	0,21	0,18	0,18	0,16
I-III 2009	1,38	0,62	0,21	0,19	0,16	0,20
I-III 2010	1,36	0,60	0,22	0,19	0,16	0,19
Wskaźnik zmian (%)						
<u>I-III 2010</u> <u>I-III 2009</u>	98,6	96,8	104,8	100,0	100,0	95,0

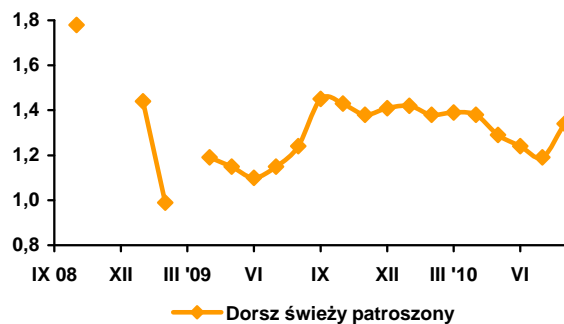
^a obliczenia na podstawie danych miesięcznych

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie miesięcznych danych GUS.

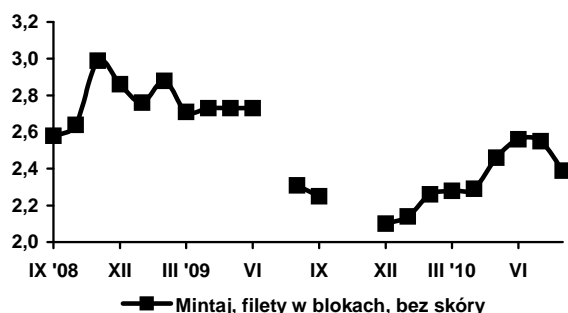
Rys. 1. Cena łososi w imporcie do Europy (poch. Norwegia) EUR/kg

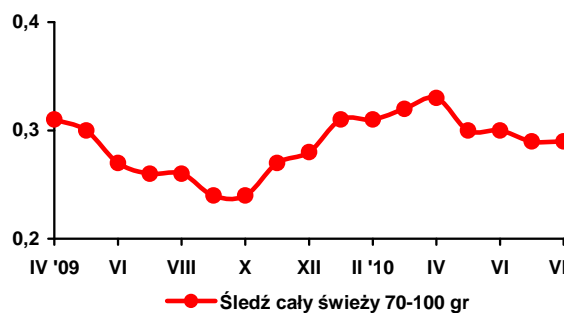
Rys. 2. Cena dorszy w imporcie z Polski (EUR/kg)

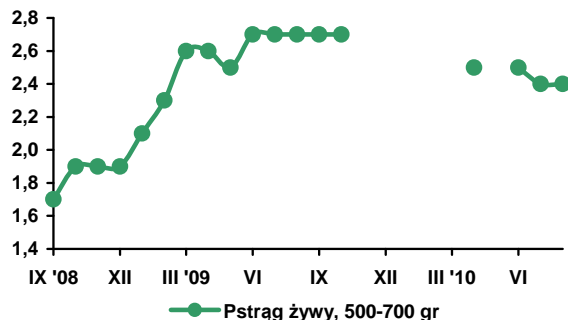
Rys. 3. Cena mintajów w imporcie do Niemiec (poch. Chiny) EUR/kg

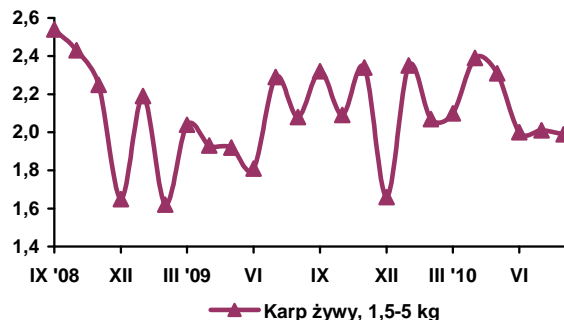
Rys. 4. Cena śledzi w imporcie z Polski (EUR/kg)

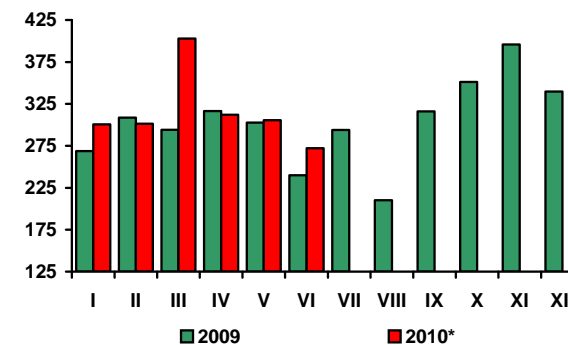
Rys. 5. Cena zbytu pstrągów we Włoszech (hodowlany) EUR/kg

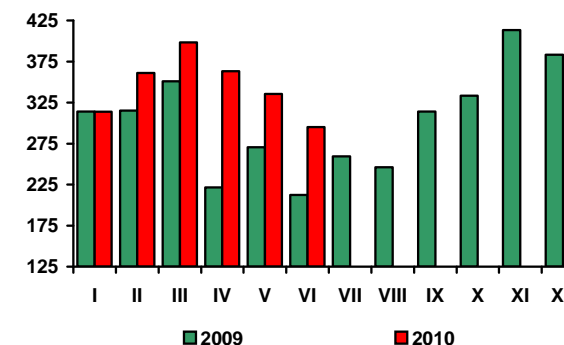
Rys. 6. Cena zbytu karpia na Węgrzech (hodowlany) EUR/kg

Rys. 7. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 8. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

* bez eksportu burtowego (z połowów dalekomorskich)
 Źródło: Rys. 1-6 - European Price Report, Rys. 7-8 - dane CAAC.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

Od stycznia do czerwca br. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych systematycznie rosły i w końcu tego okresu były o 3,4% wyższe niż w grudniu 2009 roku. Najbardziej wzrosły ceny owoców (o 24,9%) i warzyw (o 22%). Ceny ryb i przetworów rybnych zwiększyły się średnio o 1,2%, artykułów mleczarskich o 0,8%, a pieczywa i artykułów zbożowych oraz mięsa i przetworów mięsnych po 0,3%. Istotnie podrożało mięso drobiowe (o 8,3%), przy spadku cen mięsa wieprzowego (o 2%). Ceny jaj utrzymały się na niezmiennym poziomie. Spadły ceny wszystkich rodzajów tłuszczów jadalnych (średnio o 1,4%), w tym zwłaszcza wieprzowych (o 3,8%), oraz cukru o 9,1%.

Lipiec był pierwszym miesiącem br., w którym ceny żywności uległy redukcji – o 1,2% w porównaniu z poprzednim miesiącem. Zdecydował o tym głównie sezonowy spadek cen warzyw (o 10,2%). Obniżyły się także ceny jaj (o 1,5%), owoców (o 1,1%) i cukru (o 0,9%). W grupie owoców potaniały głównie banany (o 1,7%) i niektóre owoce południowe (o 10,8%), a podrożały jabłka (o 7,1%), cytrusy (o 6%) i owoce jagodowe (o 4,5%). Zmalały ceny olejów roślinnych (o 0,3%) i margaryn (o 0,2%). Ceny mięsa i przetworów mięsnych obniżyły się średnio o 0,1%, w tym mięsa drobiowego o 1,5%, przy wzroście cen mięsa wieprzowego o 0,5%. Ceny pieczywa i produktów zbożowych nie wykazywały zmian. Nieznacznie wzrosły ceny ryb i artykułów mleczarskich (po 0,1%). Istotnie podrożało masło (o 3%).

W lipcu 2010 r., w stosunku do lipca 2009 r., wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł 2,4%, w tym żywności 2,6%. Bardziej niż żywność podrożała większość pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych, w tym m.in. towary i usługi związane z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii (o 3,7%), napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 3,6%), towary i usługi związane z edukacją (o 3,1%) oraz transportem (o 3%), w tym paliwa do prywatnych środków transportu o 5,8%, usługi w zakresie ochrony zdrowia oraz restauracji i hoteli (po 2,9%).

W lipcu br. droższe niż przed rokiem były przede wszystkim warzywa (średnio o 25,2%), głównie za sprawą wysokiego wzrostu cen ziemniaków (o 54,5%) oraz większości warzyw świeżych (o 26,5%), w tym zwłaszcza kapusty (o 84,3%), pomidorów (o 44,4%), cebuli, sałaty, warzyw kalafiorowych i buraków (o 22-24%). Wzrost cen pozostałych warzyw korzeniowych i bulwiastych sięgał 34%. Za owoce w lipcu br. konsumenci musieli zapłacić przeciętnie o 13,4% więcej niż rok wcześniej. Czerśnie, wiśnie i pozostałe owoce pestkowe podrożały o 40%, jagodowe o ok. 20%, a cytrusy o ponad 10%. Wydatnie wzrosły w porównywalnych okresach ceny masła (o 21%) i margaryn (o 3,3%), przy spadku cen tłuszczów wieprzowych surowych i topionych (o 6,7%) oraz olejów roślinnych (o 3,7%). W lipcu br. ceny detaliczne jaj oraz ryb i przetworów rybnych były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 3,7% i 2,3%. Średnie ceny nabiału wzrosły o 1,7%, w tym serów dojrzewających i topionych o 5,3%. Wzrost cen pieczywa i produktów zbożowych wyniósł 0,6%, w tym płatków 1,7%, wyrobów ciastkarskich 1,5% i pieczywa 0,7%. Spadły ceny ryżu (o 7,8%) i mąki (o 5,4%). W lipcu br., w relacji do lipca ub. roku istotnie obniżyły się ceny cukru (o 21,1%). Średnio o 3,4% zmalały ceny artykułów mięsnych, w tym mięsa wieprzowego o 6,8%, drobiowego o 7,1% a wędlin o 1,2%. Wzrosły natomiast ceny wołowiny (o 1,8%).

Dynamikę wzrostu cen żywności hamowała **bariera popytu** utrzymująca się pod wpływem trudnej sytuacji na rynku pracy i niskiego tempa wzrostu płac. W okresie styczeń-lipiec br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było o 0,2% niższe niż przed rokiem. Wprawdzie w II kwartale br. liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia obniżyły się w porównaniu z I kwartałem, ale były wyższe niż w II kwartale ub. roku. W końcu lipca br. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 11,4% i była o 0,7 pkt proc. wyższa niż w lipcu 2009 roku. W okresie styczeń-lipiec br. płace realne brutto w sektorze przedsiębiorstw, pomimo osłabienia dynamiki cen konsumpcyjnych, były niższe niż przed rokiem o 0,1%.

W br. obniżył się krajowy popyt na żywność, co potwierdzają statystyki sprzedaży. Według danych GUS, w okresie styczeń-lipiec br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób, zmalała o 3,9% (w cenach stałych), wobec wzrostu o 4,8% odpowiednio rok wcześniej. Istotnym czynnikiem ograniczającym możliwości zwiększenia wydatków gospodarstw domowych na żywność był wzrost pozażywnościowych kosztów utrzymania rodzin, związany głównie z podrożeniem usług bytowych.

W UE w okresie maj-lipiec br. nastąpiło przyspieszenie dynamiki wzrostu cen żywności. Według metodologii EUROSTAT-u w maju br. w UE 27 ceny żywności były takie same jak rok wcześniej, ale już w lipcu br. ukształtowały się na poziomie o 1,1% wyższym niż w lipcu ub. roku. W lipcu br., w ujęciu rocznym, żywność podrożała najbardziej na Słowacji, w Bułgarii i Słowenii (po ok. 3%). W Niemczech i na Węgrzech wzrost jej cen wyniósł ok. 2,5%, w Polsce, Rumunii i Danii – nieco ponad 2%, a w Szwecji, Austrii i Holandii – 0,7%. Minimalnie, bo o 0,1-0,3% zwiększyły się ceny żywności w Republice Czeskiej oraz na Łotwie i Litwie. W kilku krajach unijnych uległy one redukcji, w tym m.in. w Finlandii o 5,7%, Estonii o 3,7%, Belgii o 1,5%, Wielkiej Brytanii o 1,1% i Hiszpanii o 0,3%.

Według agencji AMI, w lipcu br. w Niemczech ceny świeżych produktów spożywczych były średnio o 3,6% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. Najbardziej wzrosły ceny artykułów mleczarskich (o 18,2%, bez serów), ziemniaków (o 13%), owoców (o 8,7%), warzyw (o 6,2%) i jaj (o 2,9%). Spadły natomiast ceny serów (o 9,6%) margaryn i olejów (o 6,2%), mięsa wołowego (o 2,8%), wędlin (o 2,4%) mięsa wieprzowego (o 2%), drobiu (o 0,3%) oraz pieczywa i produktów zbożowych (o 0,1%).

Należy się liczyć z dalszym wzrostem cen żywności w Polsce w najbliższych miesiącach. Z prowadzonych przez GUS badań koniunktury w handlu wynika, że najbardziej znaczący wzrost cen przewidywany jest w jednostkach branży żywnościowej. Można przypuszczać, że w grudniu br. ceny detaliczne żywności będą przeciętnie o ok. 5% wyższe niż w grudniu ub. roku. Wskutek niekorzystnych zbiorów zbóż podstawowych, rzepaku i rzepiku, owoców jagodowych, owoców z drzew oraz warzyw gruntowych i ziemniaków, istotnie wzrosną ceny produktów spożywczych roślinnego pochodzenia, w tym zwłaszcza owoców i warzyw. W całej Europie spodziewane są niższe zbiory oraz wyższe niż przed rokiem ceny warzyw i owoców, co oznacza mniejsze możliwości zrekompensowania niedoborów krajowej ich podaży importem. Prawdopodobny wzrost popytu na warzywa i owoce ze strony Rosji będzie dodatkowo podtrzymywać wysokie ceny owoców i warzyw na naszym rynku. Ocenia się, że w końcu br. średnie ceny detaliczne owoców mogą być o ok. 20% wyższe, a warzyw o 10-15% wyższe niż rok wcześniej.

Wzrost cen mąk piekarskich w następstwie obniżenia się podaży i jakości pszenicy konsumpcyjnej może doprowadzić do kilkuprocentowego wzrostu cen detalicznych pieczywa, makaronów i innych produktów zbożowych.

Wzrost cen zbóż wpłynie na zwiększenie cen pasz przemysłowych, a to oznacza wzrost kosztów produkcji m.in. żywa wieprzowego, drobiowego i jaj. Dotychczasowy wzrost cen zbóż nie został jeszcze dostatecznie odzwierciedlony w cenach pasz, dlatego będzie wywierał presję na ich zwiększenie. Ze względu na krótki cykl produkcji, droższe pasze najszybciej przełożą się na ceny drobiu. Z tego powodu, jak również z uwagi na spodziewany wzrost eksportu i ożywienie popytu krajowego, ceny detaliczne mięsa drobiowego mogą być w grudniu o 8-9% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. (Według danych MRiRW w I półroczu br. wolumen eksportu mięsa drobiowego z Polski wzrósł o ok. 40%, a importu zmalał o 25%.) W najbliższych miesiącach możliwe są także wyższe ceny mięsa wieprzowego, jednak w niewielkiej skali, bowiem obecne ceny wieprzowiny, z uwagi na dużą jej podaż są niższe niż przed rokiem. W grudniu br. ceny detaliczne mięsa wieprzowego będą prawdopodobnie zbliżone do notowanych w końcu ub. roku.

Pod presją wysokiej podaży, sezonowy wzrost cen jaj w ostatnich miesiącach br. może być niewielki. W grudniu br. ceny detaliczne jaj mogą być o 3-4% wyższe niż w grudniu ub. roku.

Ze względu na utrzymujące się spadkowe tendencje skupu oraz spodziewany w okresie jesienno-zimowym sezonowy spadek produkcji mleka, możliwe są dalsze wyższe ceny surowca mlecznego, mimo relatywnie wysokiego ich poziomu. W ślad za tym mogą wzrosnąć ceny detaliczne artykułów mleczarskich osiągając w grudniu br. poziom o 2-3% wyższy niż w grudniu ub. roku.

Do końca br. nie przewiduje się wzrostu cen tłuszczów wieprzowych. Spodziewany wzrost cen masła o 3-4% w grudniu br., w relacji do grudnia ub. roku, będzie sprzyjał wzrostowi cen margaryn. Wzrost cen olejów roślinnych nie powinien być większy niż margaryn z uwagi na nasycenie rynku i stabilizację krajowego popytu. Utrzyma się spadkowa tendencja cen detalicznych cukru.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w lipcu 2010 r.

Wyszczególnienie	VII 2010			I-VII 2010
	VI 2010=100	VII 2009=100	XII 2009=100	I-VII 2009=100
O G Ó Ł E M	99,8	102,0	102,0	102,6
Żywność i napoje bezalkoholowe	98,9	102,4	102,2	101,9
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,1	103,6	102,8	106,6
Odzież i obuwie	98,7	96,5	95,5	95,7
Mieszkanie	100,1	103,2	102,4	103,2
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,1	103,7	102,9	103,6
w tym nośniki energii	100,1	104,1	103,1	103,6
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,0	101,1	100,6	101,5
Zdrowie	100,1	102,9	102,1	102,9
Transport	100,2	103,0	105,2	107,4
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	100,2	105,8	110,2	114,2
Łączność	100,0	98,4	99,9	98,6
Rekreacja i kultura	100,5	99,1	101,9	100,0
Edukacja	100,0	103,1	100,7	102,7
Restauracje i hotele	100,3	102,9	101,8	103,5
Inne towary i usługi	100,1	102,0	101,0	102,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w lipcu 2010 r.

Wyszczególnienie	VII 2010			I-VII 2010
	VI 2010=100	VII 2009=100	XII 2009=100	I-VII 2009=100
Żywność (bez napojów)	98,8	102,6	102,4	101,8
Pieczywo i produkty zbożowe	100,0	100,6	100,3	101,2
Pieczywo	100,0	100,7	100,2	100,8
Ryż	99,8	92,2	96,5	95,6
Makarony	99,9	100,1	100,6	101,5
Mięso i przetwory	99,9	96,6	100,3	99,1
Mięso wieprzowe	100,5	93,2	98,4	95,7
Mięso wołowe	100,2	101,8	100,9	105,7
Drób	98,1	92,9	106,2	93,8
Przetwory mięsne i wędliny	100,3	98,8	99,3	101,7
Ryby	100,1	102,3	101,3	104,9
Mleko, sery i jaja	99,9	102,0	100,7	102,1
Artykuły mleczarskie	100,1	101,7	101,0	101,0
Mleko	100,1	100,4	100,2	100,2
Sery twarogowe	99,9	100,9	101,0	100,5
Sery dojrzewające i topione	100,2	105,3	102,2	103,7
Jaja	98,5	103,7	98,5	109,1
Oleje i pozostałe tłuszcze	101,1	107,1	99,7	105,4
Masło	103,0	121,0	101,4	115,9
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	100,1	93,3	96,2	97,4
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,8	103,3	99,2	102,3
Oleje roślinne	99,7	96,3	98,1	96,6
Owoce	98,9	113,4	123,6	103,5
Jabłka	107,1	72,9	128,9	98,3
Owoce cytrusowe	106,0	110,1	125,4	102,3
Banany	98,4	96,3	112,6	84,5
Warzywa	89,8	125,2	109,5	108,8
Ziemniaki	81,0	154,5	183,6	112,8
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,0	95,8	98,7	97,3
Cukier	99,1	78,9	90,1	82,8
Napoje bezalkoholowe	99,9	101,1	100,1	102,8

Źródło: Dane GUS.

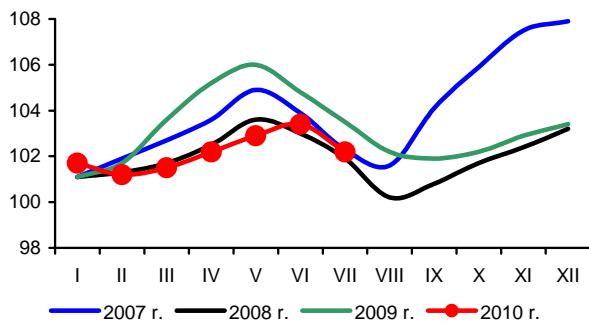

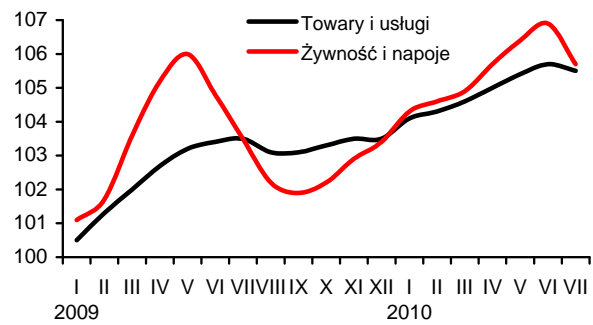

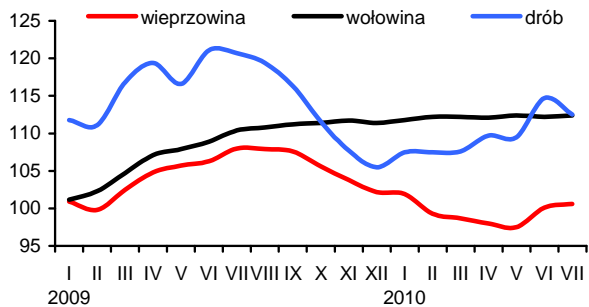
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

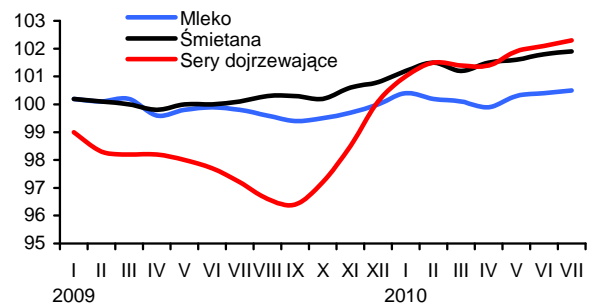
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2008 = 100) (w %)

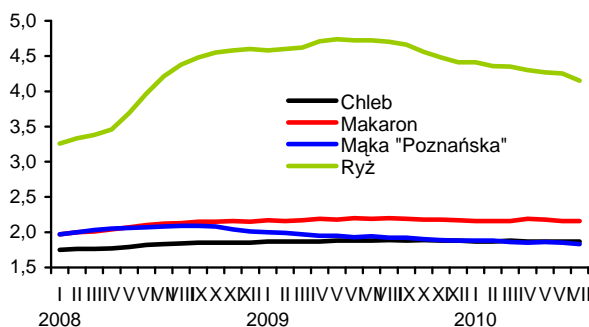
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2008 = 100) (w %)

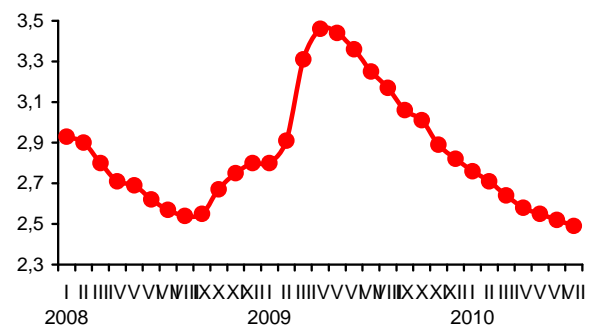
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2008 = 100) (w %)

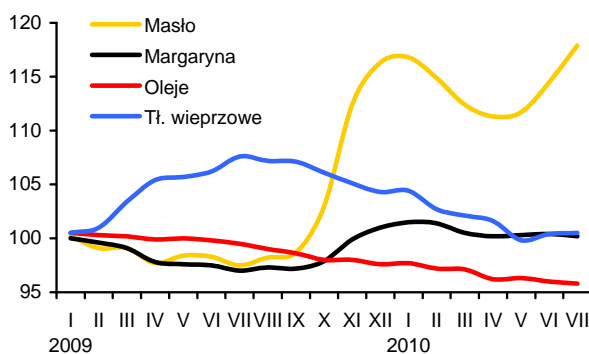
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w złotych)

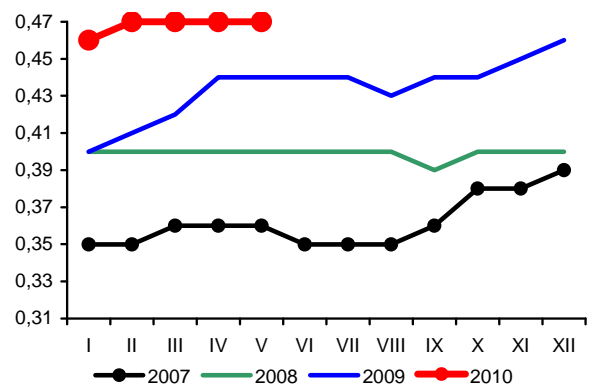
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2008 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski
Arkadiusz Zalewski

W lipcu 2010 r. na rynku środków produkcji dla rolnictwa kontynuowane były tendencje cenowe z poprzednich miesięcy. Najbardziej podrożały materiały budowlane oraz maszyny rolnicze, nieco mniejszy wzrost cen odnotowano na rynku środków ochrony roślin oraz bezpośrednich nośników energii. W dalszym ciągu tanieją nawozy mineralne, jednak dynamika spadku cen była dużo niższa w porównaniu z ostatnimi miesiącami.

Kontynuowane są obniżki cen nawozów mineralnych rozpoczęte w pierwszych miesiącach 2009 r., ale tempo spadku cen wyraźnie wyhamowuje. W lipcu nawozy mineralne potaniały średnio o 0,3% w porównaniu z miesiącem poprzednim, w tym najbardziej saletra amonowa (o 3,5%). Podrożał natomiast fosforan amonu (o 1,5%). Od początku roku nawozy mineralne potaniały o 6,8%, w tym superfosfat prosty o 14,4%, sól potasowa o 13,6%, a superfosfat potrójny o 12,0%. W tym okresie podrożały niektóre nawozy azotowe, w tym saletra amonowa o 1,7%. Spadki cen nawozów mineralnych przy jednoczesnych podwyżkach cen zbóż poprawiły relacje cen. Na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć w lipcu 2010 r. równowartość 6,0 kg pszenicy, o 0,2 kg mniej niż w miesiącu poprzednim oraz o 2,0 kg mniej niż przed rokiem. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym był fosforan amonu oraz mocznik (równowartość 4,9 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (8,6 kg pszenicy).

Na światowych rynkach¹ ceny nawozów mineralnych od początku roku wzrosły o 6,5%. Najbardziej podrożał superfosfat potrójny² (o 55,2%) oraz fosforan amonu³ (o 28,0%). Wzrost cen nawozów fosforowych na światowych rynkach jest konsekwencją blisko 40% podwyżki cen fosforytów⁴. W tym czasie potaniała sól potasowa⁵ (o 19,8%) oraz mocznik⁶ (o 4,4%).

Kolejny miesiąc drożeją środki ochrony roślin. Średnie ceny wzrosły w lipcu o 0,4%. Najbardziej podrożało Karate Zeon (o 3,5%), ale potaniał Roundup (o 0,2%). Od początku roku pestycydy podrożały średnio o 2,5%, w tym najbardziej Karate Zeon (o 10,0%) oraz Durban (o 5,0%), a Roundup potaniał o 4,9%. W ciągu 12 miesięcy środki ochrony roślin podrożały o 2,4%, w tym najbardziej Karate Zeon (o 9,4%) oraz Dithane (o 7,1%). Potaniał natomiast popularny wśród rolników preparat chwastobójczy Roundup (o 11,7%).

Umiarkowanie wzrosły ceny bezpośrednich nośników energii, średnio o 0,3% w ciągu miesiąca. W tym koks opałowy o 2,8%. Od początku roku ceny nośników energii podwyższono średnio o 5,5%. Najbardziej podrożał olej napędowy (o 17,4%), olej opałowy (o 14,3%) oraz benzyny (o 9,8%). Obniżono tylko ceny węgla

(o 1,3%). W ciągu 12 miesięcy ceny nośników energii wzrosły średnio o 5,5%, w tym najbardziej oleju opałowego (o 16,1%), napędowego (o 15,2%) oraz gazu propan butan do instalacji samochodowych (o 13,5%). Potaniał natomiast koks (o 0,3%). Rosnące ceny paliw ropopochodnych są następstwem ruchów cen na światowych rynkach ropy naftowej, przy dużych wahaniami kursów walutowych.

Na rynkach światowych¹ w lipcu potaniał węgiel kamienny (o 1,8%), natomiast ceny ropy naftowej oraz gazu ziemnego pozostały na poziomie miesiąca poprzedniego. Od początku roku węgiel kamienny podrożał o 16,1%, cena ropy Brent praktycznie się nie zmieniła, a ceny gazu ziemnego obniżono o 5,0%. Przy czym w Europie średnie ceny gazu ziemnego w tym czasie wzrosły o 0,4%, a w Stanach Zjednoczonych zostały obniżone o 13,8%.

Od kwietnia 2010 r. systematycznie drożeją materiały budowlane. Tym samym trwający od połowy 2007 r. trend obniżek cen został zahamowany. W lipcu 2010 r. ceny wzrosły średnio o 0,5%, w tym najbardziej płyty styropianowe (o 2,6%) oraz tynk „Atlas” (o 1,4%). Od początku roku ceny materiałów budowlanych wzrosły średnio o 2,2%, w tym stal płaska o 10,5%, płyty styropianowe o 10,1%, a dwuteowniki grube o 7,7%. W tym okresie potaniały cegły (o 2,4%). Mimo to średnie ceny materiałów budowlanych są zaledwie o 0,3% wyższe w porównaniu z analogicznym miesiącem roku poprzedniego.

Maleją ceny stali na świecie. W lipcu światowe ceny stali¹ spadły w porównaniu z miesiącem poprzednim o 4,3%, a od początku roku wzrosły o 13,0%. Drożeje natomiast miedź. W lipcu jej ceny wzrosły o 3,6%, ale od początku roku zmalały o 3,5%.

Od początku roku stopniowo drożeją maszyny rolnicze. W lipcu średni wzrost ich cen wyniósł 0,5%. Od początku roku maszyny rolnicze podrożały o 2,7%, w tym najbardziej dojarki rurociągowe (o 9,0%) oraz rozrzutniki obornika (o 8,5%). Potaniały natomiast kultywatory (o 3,8%) oraz agregaty uprawowe (o 2,4%).

1 Na podstawie danych Banku Światowego

2 Notowania fob Tunis

3 Notowania fob US Gulf

4 Notowania fob Casablanca

5 Notowania fob Vancouver

6 Notowania fob Yuzhnyy

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		VII 2009	XII 2009	VII 2010	VII 2010 VI 2010	VII 2010 XII 2009	VII 2010 VII 2009	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	103,92	90,00	88,72	98,3	98,6	85,4	5,76	7,33
Saletra amonowa 34%N	„	111,96	98,80	97,12	96,5	98,3	86,7	5,19	6,61
Mocznik 46%N	„	140,92	122,32	124,00	99,6	101,4	88,0	4,90	6,24
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	125,16	110,36	94,48	100,4	85,6	75,5	8,59	10,94
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	219,04	191,76	168,80	99,8	88,0	77,1	7,67	9,77
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	236,12	182,00	173,08	101,5	95,1	73,3	4,92	6,26
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	226,32	196,72	169,92	100,0	86,4	75,1	5,15	6,56
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	225,72	182,04	167,64	101,2	92,1	74,3	5,44	6,93
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	200,28	175,28	153,08	101,2	87,3	76,4	5,57	7,09
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	74,99	73,52	81,59	100,8	111,0	108,8	2,47	3,15

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		VII 2009	XII 2009	VII 2010	VII 2010 VI 2010	VII 2010 XII 2009	VII 2010 VII 2009	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	200 g	91,34	91,12	94,41	100,1	103,6	103,4	17,17	21,85
Dursban 480 EC	1 l	47,16	47,63	50	100,4	105,0	106,0	9,09	11,57
Karate Zeon O50 CS	100 ml	23,20	23,09	25,39	103,5	110,0	109,4	4,62	5,88
Decis 2,5 EC	250 ml	28,47	28,32	29,38	99,9	103,7	103,2	5,34	6,80
Dithane M-45	1 kg	32,87	33,76	35,21	100,1	104,3	107,1	6,40	8,15
Zaprawa nasienna „Oxafun T”	0,8 kg	45,16	45,64	46,72	100,2	102,4	103,5	8,50	10,81
Bravo	1 l	50,67	51,14	52,58	100,3	102,8	103,8	9,56	12,17
Miedzian 50 EC	1,5 l	54,10	54,14	54,31	100,0	100,3	100,4	9,88	12,57
Roundup	1 l	47,26	43,84	41,71	99,8	95,1	88,3	7,59	9,66
Granstar	8 g	21,17	21,16	21,01	100,2	99,3	99,2	3,82	4,86
Fusilade Forte	1 l	118,12	118,59	119,11	100,2	100,4	100,8	21,66	27,57
Chwastox extra	1 l	15,96	15,97	16,22	99,9	101,6	101,6	2,95	3,75
Kerb 50 WP	1 kg	168,35	167,95	173,71	100,2	103,4	103,2	31,59	40,21
Środek gryzoniobójczy	1 kg	28,30	28,58	29,54	100,4	103,4	104,4	5,37	6,84

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		VII 2009	XII 2009	VII 2010	VII 2010 VI 2010	VII 2010 XII 2009	VII 2010 VII 2009	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	681,12	696,63	687,54	100,5	98,7	100,9	125,03	159,15
Koks opałowy	t	995,49	947,28	992,74	102,8	104,8	99,7	180,53	229,80
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,59	4,29	4,71	99,8	109,8	102,6	0,86	1,09
Olej napędowy	1 l	3,87	3,80	4,46	100,2	117,4	115,2	0,81	1,03
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	2,54	2,58	2,95	98,7	114,3	116,1	0,54	0,68
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	1,92	2,06	2,18	100,9	105,8	113,5	0,40	0,50
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,29	33,20	33,22	99,8	100,1	99,8	6,04	7,69
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	13,17	13,14	13,53	100,2	103,0	102,7	2,46	3,13
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	12,22	12,54	12,53	99,8	99,9	102,5	2,28	2,90
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	10,68	10,72	10,82	100,2	100,9	101,3	1,97	2,50
Energia elektryczna	10 kWh	5,63	5,63	5,94	100,0	105,5	105,5	1,08	1,38

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		VII 2009	XII 2009	VII 2010	VII 2010 VI 2010	VII 2010 XII 2009	VII 2010 VII 2009	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	23,70	23,04	22,64	99,5	98,3	95,5	4,12	5,24
Wapno	1 t	493,22	488,07	488,57	99,9	100,1	99,1	88,85	113,09
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	124,36	119,55	131,63	102,6	110,1	105,8	23,94	30,47
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3133,84	3003,45	3320	100,6	110,5	105,9	603,75	768,52
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	11,86	11,73	11,93	100,8	101,7	100,6	2,17	2,76
Dwuteownik gruby	1 t	3430,36	3249,21	3499,53	101,0	107,7	102,0	636,39	810,08
Blacha dachowa	1 m ²	29,56	28,94	28,6	101,1	98,8	96,8	5,20	6,62
Tynk „Atlas”	25 kg	49,25	48,16	49,27	101,4	102,3	100,0	8,96	11,41
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,32	1,26	1,23	100,0	97,6	93,2	0,22	0,28
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	702,00	695,05	681,63	99,8	98,1	97,1	123,96	157,78
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	585,72	581,95	579,79	100,1	99,6	99,0	105,44	134,21
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	27,50	27,47	27,86	100,2	101,4	101,3	5,07	6,45
Okno drewniane szklane	1 szt.	1495,56	1517,19	1515,89	100,2	99,9	101,4	275,67	350,90
Drzwi płytowe 2000mmx800 zew.	1 szt.	1331,86	1353,99	1410,81	100,6	104,2	105,9	256,56	326,58

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

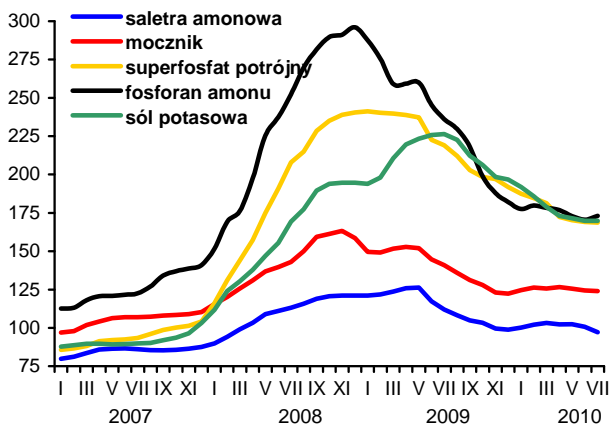
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	VII 2009	XII 2009	VII 2010	VII 2010 VI 2010	VII 2010 XII 2009	VII 2010 VII 2009	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Kombajn zbożowy TC 5050	326306,33	331564,95	346481,85	99,9	104,5	106,2	630,08	802,04
Kombajn do ziemniaków	64079,83	64864,11	67249,22	100,8	103,7	104,9	122,29	155,67
Samochód dostawczy „Iveco”	102896,3	103645,83	107416,57	100,0	103,6	104,4	195,34	248,65
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	35822,77	36243,08	39307,60	100,8	108,5	109,7	71,48	90,99
Siewnik zbożowy 25 redlic	16539,64	16621,12	17143,90	100,1	103,1	103,7	31,18	39,68
Ciągnik „Ursus” 3512	77954,47	77766,56	77709,21	100,1	99,9	99,7	141,32	179,88
Ciągnik 90 kW	161626,69	159138,47	166220,10	99,8	104,4	102,8	302,27	384,77
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	29645,08	30384,34	32045,17	100,2	105,5	108,1	58,27	74,18
Kopaczka elewatorowa	12137,13	12292,85	12654,14	100,0	102,9	104,3	23,01	29,29
Agregat uprawowy do siewnika	14337,68	13971,10	14762,53	100,9	105,7	103,0	26,85	34,17
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5941,03	5941,67	6108,12	100,6	102,8	102,8	11,11	14,14
Gleboğrafzarka „Freza 1,6”	4960,36	4963,53	5028,00	100,6	101,3	101,4	9,14	11,64
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	38806,12	39094,73	39513,57	99,9	101,1	101,8	71,86	91,47
Opryskiwacz 400 l	3647,89	3743,50	3680,59	99,3	98,3	100,9	6,69	8,52
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5544,03	5509,93	5379,34	100,0	97,6	97,0	9,78	12,45
Rozsiewacz nawozów	1767,9	1739,46	1734,03	99,9	99,7	98,1	3,15	4,01
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	11022,87	11078,72	11347,64	100,9	102,4	102,9	20,64	26,27
Pług 4 skibowy	9856,18	9741,91	10101,54	102,3	103,7	102,5	18,37	23,38
Kultywator 2,1-2,8 m	2011,68	2050,22	1972,99	98,4	96,2	98,1	3,59	4,57
Dojarka 2 konwie ^a	8346,94	8159,30	8420,25	100,7	103,2	100,9	15,31	82,08
Dojarka z rurociągiem ^a	37662,30	37571,57	40945,46	105,0	109,0	108,7	74,46	399,12
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17858,4	17650,31	17935,67	100,9	101,6	100,4	32,62	174,83

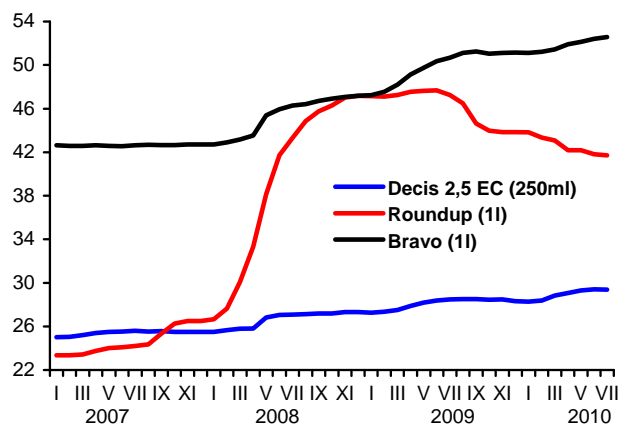
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

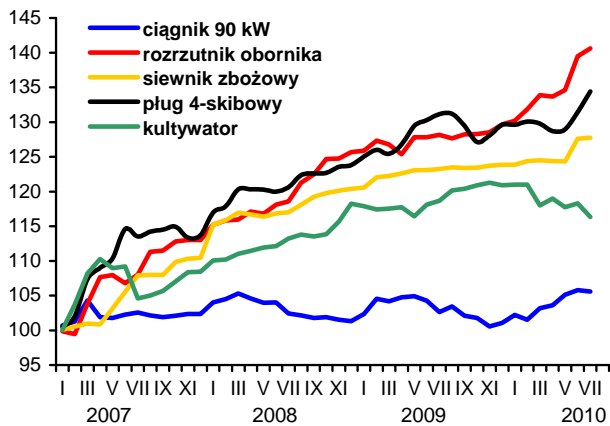
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

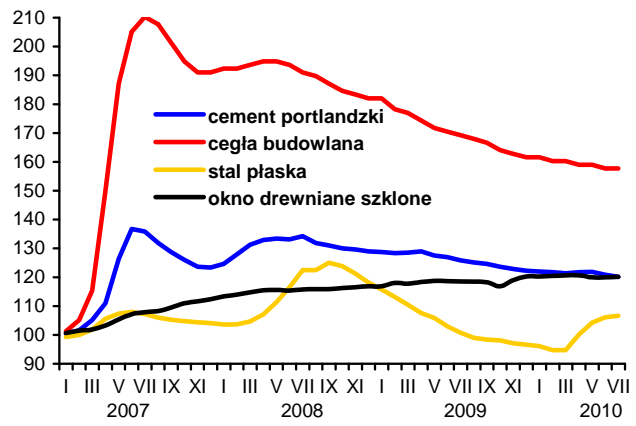
Rys. 2. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

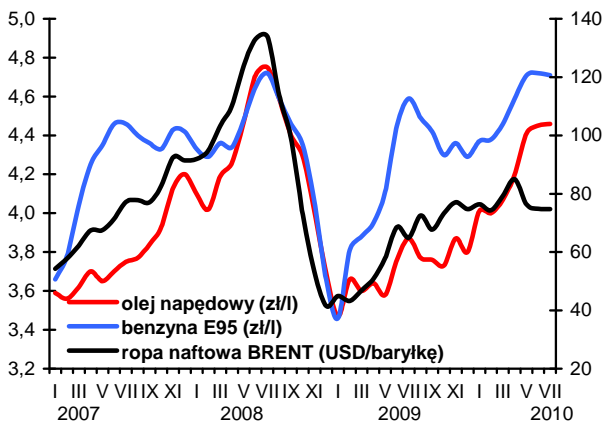
Rys. 3. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2006=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2006=100)

Rys. 5. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

Rys. 5. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

